

2022

Brussels aanbod in het kader van schooluitval

Van preventie tot compensatie

EEN INVENTARIS VAN HET NETWERK SAMEN
TEGEN SCHOOLUITVAL BRUSSEL
EVA TROGH

IN OPDRACHT VAN VZW TRIPTIEK

INHOUD

Inleiding.....	3
Schematische weergave: initiatieven en projecten i.k.v. schooluitval.....	4
Infofiches: initiatieven en projecten i.k.v. schooluitval.....	14
1. Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) - flankerend onderwijsbeleid	16
2. Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI).....	19
3. Dienst scholen perspective.brussels	22
4. Pedagogische begeleidingsdienst (PBD)	23
5. Ouderkoepels.....	28
6. Onderwijscentrum Brussel (OCB).....	29
7. Vlaamse scholierenkoepel.....	31
8. ToekomstATELIERdelAvenir VZW (TADA).....	32
9. Lokaal OverlegPlatform (LOP)	33
10. Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)	35
11. Ondersteuningsnetwerken.....	38
12. Tickle project.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
13. Tracé Brussel vzw – Leerwinkel Brussel, Jump naar werk en het Infopunt Jobstudent Brussel	41
14. Beroepenpunt – Cité des Métiers	44
15. Duaal leren / leren en werken	46
16. Syntra Brussel	49
17. D’Broej.....	51
18. Gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim	53
19. Kinderrechtencommissariaat	56
20. Romawerking Foyer	58
21. IROJ (Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp) Brussel	61
22. I-mens.....	62
23. TEJO BXL.....	64
24. Sonja Erteejee	65
25. Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) Brussel vzw	67

26.	KANS Centraal Meldpunt Brussel	68
	26.1. Abrusco.....	70
	26.2. Groep INTRO.....	70
	26.3. Tigo - dagbegeleidingsinitiatief Observatie- en behandelingscentrum Espero.....	74
	26.4. Try-out (Tonuso vzw & Alba vzw).....	78
	26.5. Atelier Groot Eiland.....	79
	26.6. Tito – dagbestedingsinitiatief Koninklijk Instituut Woluwe.....	79
	26.7. Huppeldepup.....	82
	26.8. Wereld van Indra.....	83
	26.9. REBOUND (JES, Groep Intro en PROFO).....	84
	26.10. YAR Vlaanderen (Youth at risk): YAR Coaching.....	86
27.	Road to Glory vzw (R2G)	88
28.	Platform voor de samenlevingsdienst	90
29.	Politie en Parket	91
30.	NEET-projecten	93
31.	YouthStart	96
32.	Startbanenprojecten JOJO (Jongeren voor jongeren) VEVE (Verkeersveiligheid)	96
33.	JES	100
34.	Ligo Brusselleer, Centrum voor Basiseducatie (CBE)	101
35.	LIFT Brussel	104
36.	Secundair volwassenenonderwijs (Tweedekansonderwijs)	105
37.	CAD De werklijn	108
38.	Actiris: Brussels actieplan Youth Guarantee	109
39.	VDAB	112
40.	Actief Zoeken naar Werk (AZW)	114

INLEIDING

Een van de centrale doelstellingen van het netwerk 'Samen tegen schooluitval' is het bestaande aanbod rond schooluitval in kaart te brengen, netwerking te bevorderen en stimulansen bieden om het bestaande aanbod meer op elkaar af te stemmen.

Deze bundel wil in dat kader meer overzicht en inzicht geven in het Brusselse aanbod van partners en initiatieven die een concreet aanbod doen rond de problematiek van vroegtijdig schoolverlaten. Het is belangrijk te benadrukken dat deze bundel niet af is en dat allicht ook nooit zal zijn. Het landschap is immers steeds in beweging, het aanbod past zich aan aan de noden, er komen projecten en organisaties bij en er verdwijnen er, het aanbod evolueert.

Daarnaast willen we benadrukken dat dit een overzicht is van de partners die een heel concreet aanbod doen op het niveau van preventie, interventie en compensatie van vroegtijdig schoolverlaten. We zijn er ons van bewust dat er nog zoveel meer partners zijn die jongeren begeleiden, waarbij schooluitval een belangrijk thema en gespreksonderwerp is en zij door hun begeleidend aanbod ook een buffer vormen tegen schooluitval. Het is echter niet mogelijk elke Brusselse organisatie op te nemen die met jongeren werkt, waardoor het aanbod beperkt wordt tot het concrete aanbod betreft de problematiek, al kan dit wel een oefening zijn naar de toekomst toe.

In de bundel wordt eerst een **schema** opgenomen dat een algemeen overzicht geeft over het Brusselse aanbod betreft schooluitval. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen preventie, interventie en compensatie. Preventie staat daarbij voor initiatieven die schoolklimaatbevorderend werken en concrete initiatieven die belangrijk zijn in het voorkomen van schooluitval. Interventie staat voor initiatieven die jongeren begeleiden en opvangen bij dreigende schooluitval. Compensatie staat voor het begeleidend aanbod wanneer jongeren effectief de school ongekwalificeerd hebben verlaten, de begeleiding van zogenaamde NEET-jongeren (not in education, employment or training).

Na het schema wordt het aanbod van elke organisatie afzonderlijk toegelicht in de **infofiches**. Naast een aantal algemene gegevens betreft de doelgroep, doelstelling, financiering, en aanmelding, wordt eerst de algemene werking kort toegelicht, gevolgd door het specifieke aanbod betreft schooluitval.

Belangrijk nog om mee te geven, is dat de ordening van de organisaties gebaseerd is op het gehanteerde onderscheid preventie, interventie en compensatie. Eerst worden de organisaties opgenomen die preventief werken, gevolgd door de interveniërende en de compenserende. Het onderscheid is niet altijd zo duidelijk te maken, vele organisaties doen immers een gecombineerd aanbod, soms zelfs op de drie componenten. We doen een poging om het 'logisch' op te bouwen.

Voor vragen betreft deze infobundel en het aanbod rond schooluitval kan u steeds contact opnemen met Eva Trogh op het nummer 0489/54 66 22.

SCHEMATISCHE WEERGAVE: INITIATIEVEN EN PROJECTEN I.K.V. SCHOOLUITVAL

	Preventie	Interventie	Compensatie
VGC – flankerend onderwijsbeleid	✓ Subsidiëring verschillende projecten en organisaties zoals KANS Centraal Meldpunt Brussel, Abrusco Onderwijscentrum Brussel (OCB) ✓ Ondersteuning PPS-werking (Programma Preventie Schoolverzuim) ✓ Brede scholen	✓ Subsidiëring KANS CMB, Abrusco, Leerwinkel Brussel, LIFT Brussel, ...	✓ Subsidiëring KANS CMB, Abrusco, Leerwinkel Brussel, LIFT Brussel, ...
AGODI	✓ Dataverzameling afwezigheden, uitsluitingen en vroegtijdig schoolverlaten ✓ Detectie absolute schoolverzuimer, doorverwijzing ✓ Administratieve opvolging relatief en absoluut schoolverzuim	✓ Inhouding studietoelage (van het tweede jaar) wanneer 2 jaar op rij 30 B-codes ✓ PA-commissie: ontnemen studiebekrachtiging (leerling), ontnemen middelen leerling (school)	
Dienst Scholen perspective.brussels	✓ Monitoring en informatieverzameling betreft de problematiek met het oog op strategiebepaling voor het BHG	✓	
Pedagogische begeleidingsdiensten (PBD)	✓ Ondersteuning van scholen naar beleid toe en naar professionalisering van leerkrachten toe (vb.verbindend schoolklimaat, evaluatiebeleid, differentiatie, ...)		
Ouderkoepels (GO! ouders, KOOGO, VCOV)	✓ Werken aan een positief schoolklimaat door educatief		

	partnerschap tussen ouders en school		
Onderwijscentrum Brussel (OCB)	✓ Coaching brede schoolcoördinatoren ✓ Coaching van scholen, van beleidsvoerend niveau, over team tot in de klascontext rond waaier aan thema's: taal en meertaligheid, breed leren, diversiteit en armoede, ouderbetrokkenheid, mediawijsheid, sociale vaardigheden, speelplaatsbeleid, ... ✓ Vorming van leerkrachten		
Vlaamse Scholierenkoepel	✓ Workshops en trajecten ter bevordering van leerlingenparticipatie op school ✓ Confixers: vertrouwensleerling, leerlingenbemiddeling, peter/meterschap		
ToekomstATELIERdelAvenir (TADA) vzw	✓ Zaterdagsschool voor een selectie van de meest kwetsbare kinderen (van 5^e lj tot 1^e SO) in de vorm van ateliers rond allerlei beroepen en thema's (gericht op motivatie en toekomstperspectief)	✓ Opvolging van schoolse problemen bij jongeren uit hun doelgroep	
Lokaal Overleg Platform (LOP)	✓ Werkgroep uitsluitingen: procedure en preventie uitsluitingen	✓ Oplossing zoeken bij uitsluiting wanneer er geen oplossing wordt gevonden door school en CLB (bemiddelingscel)	

Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	✓ Consultatieve leerlingenbegeleiding ✓ Begeleiding en diagnostiek bij leerlingen met leer-, studiekeuze-, emotionele-, motivatie-, gedragsproblemen	✓ Draaischijf naar externe hulpverlening of schoolexterne interventies ✓ Begeleiding van leerlingen met tuchtdossier en jongeren@risk ✓ Aanwezigheid op klassenraad bij mogelijke definitieve uitsluiting ✓ Opvolging problematische afwezigheden vanaf 5B-codes	✓ Exitgesprek (vroegtijdig verlaten school) op vraag
Ondersteuningsnetwerken	✓ Handelingsbekwamer maken van leerkrachten en teams in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (in functie van hun leren en participeren)	✓ Handelingsbekwamer maken van leerkrachten en teams in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (in functie van hun leren en participeren)	
Tracé Brussel vzw met Jump naar Werk en het Infopunt Jobstudent Brussel Brussels Infopunt Jobstudenten	✓ Jump naar Werk: informeren en sensibiliseren van jongeren, leerkrachten en scholen over onderwijs-arbeidsmarkt d.m.v. het organiseren van workshop in klasverband, de schoolverlatersdag en de Brusselse Train The Teacher. ✓ Infopunt Jobstudent Brussel: jongeren informeren en begeleiden naar studentenjobs		
Leerwinkel Brussel	✓ Informeert, oriënteert en begeleidt Brusselaars (vanaf 15 jaar) met interesse in een Nederlandstalig educatief traject ✓ Promoot Nederlandstalig opleidingsaanbod en initiatieven naar burgers en professionals, binnen en buiten de sector.	✓ Geeft neutrale informatie over de verschillende onderwijsvormen, studierichtingen en opleidingen binnen het Brussels aanbod, steeds afgestemd op het leer/levenstraject van de persoon. ✓ Biedt methodische begeleiding bij leervragen en leerkeuzes, vanuit	✓ Vroegtijdige schoolverlaters informeren en begeleiden bij een educatief traject om alsnog een diploma of andere kwalificatie te behalen ✓ Samenwerking met zowel andere diensten van Tracé Brussel, zoals de Werkwinkel, als met diverse Brusselse

		het levenslang en levensbreed leren perspectief.	organisaties in onderwijs, werk, welzijn ...
Beroepenpunt	✓ Informatie – en oriëntatiecentrum voor Brusselaars.	✓ Informatieverstrekking betreft oriëntatie naar studies, opleidingen, beroepen, mobiliteit en ondernemerschap	✓ Informatieverstrekking betreft oriëntatie naar studies, opleidingen, beroepen, mobiliteit en ondernemerschap
Duaal leren/Leren & Werken	✓ Schoolse opleiding en opleiding op werkvloer combineren met oog op behalen van diploma		
Syntra Brussel		✓ Leertijd ✓ Duaal Leren ✓ Voltijdse dagopleidingen ✓ Duale opleidingen 18+	✓ Tegengaan van ongekwalificeerde uitstroom op de arbeidsmarkt door jongeren te begeleiden naar een passende opleiding om alsnog een diploma of beroepscertificaat te behalen ✓ Inzetten op 'levenslang leren'
D'Broej	✓ Jeugdwerking voor naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren in een kwetsbare situatie ✓ Huiswerkruimte (kinderen krijgen de tijd en de ruimte om hun huiswerk te maken alvorens de activiteit te starten) of huiswerkclassen ✓ Outdooraanbod voor kleine klasgroepen (max 10 à 12 personen) op terrein buiten Brussel, programma op maat, meer info op www.avatarsport.be	✓ Zoveel mogelijk preventieve begeleiding schoolloopbaan ✓ Jeugdwerkers kunnen ondersteuning bieden aan kinderen en hun ouders of jongeren met vragen over onderwijs (inschrijvingen, oriëntatie, gedragsproblemen, schoolachterstand, tuchtprocedure...) opvoeding, geestelijke gezondheidszorg , justitie, vorming en opleiding... ✓ Psychologische begeleiding van kinderen, jongeren en hun ouders	✓ Neet-Partner (Franstalige trajectbegeleider)

		in NI, Berbers, Arabisch in één van onze deelwerkingen.	
Gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim	✓ Individuele begeleiding van leerlingen rond schoolse problematiek en schoolvragen ✓ Infosessies rond onderwijsthema's ✓ Inventaris van het aanbod ✓ Ondersteuning van scholen bij het ontwikkelen van projecten	✓ Ondersteuning ouders en leerlingen bij definitieve uitsluiting op school ✓ Coaching bij motivatieproblemen en bij schoolverzuim	✓ Vroegtijdig schoolverlaters informeren en begeleiden rond hun opties, exitgesprekken
Kinderrechtencommissariaat		✓ Klachtenlijn voor kinderen en jongeren: onderzoek en bemiddeling (2de lijns) ✓ Advieswerk richting Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, administraties en agentschappen, internationale of buitenlandse overheden. ✓ Commissie van toezicht voor gesloten en besloten jeugdinstituten	
Romawerking Foyer	✓ Ondersteuning en vorming aan scholen met Roma-IIn ✓ Interculturele bemiddeling bij oudercontacten en moeilijke gesprekken	✓ Huisbezoeken bij onregelmatige afwezigheden ✓ Bemiddeling bij oudercontacten of conflicten	✓ ESF-Romaproject: begeleiding van Roma naar vorming, opleiding en tewerkstelling

	✓ Ouderbetrokkenheid scholen mee ondersteunen voor Roma	✓ Advies en opvolging bij moeilijkheden op school	
IROJ (Intersectoraal regionaal overleg Jeugdhulp)	Monitoring, aansturing en afstemming van het jeugdhulplandschap in Brussel		
Hopon (i-mens)	✓ Ondersteuning bij opvoedingsmoeilijkheden thuis of in de klas (0-12j)	✓ Klasobservatie en consultgesprek bij gedragsproblemen	
CKG Sloebernest (i-mens)	Training voor opvoedingsverantwoordelijken en kinderen met ernstige gedrags/opvoedingsproblemen: ✓ Stop 4-7: combinatie van training voor kinderen, ouders en leerkrachten ✓ Triple P: trainen van positieve opvoedingsvaardigheden bij ouders ✓ Opvoeden enzo: oudercursus rond basisopvoedingsvaardigheden		
TEJO BXL		✓ Laagdrempelig therapeutisch aanbod voor jongeren	
CGG Brussel (Kinder-en Jongerenteam)		✓ (outreaching) therapeutisch aanbod voor jongeren en hun gezinnen	
KANS Centraal Meldpunt Brussel	✓ Informatie betreft het preventief aanbod in Brussel om schooluitval te voorkomen ✓ Meldpunt voor aanmeldingen themawerking en klasinterventies	✓ Informatie betreft, meldpunt voor en regisseur van trajecten voor jongeren met een moeilijke schoolloopbaan die een verhoogde kans hebben om uit te vallen op school ✓ Adviserende functie naar beleid betreft het bestaande aanbod	✓ Informatie en doorverwijsfunctie betreft het bestaande compenserende aanbod in Brussel bij schooluitval
Abrusco	✓ Proactieve cirkels met klasgroepen waar problemen verwacht worden ✓ Jongerencoachen actief op enkele scholen	Aanbod flexibele trajecten: ✓ Herstelgerichte interventies (hergo, herstelgesprek, no blame) ✓ Klasinterventies bij moeilijkheden	

	✓ Taalkot	✓ Preventieve workshops ✓ Individuele begeleiding van jongeren die dreigen uit te vallen ✓ Leerplekleren	
Groep INTRO	✓ Preventieve klasbegeleidingen ✓ Vrije-tijdswerking o.a. voor OKAN-jongeren.	Aanbod naadloze flexibele trajecten (NAFT): ✓ Groepsvormingen Fix, SOVA & Sterk genoeg (sociale vaardigheden, rust, communicatie, grenzen) ✓ Individuele begeleiding (ook spijbelcoaching) ✓ Leerrecht ✓ Herstel ✓ Klastraject ✓ Leerkracht- en schoolondersteuning ✓ Forward (trektochten) Trajecten binnen leren & werken ✓ Aanloopfase (naar werk), trainen en coachen op arbeidsattitudes. ✓ Socio-professionele inschakeling ✓ Intensieve begeleiding alternerend leren	✓ NEET-partner ✓ AAZW ✓ Beroepsopleiding met taalondersteuning voor laagtalig en/of kansarm publiek
Tigo – dagbegeleiding OBC Espero		✓ Dagbegeleiding voor kinderen van 6-14 jaar met therapeutische insteek	
Try-out (Alba vzw / Tonuso)		✓ Dagbesteding voor jongeren tussen 12-18j die dreigen uit te vallen	✓ Dagbesteding voor jongeren tussen 12-18j die (tijdelijk) niet naar school gaan

Atelier Groot Eiland		✓ Dagbesteding voor jongeren tussen 15-18j die (tijdelijk) volledig of gedeeltelijk niet naar school gaan	✓
Dagbestedingsinitiatief Tito		✓ Dagbesteding voor jongeren tussen 12-18j die dreigen uit te vallen	
Zorgboerderij Huppeldepup		✓ Dagbestedingsprogramma (1 of 2 halve dagen/week) voor jongeren in het Bao of SO	
Wereld van Indra		✓ Dagbestedingsprogramma voor jongeren tussen 6-18j die dreigen uit te vallen dmv 1-op-1-begeleiding	✓ Dagbestedingsprogramma voor jongeren tussen 6-18j die geen aansluiting meer vinden op school dmv 1-op-1-begeleiding
REBOUND (JES, Groep INTRO, PROFO)		✓ Transitiebegeleiding voor potentiële vroegtijdig schoolverlaters in het BSO, TSO en deeltijds onderwijs in BHG	
YAR Vlaanderen		✓ Kan dit gewijzigd worden naar: Training en coaching voor jongeren die hun leven terug in eigen handen willen nemen dmv een gefaseerd traject (voortraject, zesdaagse trainingsweek en een natraject)	✓ Opvolging en begeleiding voor jongeren die hun leven terug op de rails willen krijgen dmv een gefaseerd traject (voortraject, trainingsweek en begeleide nazorg)
Road to glory vzw		✓ Sociaal non-profit project gericht op reactivering van jongeren ✓ Kosteloze deelname aan kickboks-trainingen (3x/week) en een gratis kickboks-uitrusting ✓ De kickboks-trainingen worden gecombineerd met persoonlijke ondersteuning van een buddy en maandelijks opleidingen door	

		professionele organisaties op maat van de doelgroep	
Platform voor de samenlevingsdienst		✓ Coaching van jongeren die 6 maanden vrijwilligerswerk doen in een gastorganisatie, focus op nadenken over eigen toekomst, talentontwikkeling, plek in de samenleving vinden, ... Begeleiding bij de uitstroom naar de arbeidsmarkt of opleidingen en onderwijsinstellingen	✓ Via vrijwilligerswerk doet de jongere werkervaring op in de sector naar keuze ✓ Via vormingen en intensieve begeleiding worden de soft skills van de jongere verder ontwikkeld ✓ Aan het einde van het traject van 6 maanden stromen de jongeren uit naar de arbeidsmarkt of vatten zij doelgericht (opnieuw) een studie of opleiding aan
Politie en Parket		✓ Politie en parket kunnen schoolverzuim opvolgen bij manifeste onwil van de ouders en/of totale onbereikbaarheid van de ouders	
NEETs-partners (i.k.v. Youth Garantie en Beroepenpunt)			✓ Vroegtijdig schoolverlaters (18+) intensief begeleiden naar onderwijs, opleiding, stage of werk
Youthstart		✓ Training en coaching voor jongeren die hun leven terug in eigen handen willen nemen dmv een gefaseerd traject (infosessie, 8-daagse training, mentoring)	✓ 8-daagse training in het kader van versterken van zelfvertrouwen en heractivatie van jongeren naar onderwijs, opleiding of werk
Startbanenproject jojo veve			✓ Startbanen binnen onderwijs/verkeersorganisaties/lokale besturen voor NEET-jongeren (18-26), gecombineerd met behalen van een

			diploma secundair onderwijs of een arbeidsgericht certificaat
JES	✓ Preventief aanbod vanuit jeugdwerk en vrije tijd ✓ Masterclass (in ontwikkeling)	✓ Trajecten binnen leren & werken ✓ Straathoekwerk	✓ NEET-partner ✓ Straathoekwerk ✓ Beroepsopleiding/oriëntering voor laaggeschoolde, langdurig werklozen
Ligo Brusselleer	✓ Lees- en schrijfondersteuning NL voor semi-analfabete leerlingen in het DBSO ✓ Taalkot (ism Huis van het NL)		✓ Rekenateliers i.s.m. opleidingsaanbieders (rekenmodule op maat van de opleiding) ✓ Taal-, reken-, computer- en maatschappijoriëntatiecursussen voor +18-jarigen → Aanbod voor laaggeschoolden
LIFT Brussel			✓ Begeleiding van vroegtijdig schoolverlaters bij de voorbereiding voor de EC voor leerlingen die de 3^e graad Humane wetenschappen willen behalen
Secundair volwassenenonderwijs (Tweedekansonderwijs)			✓ Onderwijs voor vroegtijdig schoolverlaters die hun diploma via het TKO willen behalen (+18)
De Werklijn	✓ Duurzame samenwerking met de Brusselse scholen en in de rand om een zo warm mogelijke overdracht te bevorderen voor pas afgestudeerden die de stap van school naar de arbeidsmarkt maken	✓ Het geven van interactieve infosessies aan de leerlingen en leerkrachten ter kennismaking van ons aanbod (analyseren van een vacature, CV leren opstellen en aantrekkelijk maken, rollenspel sollicitatiegesprek,...). Deelname aan het versterkingstraject 'De Salto' waar ze in groep intensief	✓ Ondersteunen van mensen met arbeidshandicap om werkinschakeling mogelijk te maken

		worden voorbereid op de arbeidsmarkt	
Actiris	✓ Infosessies aan laatstejaarsleerlingen en leerkrachten over de overstap naar de arbeidsmarkt via Jump naar Werk (Tracé Brussel) ✓ Info aan leerkrachten en directies over de overstap naar de arbeidsmarkt via Jump naar Werk (Tracé Brussel) – Train the teacher ✓ Permanenties, info en advies over het brede thema ‘werk’ in het Beroepenpunt (alle publiek vanaf 16 jaar)	✓ Ondersteuning van de spi-trajecten (socio-professionele inschakeling) van leerlingen binnen het stelsel leren en werken via partners	✓ Intensieve begeleiding van werkzoekende jongeren (+18 tot 30 jaar) en matching met een eerste werkervaring ✓ Sollicitatietraining en oriëntering van werkzoekenden via Actiris en partners ✓ Taalcheques en toeleiding naar beroepsopleidingen Begeleiding van vroegtijdige schoolverlaters en NEET-jongeren naar werk, opleiding of stage via gespecialiseerde NEET-partners ✓ Informatie over arbeidsmarkt en vacatures via de studiedienst (zie ook viewstat.actiris.brussels)
VDAB	✓ Doedagen in 6e lj rond technische beroepen met kansen op de arbeidsmarkt ✓ Uitvoering samenwerkings-overeenkomst met de scholengemeenschappen i.s.m. Tracé Brussel vzw		✓ VDAB-opleidingen ✓ Mogelijkheid tot bezoek aan opleiding met trajectbegeleider
Actief Zoeken naar Werk			✓ Ondersteuning van werkzoekenden in de oriëntering naar opleiding of werk en sollicitatietraining

INFOFICHES: INITIATIEVEN EN PROJECTEN I.K.V. SCHOOLUITVAL

In onderstaande infofiches vindt u de partners, bekend bij het netwerk Samen tegen schooluitval, die een wezenlijk bijdrage leveren in de preventie, interventie en compensatie van schooluitval. Elke organisatie wordt zeer kort in zijn algemeenheid en iets uitgebreider in zijn specifieke bijdragen in het kader van schooluitval toegelicht. Op deze manier willen we bijdragen aan het toegankelijker en overzichtelijker maken van het bestaande aanbod.

Vindt u dat er fiches ontbreken? Geef dan zeker een seintje op het nummer 0489/54 66 22 of op evatrogh@kans.brussels. Dit document is immers continu in beweging en vraagt regelmatige bijsturing.

1. Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) - flankerend onderwijsbeleid

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) vormt de basis en draaischijf van de Vlaamse gemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en voor diegenen die hierbij aansluiting zoeken. Vanuit Nederlandstalig perspectief geeft de VGC vorm aan bevoegdheden betreffende onderwijs en vorming; cultuur, jeugd en sport; welzijn, gezondheid en gezin.

De VGC wil de levenskwaliteit in de stad op verschillende vlakken verhogen. Daarom ontwikkelt en ondersteunt ze een open Nederlandstalig netwerk van diensten en voorzieningen op alle terreinen van haar bevoegdheden. Zo wil de VGC ook bepaalde doelgroepen nieuwe kansen bieden (Bron: missie en visie VGC).

Preventie van vroegtijdig schoolverlaten staat ook hoog op de agenda van de VGC. Via subsidiëring van verschillende organisaties en projecten, tracht ze de problematiek aan te pakken, dit aangevuld met enkele aanvullende engagementen.

1. Onderwijscentrum Brussel

Het Onderwijscentrum Brussel is een deskundige en professionele partner voor de vorming en ondersteuning van schoolteams binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het is een hefboom voor de ontwikkelingskansen van deze kinderen en jongeren. De werking richt zich op taal en meertaligheid, ouder- en buurtbetrokkenheid, omgaan met diversiteit en armoede, Brede School en breed leren, spel en spelen, ... Verschillende van deze aspecten hebben een belangrijke impact op de preventie van vroegtijdig schoolverlaten.

De ondersteuning draagt bij tot professionaliteitsverhoging van de school, de directie en de leraren. De ondersteuner stimuleert de leerkrachten om hun kennis en vaardigheden op vlak van de ondersteuningsvraag verder te ontwikkelen en te verdiepen. Dit draagt bij tot de kwaliteit van het pedagogisch project van de school.

Het onderwijscentrum wordt in een aparte infofiche nog uitgebreider toegelicht.

2. Brede scholen (www.bredeschool.org & www.vgc.be)

‘Een Brede School is:

- Een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen
- die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd en op school
- met als doel maximale ontwikkelingskansen
- voor alle kinderen en jongeren.’

In de Brede Scholen streeft men een samenwerking na tussen onderwijs, welzijn, jeugd, sport, cultuur, zorg, ... om de competenties van kinderen te versterken en op die manier hun ontwikkelingskansen te optimaliseren.

In Brussel zijn er momenteel 28 brede scholen. Geen enkele Brede School is dezelfde, de plaatselijke noden, de mogelijkheden van de buurt, de partners, ... vormen het vertrekpunt. Ook aspecten zoals tradities in de buurt, de openbare ruimte, beschikbare infrastructuur, de gezinnen die er wonen, ... bepalen mee de prioriteiten en de planning van een bredeschoolwerking. De VGC ondersteunt de ontwikkeling van Brede School in Brussel.

Volgende aspecten maken deel uit van de ondersteuning:

- De VGC zet de krijtlijnen uit voor Brede Scholen.
- De administratie van de VGC staat in voor de financiële ondersteuning, ze volgt de Brede Scholen financieel op en bewaakt de visie.
- Het Platform Brede School Brussel zorgt voor ondersteuning en kwaliteitsbewaking van de Brusselse Brede Scholen.
- Het Platform Brede School Brussel creëert uitwisseling tussen de verschillende lokale Brede Schoolinitiatieven, volgt Lokale Brede Schoolinitiatieven op en verzorgt bovenlokale communicatie, ondersteunt opstartende projecten en maakt hen wegwijs in financiële mogelijkheden, organiseert vormings- en intervisiemomenten, doet studie- en ontwikkelingswerk met betrekking tot Brede Scholen in Brussel, werkt instrumenten en materialen uit, ...

3. KANS Centraal Meldpunt Brussel

De VGC ondersteunt KANS Centraal Meldpunt Brussel (CMB).

Met het initiatief KANS CMB wordt een betere informatieverstrekking gerealiseerd, een efficiënte en doelgerichte detectie van de problematiek van vroegtijdige schoolverlaters bewerkstelligd, een betere aanmelding en registratie georganiseerd en gezorgd voor flexibele begeleidingstrajecten op maat, individueel en in groep, time-out en time-in. KANS CMB is gehuisvest in het VGC-administratiehuis 'Leo II', waar ook vzw Abrusco is gehuisvest.

Uitgebreidere info over KANS CMB is terug te vinden in een aparte infofiche.

4. Abrusco

De VGC zet concreet in op de preventie en aanpak van vroegtijdig schoolverlaten door de ondersteuning en subsidiëring van vzw Abrusco. Doorheen schoolexterne en schoolinterne interventies wil Abrusco bijdragen aan de preventie van schooluitval. Concreet doen zij dit door:

- De werking van jongerencoachen in een aantal scholen
- Het aanbieden van klasinterventies, zowel preventief als curatief
- Het aanbieden van herstelgerichte werkvormen zoals herstelgesprekken, hergo en no blame
- Het aanbieden van individuele begeleiding en trajecten op maat van de jongere, de zogenaamde naadloze flexibele trajecten (NAFT)
- Het aanbieden van een leerrechttraject

Uitgebreidere informatie over Abrusco is terug te vinden in een aparte infofiche.

5. Andere programma's ondersteunen: Programma Preventie Schoolverzuim (PPS)

Het 'Programma Preventie Schoolverzuim' is een initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Via dit Programma stelt het Gewest financiële middelen ter beschikking om projecten voor spijbelpreventie op te zetten in scholen. De aangeboden activiteiten moeten plaatsvinden op school, buiten de uren en buiten de schoolvakanties.

De VGC ondersteunt Nederlandstalige scholen door de projectoproep vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beter bekend te maken bij scholen. Verder helpt de VGC bij het indienen van de projectaanvraag en bij de evaluatie van projecten.

De huidige PPS-projecten lopen van 2018 tot 2021.

- Binnen het Nederlandstalig basisonderwijs worden de PPS-middelen ingezet voor de organisatie van middag- en naschoolse ateliers met focus op talent- en taalontwikkeling (bv. creatieve, sport-, spel-, theater-, hout-, moestuin-, muziek-, schaakateliers).
- Binnen het secundair onderwijs kunnen scholen beroep doen op jongerencoaches- en trajecten via Abrusco vzw, die hiervoor PPS-middelen ontvangt.

Contactgegevens

VGC

Emile Jacqmainlaan 135

1000 Brussel

02/ 563 03 00

www.vgc.be

2. Agentschap voor OnderwijsDiensten (AGODI)

Doelgroep: Scholen, leerkrachten, overheid, leerlingen en ouders

Doelstelling: Als betrouwbare partner tussen beleid, scholen, leerkrachten, ouders en leerlingen, bijdragen tot kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen (kennis- en informatiecentrum)

Aanmelding: nvt

Financiering: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming

Kostprijs: nvt

Werking:

AGODI heeft verschillende opdrachten die er steeds op gericht zijn de schakel te vormen tussen beleid en scholen, leerkrachten, ouders en leerlingen. Zij zorgt er onder meer voor dat meer dan 4000 scholen in Vlaanderen de middelen ontvangen om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren, ze betaalt het salaris van leerkrachten uit, ze verzorgt een verscheidenheid aan publicaties, is een gesprekspartner bij wijzigingen in regelgeving, ze is een infopunt rond rechten en plichten van leerlingen en ouders in het onderwijs, ... Voor het opzet van deze infofiche, zal vooral het aanbod worden toegelicht dat relevant is in het kader van vroegtijdig schoolverlaten.

1. Discimus

Sinds kort zorgt het project Discimus voor een constante uitwisseling van leerlingengegevens tussen AGODI, de scholen en de centra voor deeltijds onderwijs. Zodra de scholen of centra bepaalde gegevens inbrengen of veranderen, wordt de informatie onmiddellijk toegevoegd of veranderd in Discimus. Zo zorgt dit systeem er op een efficiënte manier voor dat AGODI op een snelle manier de omkadering en de werkingsmiddelen van scholen kan berekenen, maar ook kleuterparticipatie en de leerplicht kan opvolgen en controleren. De databank dient daarnaast ook als bron voor de werking van de LOP's en cijfers rond problematische afwezigheden en vroegtijdig schoolverlaten in Vlaanderen.

2. Opvolging van de leerplicht

Absolute schoolverzuimers

In eerste instantie tracht AGODI zicht te krijgen op het volbrengen van de leerplicht. Daartoe spoort zij elk jaar de absolute schoolverzuimers op, dit zijn de leerlingen die niet zijn ingeschreven in een school en op geen andere manier aan de wet op de leerplicht voldoen. Concreet:

- Wordt een bestand uit het rijksregister getrokken van alle leerplichtige leerlingen
- Dit wordt vergeleken met gegevens in Discimus: is een leerling ingeschreven in onderwijs, in het Franstalig onderwijs (Waals gewest levert een overzicht van leerlingen ingeschreven in het Franstalig onderwijs), in onderwijs in het buitenland, huisonderwijs, geldt er een vrijstelling van leerplicht, ...
- Er gebeuren nog manuele opzoekingen, bvb. verkeerde schrijfwijze van een naam, ...
- Vervolgens blijft minder dan 1% over van de leerplichtige. Acties voor de resterende leerlingen:
 - Brief aan ouders: vraag om te laten weten op welke manier hun kind aan de leerplicht voldoet (3-4 weken antwoordtijd) (van alle aangeschreven leerlingen is ongeveer 60% in orde bvb. expats).
 - Geen antwoord of onvoldoende: herinneringsbrief (3 weken antwoordtijd)

- Indien geen antwoord of onvoldoende: doorsturen naar de gemeenten, advies wijkagent in te schakelen voor huisbezoek
- Indien een interventie van de lokale politie geen effect heeft: doorverwijzing naar de parketcriminoloog, Vlaanderen breed gaat het hier over een 100-150-tal dossiers. Voor Brussel gaat het echter over een 600-tal dossiers voor het BHG, indien de Franstalige zijde ook wordt meegerekend. Hierdoor is er in Brussel momenteel weinig tot geen opvolging van deze dossiers.

AGODI mag in het kader van haar opdracht persoonsgegevens doorgeven aan politie, parket en CLB-medewerkers. Indien er onduidelijkheid bestaat rond waar een leerling naartoe is en of die zich al dan niet heeft ingeschreven, kunnen de genoemde partners AGODI contacteren voor meer informatie. Via Discimus zijn zij steeds op de hoogte van de meest recente informatie.

Relatieve schoolverzuimers

Ook relatieve schoolverzuimers worden, in beperkte mate, opgevolgd door AGODI. Dit zijn leerlingen die wel zijn ingeschreven in een school, maar regelmatig niet voldoen aan de leerplicht door problematisch afwezig te zijn.

Concreet geldt:

- De school is verantwoordelijk voor de registratie, detectie en opvolging van de problematische afwezigheden op school
- Uiterlijk bij 5 B-codes meldt de school problematische afwezigheden aan bij het CLB, er wordt in overleg bekeken welke acties noodzakelijk zijn, de invulling hiervan kan heel verschillend zijn, de uitvoering ervan kan zowel bij de school, als bij het CLB liggen
- Vanaf 30 B-codes spreken we over 'een problematische afwezigheid', een melding aan AGODI is niet langer nodig, aangezien AGODI steeds over de meest recente informatie beschikt
- School en CLB kunnen ook zelf kiezen om een zorgwekkend dossier te melden aan AGODI, los van het aantal B-codes
- Bij een zorgwekkend dossier kan AGODI een standaardbrief sturen aan de ouders of neemt telefonisch contact op voor leerlingen tot 17 jaar, verder onderneemt zij geen concrete acties. AGODI begeleidt zelf niet, maar fungeert meer als meldpunt. Indien er veel meldingen zijn, geldt dit als signaalfunctie naar de overheid en het beleid toe
- 30 B-codes blijft behouden als referentiepunt voor inhouding van de schooltoeslag van het tweede schooljaar, indien een leerling twee jaar op rij meer dan 30 B-codes heeft opgebouwd. Ouders kunnen hiertegen beroep aantekenen, de communicatie hierrond verloopt via de afdeling schooltoeslag van het Groeipakket.
- Daarnaast is er ook nog een PA-commissie. Deze beslist over de regelmatigheid van de leerling indien een leerling veelvuldig afwezig is of reeds langere tijd niet meer naar school komt. Indien de PA-commissie oordeelt dat de leerling geen regelmatige leerling was
 - Komt de leerling niet meer in aanmerking voor studiebekrachtiging
 - Ontvangt de school geen middelen voor deze leerling
 Het is de verificateur die dergelijke dossiers kan voorleggen aan de PA-commissie. Dit kan wanneer er twijfels zijn over de begeleiding door de school en/of CLB, of wanneer de school de leerling onnodig lang ingeschreven houdt (vaak tot net na de leerlingentelling van 1 februari).

AGODI geeft geen cijfers door aan het kinderbijslagfonds. Kinderbijslag wordt nooit ingehouden voor minderjarigen als gevolg van afwezigheden op school.

Contactgegevens

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
02 553 93 76

3. Dienst scholen perspective.brussels

Doelgroep: inrichtende macht, schooldirecties, vzw's, regionale en communautaire administraties, ouders en jongeren

Doelstelling: De Dienst Scholen volgt alle schooldossiers waarvoor het nuttig kan zijn dat het Brussels Gewest iets onderneemt: verbetering van de kwaliteit van infrastructuur, Schoolcontract (integratie van de onderwijsinstelling in haar wijk), coördinatie en expertisecentrum voor de strijd tegen schoolmoeheid en schooluitval

Aanmelding: nvt

Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Kostprijs: nvt

Werking:

De Dienst Scholen is een dienst binnen perspective.brussels (Brussels Planningsbureau). Perspective.brussels verenigt de verschillende diensten die belast zijn met de statistiek, de socio-economische kennis en de strategische en verordenende planning van het Brussels grondgebied. De Dienst Scholen heeft 5 grote actieprioriteiten, zoals hieronder opgesomd. We zullen voor het opzet van deze inventaris alleen de strijd tegen schoolmoeheid en schooluitval verder toelichten.

1. De strijd tegen schoolmoeheid en schooluitval

De Dienst Scholen coördineert het regionale beleid inzake de strijd tegen het schoolverzuim en is belast met het opstellen van een gemeenschappelijke strategie om schoolmoeheid/ uitval te bestrijden. Als gewestelijk expertisecentrum verzamelt en centraliseert de Dienst Scholen de nuttige informatie over schoolmoeheid/uitval. Het team brengt de actoren die bij het thema betrokken zijn bijeen in een netwerk. Tenslotte organiseert de Dienst Scholen drie projectoproepen rond de strijd tegen schoolmoeheid/uitval: het programma preventie schoolverzuim, de plaatselijke preventie-en buurtplannen en het programma ter ondersteuning van activiteiten die erop gericht zijn kinderen en jongeren te begeleiden bij hun scholing en hen burgerzin bij te brengen.

- 2. Steun geven voor het verwezenlijken van projecten om het schoolaanbod te vergroten**
- 3. De monitoring van de schoolvraag en van het schoolaanbod**
- 4. Het verbeteren van de kwaliteit van de schoolinfrastructuur en- voorzieningen**
- 5. De opening van de school via het Schoolcontract**

Voor meer informatie: <http://schoolinschakeling.brussels/>

Contactgegevens: Julie Lumen (jlumen@perspective.brussels); Pascale Labiau (plabiau@perspective.brussels); Catherine Dauvister (cdauvister@perspective.brussels); Marie-Eve Joret (mejoret@perspective.brussels).

4. Pedagogische begeleidingsdienst (PBD)

Doelgroep: Scholengroepen, scholen en leerkrachten

Doelstelling: Ondersteuning bieden voor het schoolbeleid en voor leerkrachten (professionalisering)

Aanmelding: nvt

Financiering: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming

Kostprijs: nvt

Werking:

Alle scholen in Vlaanderen kunnen rekenen op ondersteuning van een pedagogische begeleidingsdienst (PBD). Zij bieden enerzijds ondersteuning naar het beleid van de school toe en anderzijds ondersteuning bij de professionalisering van het onderwijspersoneel.

Alle PBD werken zowel aanbod- als vraaggestuurd. Bij de aanbodgestuurde werking wordt een ondersteuningsaanbod uitgewerkt, waarop scholen kunnen intekenen. Bij de vraaggestuurde werking stelt een school of personeelslid van een school een vraag en wordt samen met de PBD bekeken hoe zij hierin kunnen ondersteunen.

In Vlaanderen is het onderwijs georganiseerd in 8 netten. Elk net heeft een eigen PBD. Elke PBD vult zijn aanbod en vraaggestuurde werking op zijn eigen manier in, afhankelijk van de noden in de scholen of het pedagogisch project.

Voor het opzet van deze infofiche zal het aanbod van de PBD van het GO!, het vrij onderwijs en OVSG (Steden en gemeenten) omschreven worden, omdat zij het meest aanwezig zijn in de Brusselse context:

1. PBD Vrij onderwijs – Regio Mechelen-Brussel

De pedagogische begeleiding van het katholiek onderwijs, regio Mechelen-Brussel werkt **zowel aanbod- als vraaggestuurd**. Op basis van het begeleidingsplan van Katholiek Onderwijs Vlaanderen (2015-2018) worden prioriteiten naar voren geschoven en een **aanbod uitgewerkt** rond o.a. volgende thema's

1. Kwaliteitsontwikkeling

- Scholen zullen planmatiger en doelgerichter hun beleid moeten uitwerken in de toekomst. De inspectie ontwikkelt daartoe een kader (TOK: Toezichtskader Onderwijskwaliteit) dat zal toelaten om te meten in welke mate de school voldoet aan de kwaliteitsverwachtingen.
- Scholen worden gestimuleerd om een kader te kiezen op basis waarvan ze kwaliteitsplannen/schema's kunnen maken om van daaruit beleid te ontwikkelen. De PBD ondersteunt hen hierin.
- Scholen kiezen zelf hun thema's en proberen een kwaliteitsschema te maken dat dit uitwerkt vb vakgroepwerken, evaluatiebeleid, ...

2. Zorgbreed en kansrijk

- a. Implementatie M-decreet d.m.v. competentieontwikkelaars
- b. Verbindend schoolklimaat:
 - 4 sessies waar met proactieve cirkels met groepen leerkrachten en directies wordt gewerkt rond verbindend schoolklimaat

- de methodiek van proactieve cirkels inoefenen opdat dit geïmplementeerd kan worden op school

3. Leerplan

- Basisonderwijs: implementatie nieuw leerplan 'Zin in leren, zin in leven' (ZILL) (Vlaanderen breed),
- vakbegeleiding (voor specifieke vakken)
- Implementatie Modernisering SO zowel op school- als op vakniveau.

Andere themas die in de context van het begeleidingsplan naar voren geschoven worden en waar rond gewerkt wordt zijn bv aanvangsbegeleiding, lerende netwerken, Daarnaast blijft er ruimte om een aanbod te ontwikkelen in de regio rond een aantal complementaire thema's bv. rond evaluatiebeleid en coteaching:

- Sensibiliseren rond 'breed evalueren': focus op groeiproces van de leerling, belang van feedback, minder kennisgericht, meer nadruk op vaardigheden en beheersingsniveaus. Middel om breder naar leerlingen te kijken en meer talentgericht aan de slag te gaan. Focus op het in kaart brengen van talenten van de leerling naar studiekeuzebegeleiding toe
- Ondersteuning van systemen van co-teaching, vb. school die co-teaching organiseert van leerkrachten uit de eerste graad secundair onderwijs met leerkrachten uit de derde graad basisonderwijs. Goede praktijk die nu reeds drie jaren loopt. PBD ondersteunt dit via een intervisiegroep.

De vraaggestuurde werking tracht een adequaat antwoord te formuleren op ondersteuningsvragen waarmee leerkrachten en/of scholen op een specifiek moment geconfronteerd worden. Dit kan gaan om door de leerkracht/school zelf ervaren noden en/of gestelde prioriteiten. In vele gevallen gaat het ook om ondersteuning die gevraagd wordt ter voorbereiding van, maar nog meer in opvolging van, een doorlichting.

2. PBD GO!

Het onderwijs van het GO! is in Vlaanderen gegroepeerd in 26 scholengroepen. De pedagogische begeleiders zijn enerzijds verdeeld over drie regio's: Oost, West en Centrum met daarin telkens een aantal scholengroepen. Elke scholengroep heeft een contactpersoon, ook spoc (single point of contact) genoemd. In de clusters wordt een onderscheid gemaakt tussen vakgerichte pedagogische begeleiders (gericht op de ondersteuning van specifieke vakken) en schoolontwikkelaars (gericht op de beleidsmatige ondersteuning van directies). Anderzijds zijn er ook pedagogische begeleiders die werken op een bepaald thema zoals bv. inclusie en taalbeleid.

Elke cluster van PBD GO! biedt zowel professionaliseringsinitiatieven als verandertrajecten aan. Beide sporen leiden tot het zelfde doel: professionele leerkrachten in beleidskrachtige scholen die het leren van leerlingen ontwikkelen.

Net zoals in de andere netten heeft de PBD van het GO! zowel een aanbodgestuurde als een vraaggestuurde werking. De vraaggestuurde werking varieert van inhoud. Veel trajecten zijn momenteel gericht op de modernisering van het SO. Maar daarnaast lopen er ook trajecten rond co-teaching, rond samenwerking CLB-school, rond onderwijsloopbaanbegeleiding, ... Wat dit laatste betreft, lopen er momenteel trajecten in meerdere scholen in Vlaanderen. Door scholen samen te brengen, hen vorming hierrond aan te bieden en te netwerken, tracht men de scholen sterker te maken in het opzetten van acties rond zelfconceptverheldering, leren kiezen en horizonverruiming.

Vanaf volgend schooljaar willen we ook inzetten op een aantal pilootprojecten met als doel de onderwijsloopbaanbegeleiding van kleuter- tot secundair onderwijs vorm te geven.

Naast de creatie van een breed draagvlak en sterke betrokkenheid, zette PBD-GO! bij de opmaak van haar driejaarlijkse begeleidingsplan in op een solide onderbouwing. De inhoudelijke keuzes die uit de brede consultatieronde naar boven kwamen, werden zowel aan de evaluatie van het eigen gevoerde beleid als aan de inzichten van allerhande wetenschappelijke studies, reviews, peilingen en de resultaten van een uitgebreide analyse van de doorlichtingsverslagen afgetoetst. Tegelijk voerde PBD-GO! een op recente onderzoeksinzichten gebaseerde actualisering van zijn begeleidingsvisie en -filosofie door. Het definiëren van de kernprocessen van professionaliseringsinitiatieven (PI) en verandertrajecten (VT) en het integreren van beiden met het oog op maximaal effect en rendement stond hierin centraal. Het effectiviteitsdenken kreeg in schooljaar 2017-2018 een concrete inhoudelijke invulling op niveau van de lerende geformuleerd. Dit effectenkader sluit geheel aan bij het PPGO! en waarin leerwinst, 21e eeuwse vaardigheden, actief burgerschap en welbevinden voorop staan en aanleiding zijn tot het uitwerken van een gedeelde beleids- of veranderingstheorie. De integratie van het referentiekader onderwijskwaliteit (R-OK) zorgde vervolgens voor de nodige verheldering en bracht voor PBD-GO! de onomwonden keuze mee zijn effecten te bereiken via de inzet op het curriculum (vanuit R-OK-wijs te begrijpen als een integratie van doelen, begeleiding, opvolging/evaluatie en leef- en leeromgeving). De concrete vertaling van de ondersteuningsfilosofie in een aanbod bestaande uit verandertrajecten en professionaliseringsinitiatieven geeft een duidelijk beeld van de manier waarop PBD-GO! invulling geeft aan zijn prioriteiten. Voor de ondersteuning van het basisonderwijs (BaO) zal de focus de volgende begeleidingsperiode op specifieke leergebieden afgelijnd worden. Voor het aanbod in het secundair onderwijs (SO) komt de klemtoon onomwonden te liggen op de modernisering van het SO, meer bepaald in de eerste graad. Deze heldere afbakening biedt kansen om voor andere ondersteuningsvragen in toenemende mate een makelaarsrol op te nemen en samenwerking met andere actoren intern en extern aan te gaan.

Er is Vlaanderen breed een samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en het onderwijs van het GO!, waarin beiden het engagement opnemen om meer samen te werken en af te stemmen. Elke regio vult dit voor zichzelf in. In Vlaanderen engageert men zich bv. om jongeren zo vroeg mogelijk te laten inschrijven in 'Mijn Loopbaan' van VDAB, een tool waarmee men jongeren zo snel mogelijk vertrouwd wil maken opdat zij weten wat VDAB aanbiedt, wat je moet doen als je begint te werken, zicht op de arbeidsmarkt, ... Voor Brusselse jongeren is dit echter niet beschikbaar en is de samenwerking daardoor complexer, het voorbeeld van Vlaanderen kan niet zomaar gevolgd worden. Daarnaast is het belangrijk zicht te krijgen op welke opleidingen nodig zijn om knelpuntberoepen in te vullen, dit vraagt meer samenwerking.

3. PBD OVSG

OVSG ondersteunt als koepelorganisatie van het gemeentelijk en stedelijk onderwijs de besturen, scholen, academies en centra van 262 gemeenten in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk gewest (samen 771 instellingen).

Daarnaast ondersteunt de PBD ook contractueel aangesloten instellingen. De PBD is ingebed in OVSG met een welomlijnde opdracht. De PBD zorgt voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van de onderwijsinstellingen. Het decreet betreffende de kwaliteit van het onderwijs (2009) biedt het kader waarbinnen de PBD haar opdrachten uitvoert. De PBD participeert aan formeel of informeel overleg met de Vlor, inspectie, kabinet en departement Onderwijs.

Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er samenwerking en uitwisseling met het Onderwijscentrum Brussel (OCB). De grootstedelijke - en meertalige context biedt een gemeenschappelijk uitgangspunt. Daarnaast is er samenwerking met KOOGO, de koepel van ouderverenigingen en wordt binnen verschillende netwerken contact gelegd met partnerorganisaties.

De visie van waaruit de PBD haar werking uitrolt is: werken op maat, lokaal en nabij, vertrouwend in groeikracht, samen lerend en vernieuwend én gericht en met ambitie. Vanuit het uitgangspunt 'samen leergemeenschap vormen' zijn vier centrale thema's een inspirerende rode draad doorheen de werking:

1. zorgzaam school maken waarbij ingezet wordt op het creëren van een warm en zorgzaam schoolklimaat en een geïntegreerd beleid om leerlingenbegeleiding
2. verbindend en verbredend school maken waarbij ingezet wordt op een participatieve schoolcultuur, talenbeleid als hefboom voor verbindende communicatie en lokale samenwerking binnen de brede school
3. toekomstgericht school maken waarbij ingezet wordt ontwikkeling en ontwerpen, op innovatieve vormen van schoolorganisatie, op de implementatie van de 21ste eeuwse vaardigheden, digitalisering
4. effectief school maken, tot slot, waarbij ingezet wordt het ontwikkelen van een haalbaar en uitdagend kerncurriculum, het schooleigen implementeren ervan, het vormgeven van een evaluatiebeleid, het ontwikkelen van een kwaliteitscultuur.

Effectief en duurzaam begeleiden vormt vanuit de PBD dan weer een cruciaal speerpunt. Het Referentiekader Ontwikkelingskwaliteit biedt duidelijke en inspirerende rubrieken, kwaliteitsverwachtingen en -beelden van waaruit gewerkt kan worden.

De PBD werkt vraag- en aanbodgestuurd. Er is begeleiding op maat ter versterking van de beleidskracht van directies maar ook begeleiding tot op de klasvloer. Via lerende netwerken en intervisies brengen we mensen samen om nieuwe inzichten mee te geven, ervaring te delen en van en met elkaar te leren. Tegelijk is er een ruim en gevarieerd vormingsaanbod. Er worden materialen en instrumenten ontwikkeld en er verschijnen publicaties.

Binnen BHG bieden we een aanvangsbegeleidingstraject aan voor startende leraren. Binnen dit netwerk staan o.a. meertaligheid, diversiteit, zorg en armoede in de focus. Tegelijk brengen we de startende leraren in contact met relevante partners als OCB, Foyer, ... De verschillende netwerken voor leraren, zorgcoördinatoren, directies, ... focussen o.a. op kwaliteitsontwikkeling, beleidsvoerend vermogen, het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding, cultureel responsief lesgeven, spreekvaardigheid binnen een meertalige context, het Referentiekader Onderwijskwaliteit, ...

Contactgegevens

GO! PBD

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

02/790 96 10

<http://pro.g-o.be/pedagogische-begeleiding>

PBD bisdom Mechelen- Brussel

F. de Merodestraat 18

2800 Mechelen

0470/20 04 07 (Fabian Willems)

<http://www.vikom.be/dienst-pedagogische-begeleiding/algemeen>

Onderwijsvereniging voor Steden en Gemeenten

Huis Madou

Bisschoffsheimlaan 1-8

1000 Brussel

02/ 506 41 50

www.ovsg.be

5. Ouderkoepels

Doelgroep: De ouderwerkingen van de scholen van het onderwijsnet dat ze vertegenwoordigen

Doelstelling: Ondersteuning bieden aan bestaande en opstartende ouderwerkingen op school. Het behartigen van ouderbelangen op beleidsniveau.

Werking:

GO! ouders is de ouderkoepel van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Deze ouderkoepel biedt ondersteuning bij de opstart of uitbouw van een ouderwerking. Samen wordt op zoek gegaan naar de beste manier om te werken aan ouderparticipatie op school. Ze ontwikkelen hulpmiddelen en materialen, bieden vorming aan en communiceren via hun website en nieuwsbrief. Regelmatig worden ouders hun mening bevraagd over actuele onderwerpen. Deze worden meegenomen naar overleg met organisaties en beleidsmakers.	VCOV, de Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen, is de ouderkoepel van het vrij onderwijs. Deze koepel geeft informatie en vorming rond (het belang van) onderwijs en ouderbetrokkenheid. Zo bouwen ouders, ouderwerkingen en ouderraden samen met schoolteams aan kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen. Zij staan klaar om samen naar oplossingen te zoeken voor vragen en problemen. Op beleidsniveau vertolken ze de stem van de ouders in onderwijsdossiers.	KOOGO is de Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs. Doelgroep van KOOGO zijn de ouderwerkingen van stedelijke, gemeentelijke en provinciale scholen. KOOGO informeert, sensibiliseert en ondersteunt ouders en ouderwerkingen. Via tools, vormingen en begeleidingstrajecten voor ouderwerkingen wordt ouderparticipatie op school gestimuleerd. Daarnaast ontwikkelt KOOGO ook tools en vormingen voor onderwijsprofessionals om ouder-schoolpartnerschap en ouderparticipatie te bevorderen. KOOGO behartigt ouderbelangen op beleidsniveau.
Meer info: www.go-ouders.be	Meer info: www.vcov.be	Meer info: www.koogo.be
Contact: timothy.van.raemdonck@g-o.be	Contact: info@vcov.be	Contact: hannelore.lambrighs@ovsg.be

6. Onderwijscentrum Brussel (OCB)

Doelgroep: Verschillende doelgroepen, werkzaam in en rond het Brussels Nederlandstalig onderwijs (netoverstijgend):

- Schoolteams: leraren, directies, zorgcoördinatoren, ...
- Brede Scholen: Brede Schoolcoördinatoren, partners in het Brede Schoolnetwerk, ...
- Speelpleinen: hoofdanimatoren, animatoren, ...

Doelstelling: via ondersteuning van bovenstaande doelgroep wil het OCB de leer- en ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren in het Nederlandstalig onderwijs (basis en secundair) in Brussel vergroten zodat ze de nodige sleutelcompetenties kunnen verwerven die belangrijk zijn voor hun toekomst

Aanmelding:

- Open aanbod van vormingen, intervisiegroepen, workshops voor directies, leerkrachten, bredeschoolcoördinatoren en hoofdanimatoren van de VGC-speelpleinen
- OCB contacteert de doelgroepen proactief: op vraag van een school, Brede school of speelplein wordt een ondersteuningstraject opgestart

Financiering: VGC

Kostprijs: gratis voor de Brusselse scholen, brede scholen en speelpleinen

Werking:

1. Ondersteuning

Het OCB biedt ondersteuning op maat aan het **Brussels Nederlandstalig onderwijs** en werkt in afstemming met de reguliere begeleidingsdiensten. Hun opdracht is erop gericht de schoolteams te ondersteunen om leerlingen zo maximaal mogelijk de eindtermen te laten behalen. Hierbij richten ze zich vooral op een aantal kernthema's zoals taal en meertaligheid, diversiteit en armoede, , breed leren, ouderbetrokkenheid en ICT & mediawijsheid. Daarnaast zet het OCB ook in op andere thema's zoals sociale vaardigheden, kleuterparticipatie, aanvangsbegeleiding voor nieuwe leerkrachten, coaching van beleidsvoerend vermogen van scholen, taal en taalbeleid buiten de klaspraktijk, speelplaatsbeleid,...

De ondersteuner van OCB start steeds met het in kaart brengen van de lokale noden. In overleg met directie en leerkrachten, wordt bekeken waar acties nodig zijn en hoe dit uitgewerkt kan worden. Hierbij wil men zo goed mogelijk aansluiten bij de lokale context en noden.

Daarnaast ondersteunt het OCB ook **de lokale Brede Scholen** via het Platform Brede School. Dit platform creëert uitwisseling tussen de verschillende lokale Brede School initiatieven, sturing en ondersteuning; volgt alle lokale Brede School projecten en bovenlokale communicatie bovenlokaal op; verricht studie- en ontwikkelingswerk met betrekking tot Brede School in Brussel.

Ook de inhoudelijke ondersteuning van de **VGC-speelpleinen** neemt het OCB op zich. Zo zorgt het OCB o.a. voor de coaching van de (hoofd)animatoren op de speelpleinen.

2. Vorming

Naast deze ondersteuningstrajecten biedt het OCB ook vormingen aan (voor scholen, speelpleinen, Brede Scholen) en uitwisselingsmomenten voor leraren en directies.

3. Uitlenen van materialen

Iedereen die betrokken is bij het Nederlandstalig Brussels onderwijs kan bij het OCB ook terecht in de Onderwijsbibliotheek. Zij kunnen daar gratis leermiddelen en documentatie voor een kwaliteitsvolle onderwijspraktijk ontlenen: methodes, literatuur, ondersteunende materialen, ...

4. Studie en ontwikkeling

Het OCB doet aan studie, ontwikkeling en evaluatie met betrekking tot onderwijs in grootstedelijke en meertalige context, onderwijsondersteuning en Breder Brussel met een link naar onderwijs.

Alle activiteiten daarrond worden gecentraliseerd bij de studiedienst. Deze staat in voor volgende aspecten:

- **Uitwisseling en samenwerking:** De studiedienst werkt aan duurzame samenwerkingsverbanden om bestaande expertise uit te wisselen en samen nieuwe expertise te ontwikkelen. Dit gebeurt voornamelijk met wetenschappelijke onderzoekscentra en Brusselse organisaties
- **Dataverzameling en evaluatie:** Om de resultaatgerichtheid en kwaliteit van de OCB-werking op te volgen en te bewaken, is voortdurende evaluatie op basis van meetbare gegevens noodzakelijk
- **Expertise bundelen, ontwikkelen en ontsluiten:** Dit om de bestaande kennis en expertise in de organisatie zo goed mogelijk te verspreiden, zowel intern als extern

5. Projecten

Het Onderwijscentrum Brussel staat mee in voor de uitvoering van enkele projectmatige werkingen. Zo sluiten de Brusselse werking van Milieuzorg op School en Kleur Bekennen aan bij het OCB. Daarnaast worden volgende projecten gerealiseerd:

- **Zomerschool en lenteschool:** Anderstalige nieuwkomers van zes tot twaalf jaar worden ondergedompeld in een creatief, sprankelend en intensief taalbad Nederlands. Ze vergroten op een speelse manier hun taalvaardigheid Nederlands via uitdagende activiteiten
- **KLIK(i.s.m. Bruzz) :** Klas in de Kijker laat Brusselse leerlingen actief kennismaken met de Brusselse media: ze maken nieuws en worden nieuws
- **Lesgeven in Brussel () :** Lesgeven in Brussel zet Brussel als onderwijsstad positief in de kijker. Het project probeert huidige leerkrachten en studenten uit de lerarenopleiding warm te maken voor een job in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het ondersteunt ook de huidige Brusselse leerkrachten door evenementen te organiseren waarin ontmoeting en uitwisseling centraal staat
- **Inschrijven In Brussel (i.s.m. LOP):** Het OCB organiseert samen met de Algemene directie Onderwijs en Vorming van de VGC verschillende activiteiten voor ouders om een bewuste schoolkeuze te maken voor hun kind

In dit alles werkt het OCB samen met partners, zoals de reguliere begeleidingsdiensten, de CLB's, de lerarenopleidingen, het Huis van het Nederlands, het CBE Brusselleer,...

Contactgegevens

Onderwijscentrum Brussel
Marcqstraat 16-18
1000 Brussel

02/ 210 63 90

www.onderwijscentrumbrussel.be

7. Vlaamse scholierenkoepel

Doelgroep: Leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in Vlaanderen en BHG

Doelstelling: Leerlingen versterken in leerlingenparticipatie

Aanmelding: Iedereen kan telefonisch of digitaal contact opnemen

Financiering: Departement Onderwijs & Vorming van de Vlaamse Gemeenschap, aangevuld met projectmiddelen

Kostprijs: Sommige delen van het aanbod zijn gratis, sommige trajecten of workshops zijn betalend

Werking:

In de scholierenkoepel vertrekt men vanuit 3 concrete werkingen:

1. **Leerlingen versterken op school:** Men wil de stem van leerlingen versterken op school en hun participatie bevorderen, bvb. door hen te ondersteunen bij de uitbouw en werking van de leerlingenraad, hun inspraak bevorderen rond het schoolreglement e.d. Concreet organiseren zij hiertoe, op vraag van scholen, thematische workshops voor leerlingen om vaardigheden te versterken om bvb. de communicatie op school te bevorderen, in dialoog te gaan met leerkrachten en directie, andere leerlingen overtuigen, ... Daarnaast stellen zij ook trajecten op met leerlingen om hierrond aan de slag te gaan. Voor langer durende trajecten zet men ook in op de ondersteuning van leerkrachten en directie (meer en meer) omtrent deze thema's. Rode draad is wel steeds de ondersteuning van leerlingen.
2. **Spreekbuis van scholieren naar het beleid toe:** In dit kader praten zij veel met scholieren over onderwijs, zodat ook hun stem vertolkt kan worden op de bestaande fora. Daarnaast hebben zij ook verschillende uitgaven (power to the pupils, het scholierenrapport rond de nieuwe eindtermen, ...) waarin de mening van scholieren rond een aantal thema's vertolkt wordt.
3. **Vzw wordt gedragen door scholieren (12j - ...):** De hele organisatie van de vzw wordt gedragen door scholieren, zij zetelen en beslissen over de werking in de raad van bestuur, algemene vergadering, ...

Naast deze kernopdrachten, bieden zij verder ook het volgende aan:

- Infopunt voor ouders en leerlingen rond rechten op school. Vrij veel Brusselse leerlingen leerlingen maken hier gebruik van. Inhoudelijk informeren zij uitsluitend leerlingen, ze lopen zelf geen trajecten met de leerling of zijn ouders.
- De conflixers: Project waarbij leerlingen ondersteund worden in het elkaar laten ondersteunen: implementatie van systeem van vertrouwensleerlingen, peter-meterschap, leerlingenbemiddeling

Contactgegevens

Vlaamse Scholierenkoepel

Nijverheidsstraat 10

1000 Brussel

02/ 894 74 71

0495/ 60 25 20

www.vlaamsescholierenkoepel.be

8. ToekomstATELIERdelAvenir VZW (TADA)

Doelgroep: Tieners van 10 tot 14 jaar (5^e leerjaar tot en met 1^e middelbaar) via TADA's Weekendscholen, daarna via het alumniwerking 'TADA For Life'

Doelstelling: Tieners zichzelf, de arbeidsmarkt en de maatschappij beter leren kennen via een intensief coachingstraject van drie jaar, en verdere opvolging via het alumni-netwerk. Doorheen dit aanbod zelfbeeld, kritische geest en netwerk versterken

Financiering: Voornamelijk privésteun van particulieren en bedrijven

Kostprijs: 20 euro per schooljaar

Werking:

Bij TADA gaan **maatschappelijk kwetsbare tieners** uit Molenbeek, Anderlecht, Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node elke zaterdag naar de weekendschool. Ze ontdekken er zichzelf en de maatschappij, via **plezante praktijkles van bevlogen professionals** die belangeloos de tijd nemen om deze verantwoordelijke burgers in spe wegwijs te maken in allerlei domeinen van de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld die van ondernemers, koks, mechanici en artsen. Via dit contact met **rolmodellen** trekt TADA de wereld van de tieners open en zegt hen: 'Jij kan dit ook. Ontdek de maatschappij en jezelf. Word kritisch, ga jezelf ontplooien en durf je grenzen te verleggen.' De hoofdbedoeling van TADA is om deze tieners **gemotiveerd** in het leven te doen staan, met een **positief zelfbeeld** en goed **geïnformeerd over zichzelf en de samenleving/arbeidsmarkt**. Met haar aanpak wapent TADA met andere woorden tegen demotivatie en de negatieve gevolgen daarvan.

Na het driejarig traject stromen de jongeren door naar het alumninetwerk 'TADA For Life'. Dit netwerk biedt aanvullende sporadische activiteiten over thema's als school, werk, vrijetijdsbesteding of attitudes en vaardigheden. Het alumninetwerk biedt oud-leerlingen de kans zich verder te ontwikkelen en gemotiveerde levenskeuzes te leren maken.

Om de kinderen te laten kennismaken met TADA gaat TADA in september langs in de deelnemende lagere scholen in Molenbeek (Frans- en Nederlandstalig), Anderlecht (Franstalig), Schaarbeek (Frans- en Nederlandstalig) en Sint-Joost-ten-Node (Frans- en Nederlandstalig). In de klassen van het vijfde leerjaar stelt TADA het programma voor. 92% van deze leerlingen waaraan TADA werd voorgesteld in september 2020, wilde zich inschrijven. Om de schaarse plekken ten volle te benutten, wordt een vragenlijst afgenomen in alle klassen. Er wordt gevraagd naar de socio-economische situatie (SES) van de kinderen, toegang tot buitenschoolse activiteiten, school- versus thuistaal en interesse om deel te nemen aan TADA. Tussen de gemotiveerde en geschikte kandidaten, loot TADA de plekken, met quota per geslacht en school. In dit hele proces zet TADA sterk in op ouderbetrokkenheid.

In schooljaar 2021-2022 zal TADA 1500 jongeren en hun families bereiken. Sinds de start van TADA (in 2012-2013) heeft nog geen enkele TADA-leerling de traditionele school vroegtijdig verlaten.

TADA wil daarnaast ook volwassenen inspireren via workshops, deelname aan haar activiteiten (in de weekendscholen en het alumni-netwerk), door keynotes en via de pers, zodat zoveel mogelijk mensen kunnen helpen om schooluitval tegen te gaan.

Contactgegevens

ToekomstATELIERdelAvenir VZW (TADA)
Troonplein 1
1000 Brussel
www.tada.brussels

9. Lokaal OverlegPlatform (LOP)

Doelgroep: Scholen en alle andere organisaties die zich willen inzetten voor gelijke onderwijskansen

Doelstelling: Doorheen lokaal overleg tussen onderwijs en niet-onderwijspartners streven naar gelijke onderwijskansen voor alle kinderen en jongeren

Aanmelding: nvt

Financiering: Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming

Kostprijs: nvt

Werking:

Een LOP is een lokaal overlegplatform dat vertegenwoordigers samenbrengt van directies en inrichtende machten van scholen en CLB's, vertegenwoordigers van ouders en leerlingen, van lokale socio-culturele organisaties, organisaties van allochtonen en armen en andere partners die een belangrijke rol spelen of belangrijke partner zijn in het lokale onderwijslandschap in een gemeente of een regio. Er zijn LOP's basisonderwijs en LOP's secundair onderwijs.

Het LOP heeft een bemiddelende en ondersteunende rol in de realisatie van het inschrijvingsrecht, naast een onderzoeks- en adviesopdracht die dit ondersteunt. Elk LOP heeft zo een bemiddelingscel die kan helpen wanneer een school een inschrijving weigert. Een LOP gaat in dat kader uit van de doelstellingen van het decreet betreffende de Gelijke Onderwijskansen (GOK-decreet): het streeft naar onderwijs waarin alle leerlingen optimale leer- en ontwikkelingskansen krijgen, waarin geen discriminatie is en waar men streeft naar verdraagzaamheid, openheid en respect.

In Brussel is er een LOP basisonderwijs en een LOP secundair onderwijs, waarin alle scholen vertegenwoordigd zijn. Concreet zetten zij in op:

- Een inschrijvingsprocedure die zoveel als mogelijk discriminatie tegengaat. In het basisonderwijs baseert men zich op het ordeningscriterium afstand om de inschrijvingen vorm te geven. In het secundair onderwijs werkt men met een aanmeldingsprocedure waarin ouders hun voorkeurscholen kunnen aanduiden, waarna een computergestuurd systeem de toewijzing doet op basis van schoolvoorkeur en een willekeurig toegewezen getal. Dit om iedereen gelijke kansen te geven betreft inschrijving in een Brusselse school.
- Terugdringen van het aantal uitsluitingen via een werkgroep 'definitieve uitsluitingen'
 - In kaart brengen van de Brusselse cijfers betreft definitieve uitsluitingen
 - Op punt stellen van de procedure 'Wat wanneer een leerling definitief is uitgesloten op school?' Deze wordt verder in deze infofiche toegevoegd.
 - Met de werkgroep komen tot doelstellingen om in te zetten op de preventie van definitieve uitsluitingen en de nodige acties hierrond uitwerken
- Bemiddelingscel
 - Bekijkt weigeringen tot inschrijving, waakt over correcte toepassing inschrijvingsdecreet
 - Zoekt nieuwe school voor uitgesloten leerlingen, wanneer school en CLB geen oplossing vinden
 - Behandelen van klachten van ouders in verband met de aanmeldingsprocedure tijdens en na de aanmeldingsprocedure

Procedure bij definitieve uitsluitingen basisonderwijs:

- Elke definitieve uitsluiting wordt onmiddellijk gemeld aan de netverantwoordelijke, het betrokken CLB en LOP Brussel (zowel basis- als secundair onderwijs). Bij elke melding informeren deze partners elkaar. De definitieve uitsluiting wordt door de uitsluitende school onmiddellijk geregistreerd in een registratietool. Enkel na registratie wordt de leerling beschouwd als zijnde definitief uitgesloten
- Het CLB vraagt aan de ouders in welke gemeente(n) ze eventueel een nieuwe school willen vinden. Ook voorkeur voor godsdienst/levensbeschouwing kan bij de zoektocht naar een nieuwe school van belang zijn
- Na tien dagen contacteert de LOP-deskundige de netverantwoordelijke en het betrokken CLB
- Indien er binnen het betrokken net geen oplossing is gevonden, komt de bemiddelingscel van LOP Brussel BaO samen. Er wordt bekeken welke scholen nog vrije plaatsen hebben. Indien er meerdere alternatieven zijn, worden deze naast elkaar gelegd in functie van de noden van de ouders en de leerling en de draagkracht van de scholen. De bemiddelingscel formuleert dan een advies aan de ouders

Procedure bij definitieve uitsluiting secundair onderwijs:

- Als een school een leerling uitsluit, zoekt de school samen met het CLB een nieuwe school in het eigen net of indien niet mogelijk, in een ander net
- De uitsluitende school meldt de uitsluiting aan de coördinerend directeur van de scholengemeenschap.
- De school registreert de uitsluiting via een online tool van het LOP.
- Als er binnen de 15 dagen geen oplossing gevonden wordt door de uitsluitende school in samenwerking met het CLB, dan wordt de bemiddelingscel van het LOP geactiveerd

Contactgegevens:

LOP Brussel Basisonderwijs
Lop.brussel@vlaanderen.be
02 553 30 20

LOP Brussel Secundair Onderwijs
lopbrussel.secundair@vlaanderen.be
02 553 67 01

10. Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

Doelgroep: Leerlingen, ouders, leerkrachten en scholen

Doelstelling: Ondersteuning bieden aan leerlingen en hun ouders bij moeilijkheden in de ontwikkeling of het schools traject, om de uiteindelijke slaagkansen te bevorderen. Ondersteuning bieden aan scholen in de uitbouw van hun zorg- en schoolbeleid

Aanmelding: Telefonisch of via mail door leerling, ouders of school, school kan ook leerlingen of vragen aanmelden op het MDO (overleg school-CLB in het basisonderwijs) of de cel leerlingenbegeleiding (overleg school-CLB in het secundair onderwijs)

Financiering: Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming

Kostprijs: gratis

Werking:

Elke erkende school in Vlaanderen is verbonden aan een CLB en kan beroep doen op een multidisciplinair CLB-team, dat minstens bestaat uit een maatschappelijk werker, een psychopedagogisch consultant, een CLB-arts en een paramedisch werker. De opdrachten van het CLB situeren zich op 4 domeinen:

- **Leren en studeren:** problemen met lezen, schrijven, rekenen, leren, ... Wanneer de ondersteuning van de school onvoldoende blijkt te helpen, helpt het CLB de onderwijsbehoeften van de leerling verder in kaart te brengen, indien nodig, op basis van diagnostisch onderzoek
- **Onderwijsloopbaanbegeleiding:** hulp bij de studiekeuze, informatie over studierichtingen, attesten en diploma's, andere opleidingen of de arbeidsmarkt, begeleiding bij langdurige of problematische afwezigheden, helpen zoeken naar een school, ...
- **Psychisch en sociaal functioneren:** kortdurende begeleiding bij sociale, psychische, emotionele problematieken, zoals o.a. moeilijke thuissituaties, faalangst, ernstige gedragsproblemen, demotivatie, pesten, verslavingsproblematieken, mishandeling/verwaarlozing ...
- **Preventieve gezondheidszorg:** medische onderzoeken, inentingen, opvolging en doorverwijzing bij medische problemen, druggebruik, eetstoornissen, vaststelling van verwondingen ...

Het CLB werkt **vraaggestuurd**. Leerlingen, ouders en scholen kunnen een hulpvraag stellen, waarna wordt bekeken welke hulp het meest aangewezen is. Het CLB kan een kortdurende begeleiding aanbieden, maar heeft daarnaast ook een draaischijffunctie. Dit wil zeggen dat het de vraag en de problematiek in kaart tracht te brengen om daarna de juiste doorverwijzing te kunnen doen naar de meest aangewezen dienst, indien verdere opvolging, diagnostiek of begeleiding vereist is.

De tussenkomst van een CLB is dus niet verplicht, behalve in 2 situaties:

- Verplichte leerplichtbegeleiding: voor spijbelende leerlingen (komt verder aan bod)
- Verplichte medewerking bij profylactische maatregelen (vb. besmettelijke ziekten) en sommige medische onderzoeken

Het CLB werkt **preventief** naar schooluitval toe omdat het jongeren helpt een goede en passende studiekeuze te maken, ondersteuning biedt bij ernstige leerproblemen, begeleiding biedt aan jongeren met psychosociale problemen, ... Alle moeilijkheden die op termijn kunnen zorgen voor demotivatie en uiteindelijk schooluitval.

Daarnaast kunnen ook scholen vragen stellen naar ondersteuning toe: het CLB ondersteunt leerkrachten, zorgverantwoordelijken en directies op hun vraag bij de analyse en aanpak van problemen bij een specifieke leerling of een groep van leerlingen. Deze begeleiding behoort tot de fase van de verhoogde zorg. Het CLB kan deze begeleiding ook zelf voorstellen. In de fase van brede basiszorg ondersteunt de pedagogisch begeleidingsdienst of een andere externe dienst de school.

Naast deze algemene preventieve werking, heeft het CLB ook een specifieke opdracht in de preventie en interventie rond vroegtijdig schoolverlaten:

1. Verplichte opdracht inzake leerplichtbegeleiding

Het CLB heeft een verplichte opdracht in leerplichtbegeleiding, dit wil zeggen dat de school elke minderjarige leerling aanmeldt die:

- door de frequentie en de aard van zijn afwezigheden zijn schoolloopbaan in het gedrang brengt, dit gaat niet alleen over de problematiek van spijbelen, maar ook over leerlingen die langdurig of vaak afwezig zijn omwille van medische redenen, vervalste doktersattesten e.d.
- minstens 5 B-codes (1 B-code = halve dag problematisch afwezig) heeft. Er wordt dan in overleg met de school bekeken hoe deze leerling het best opgevolgd kan worden, zijnde door de school zelf of door het CLB.
- afwezig is wegens schorsing of wegens tijdelijke uitsluiting als tuchtmaatregel
- elke leerling die afwezig is wegens definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Het CLB kan dan helpen bij het zoeken naar een andere school of alternatief traject.
- elke kleuter van wie de ontwikkeling en het leerproces ernstig bedreigd worden door beperkte aanwezigheid

Sommige trajecten zullen eerder opgevolgd worden door de school, anderen eerder door het CLB. Zeker wanneer de problematiek hardnekkig blijkt, de afwezigheden niet positief evolueren of externe hulp aangewezen is, zal het CLB de problematiek en concrete situatie van de jongere trachten te verhelderen, de nodige begeleiding opstarten en indien nodig de meest aangewezen doorverwijzing doen naar externe partners.

Bij een vermoeden van verontrusting, bvb. wanneer de leerling niet naar school komt en de ouders dit ook niet stimuleren of weigeren mee te werken, kan het CLB een melding doen van verontrusting bij een gemandateerde voorziening, met name een M-document indienen bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) of het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK).

2. Aanmelding bij KANS Centraal Meldpunt Brussel

Indien de leerling en zijn ouders hiermee instemmen, kan het CLB de leerling aanmelden voor een schoolexterne interventie. Wanneer de CLB-medewerker een goed zicht heeft op de situatie, doet deze een aanmelding bij KANS en neemt vervolgens deel aan een rondetafelgesprek waar de mogelijkheden worden besproken en gezocht wordt naar een aangepast traject op maat van de jongere.

3. Definitieve uitsluiting

- Het CLB is verplicht aanwezig op de klassenraad die een advies formuleert rond een mogelijke definitieve uitsluiting. Het CLB heeft een adviesbevoegdheid en heeft geen beslissende stem, zoals de andere leden van de klassenraad, al is het uiteindelijk de directeur die de finale beslissing neemt
- Wanneer een leerling wordt uitgesloten, kan de leerling beroep doen op het CLB om samen op zoek te gaan naar een nieuwe school of alternatief. Wanneer het CLB geen school kan

vinden (in samenwerking met de coördinerend directeur van de scholengemeenschap), wordt het dossier behandeld op de bemiddelingscel van het LOP, om alsnog een oplossing voor de leerling te zoeken

4. Informeren van jongeren bij het vroegtijdig schoolverlaten

Wanneer niet-leerplichtige leerlingen beslissen om de school te verlaten, biedt het CLB ondersteuning aan in de vorm van gesprekken rond deze keuze, maar ook met specifieke informatie rond mogelijke andere trajecten in onderwijs of opleidingen naar de arbeidsmarkt toe.

Contactgegevens:

VCLB Pieter Breughel
Opzichterstraat 84
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/512 30 05
<https://www.vclb-pieterbreughel.be/>

CLB GO! Brussel
Technologiestraat 1
1082 Sint-Agatha-Berchem
02/ 479 25 05
<https://www.clbbrussel.be/site/>

CLB N-Brussel
Technologiestraat 1
1082 Sint-Agatha-Berchem
02/ 482 05 72
<http://www.clbnbrussel.be/>

11. Ondersteuningsnetwerken

Doelgroep: Scholen, leerkrachten in functie van/en leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Doelstelling: Vanuit de inclusiegedachte het handelingsbekwamer maken van leerkrachten en teams in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (in functie van hun leren en participeren)

Aanmelding: School doet aanvraag met gemotiveerd verslag van het CLB: aanmeldingsprocedure zie infofiche

Financiering: Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming

Kostprijs: gratis

Werking:

Alle scholen (zowel gewoon als buitengewoon onderwijs) hebben zich in juni 2017 aangesloten bij een ondersteuningsnetwerk. Hierdoor kunnen zij, in overleg met het CLB en de ouders, een vraag stellen aan het ondersteuningsnetwerk waarbij ze aangesloten zijn om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften een goede ondersteuning te bieden.

Voor de regio Brussel zijn er 2 ondersteuningsnetwerken: **1) Ondersteuningsnetwerk centrum (ONW-centrum)** en **2) Ondersteuningsnetwerk West-Brabant-Brussel**. Zij werken allebei vanuit dezelfde basis, met elk hun persoonlijke toets. We zullen hier eerst de gedeelde basis bespreken en vervolgens de eigenheden.

Het M-decreet stelt dat het de taak van de school gewoon onderwijs is om een zorgbeleid uit te bouwen waarin de school 3 fases doorloopt. Om dit zorgbeleid kwaliteitsvol te kunnen uitbouwen biedt het zorgcontinuüm handvatten en inspiratie.

Om teams, leerkrachten en leerlingen zo goed mogelijk te ondersteunen werkt het ondersteuningsnetwerk samen met 4 partners, die elk hun eigen rol hebben nl. de scholen gewoon onderwijs, de scholen buitengewoon onderwijs, de centra voor leerlingbegeleiding (CLB) en de pedagogische begeleidingsdiensten (PBD).

Het zorgtraject van elke leerling blijft eigendom van de scholen gewoon onderwijs. Op elk niveau van het zorgcontinuüm kunnen zij ondersteuning vragen van de andere drie partners:

- de centra voor leerlingbegeleiding (CLB) → op alle fases
- de pedagogische begeleidingsdienst (PBD) → op fase 0 en 1
- de scholen buitengewoon onderwijs → op fase 2 en 3

De scholen buitengewoon onderwijs gaan dan in co-creatie met de scholen gewoon onderwijs om te komen tot de best passende ondersteuning op fase 2 en 3.

Het ondersteuningsnetwerk vertrekt vanuit wat de leerling nodig heeft om tot leren te komen, maar ook wat de leerkracht en/of het schoolteam nodig hebben om aan deze noden tegemoet te komen.

Wanneer er een totaalbeeld verkregen is van de noden van de leerling, de leerkracht en de school worden er tijdens de startvergadering doelen vastgelegd voor een bepaalde periode. Er wordt bepaald hoe de doelen gerealiseerd zullen worden en hoe de taken verdeeld zullen worden onder alle betrokken partners rondom de leerling, de leerkracht en de school. Er vinden ook tussentijdse evaluaties plaats met alle betrokkenen (school, ouders, ondersteuner en eventuele andere partners) om de doelen op te volgen. Op het einde van de vooropgestelde periode volgt een evaluatie om te

bekijken of de doelen al dan niet bereikt werden. Indien dit niet het geval is wordt het traject bijgestuurd. Indien dit wel het geval is, wordt de ondersteuning afgerond.

Er bestaan twee financieringssystemen voor ondersteuning. Voor leerlingen met een **gemotiveerd verslag of een verslag M-Decreet** (toegekend door CLB na het doorlopen van een HGD-traject) van de volgende types kan de school gewoon onderwijs - steeds in samenspraak met CLB, ouders en leerling - een ondersteuningsvraag opstellen. Dit is afhankelijk van het **type** waarvoor ondersteuning wordt gevraagd:

- **Brede types:** leermoeilijkheden (type basisaanbod), gedrags- en emotionele moeilijkheden (type 3), autismespectrumstoornis (type 9).
De school gewoon onderwijs vraagt bij deze types ondersteuning aan bij het ondersteuningsnetwerk waarbij ze als school zijn aangesloten.
- **Kleine types:** verstandelijke beperking (type 2), motorische beperking (type 4), visuele beperking (type 6), auditieve beperking (type 7 aud) en spraak - of taalstoornis (type 7 STOS).
De school gewoon onderwijs vraagt - in samenspraak met CLB, ouders en leerling - bij deze types ondersteuning aan een school voor buitengewoon onderwijs naar keuze.

Specifieke werking ondersteuningsnetwerken

1) Ondersteuningsteam

Kasterlinden

Ondersteuningsteam Kasterlinden bedient de regio's Brussel en de omliggende gemeenten, opgedeeld in 7 regioteams. Er zijn een 150-tal ondersteuners aan de slag die functioneren in multidisciplinaire teams en zelfsturend aan de slag gaan. Elk team (van ongeveer 8 tot 12 ondersteuners) komt regelmatig samen met hun coach. Op basis van ervaring, opleiding (kine, logo, ergo, ortho, psycho, leerkracht, ...) of contextfactoren wordt bekeken welke ondersteuner(s) de ondersteuningsvraag opneemt.

Ondersteuningsteam Kasterlinden biedt ondersteuning aan alle types. Aanmelden kan wanneer er een (gemotiveerd) verslag is via de website <https://www.kasterlinden.be/ondersteuningsmodel>.

Ondersteuningsteam Kasterlinden gaat samen met het leerkrachtenteam aan de slag volgens de visie van het oplossingsgericht en handelingsgericht werken.

2) Ondersteuningsnetwerk West-Brabant Brussel (ONW WBB)

ONW West-Brabant-Brussel is een breed ondersteuningsnetwerk. Dit wil zeggen dat zij ondersteuning biedt in functie van leerlingen met een (gemotiveerd) verslag type basisaanbod (leermoeilijkheden), type 3 (gedrags- en emotionele moeilijkheden) en type 9 (autismespectrumstoornis). Daarnaast ondersteunt zij ook in functie van leerlingen met een (gemotiveerd) verslag type 2 (verstandelijke beperking) en zijn er nog een aantal uitdovende continueringen type 7 STOS (spraak- of taalstoornis).

Het multidisciplinair team van ONW West-Brabant-Brussel bestaat uit een 70-tal ondersteuners, verdeeld over 8 miniteams van ongeveer 9 personen. Een miniteam is verantwoordelijk voor de

ondersteuningsvragen binnen een groep scholen en heeft mede-eigenaarschap over de verdeling van deze vragen. De ondersteuners zijn daarnaast ook allemaal lid van een ondersteuningsgroep. Deze ondersteuningsgroepen zijn gebaseerd op de inhoud van ondersteuningsvragen (bv. gedrag en emotie, lezen en spellen,...). Binnen een miniteam zijn de ondersteuners verdeeld over deze verschillende ondersteuningsgroepen om vanuit deze multidisciplinaire basis optimaal deskundigheid te kunnen uitwisselen en optimale deskundigheid te kunnen bieden aan de scholen waar ze ondersteunen.

Inhoudelijk legt ONW West-Brabant-Brussel de focus sterk op doelgericht en leerkrachtgericht werken. Zo vertrekt de ondersteuning steeds vanuit een leervraag van de leerkracht of school, waarna samen in co-creatie op zoek wordt gegaan. Het is onder andere op basis van deze leervraag dat het miniteam tijdens een intervisie bespreekt welke ondersteuner het meest geschikt is om de ondersteuningsvraag op te nemen.

Contactgegevens:

Ondersteuningsnetwerk Centrum

Netwerkcoach vanuit OVSG: Sofie Beusen, sofie.beusen@onw-centrum.be, 0499 86 82 27

Netwerkcoach vanuit GO!: Patricia Metten, patricia.metten@onw-centrum.be, 0470 18 23 75

Website: www.onw-centrum.be

Ondersteuningsnetwerk West-Brabant Brussel

Algemeen coördinator: Kerlijn Quaghebeur

Telefoon: 0472 69 03 64

E-mail: zorgloket@onwwbb.be

Website: <https://www.onwwbb.be/>

12. Tracé Brussel vzw – Leerwinkel Brussel, Jump naar werk en het Infopunt Jobstudent Brussel

Doelgroep:

- Leerwinkel Brussel: voor alle Brusselaars vanaf 15 jaar die op zoek zijn naar een Nederlandstalig educatief traject
- 'Jump naar werk': Brusselse leerlingen in hun finaliteitsjaren van het Nederlandstalig secundair onderwijs en leerkrachten of onderwijsprofessionals van Brusselse scholen.
- Infopunt Jobstudent Brussel: workshops in groep voor leerlingen 4e jaar secundair onderwijs.
- Individuele begeleiding voor alle studenten met basiskennis Nederlands die wonen of studeren in Brussel.

Doelstelling:

- Leerwinkel Brussel: onthalen, informeren en begeleiden van jongeren en volwassenen die leervragen hebben en geïnteresseerd zijn in een Nederlandstalig educatief traject. Leerwinkel Brussel helpt hen bij het maken van keuzes naar een gepaste opleiding, vorming of studie.
- 'Jump naar werk': leerlingen en leerkrachten of onderwijsprofessionals informeren over de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt
- Infopunt Jobstudent Brussel: studenten informeren en begeleiden naar studentenjobs.

Aanmelding:

- Leerwinkel Brussel: langsgaan op de vrije toegangsmomenten, telefonisch of per mail contact opnemen met één van de leerloopbaanbegeleiders voor een afspraak of vraag online stellen.
- 'Jump naar werk': scholen contacteren 'Jump naar werk' voor een mogelijke opstart.
- Infopunt Jobstudent Brussel: scholen/leerkrachten contacteren 'Jump naar werk/Infopunt Jobstudent Brussel' voor een workshop in groep. Individuele begeleiding kan door een afspraak te maken of langs te komen op woensdagnamiddag om 13u30.

Financiering:

- Leerwinkel Brussel: VGC
- 'Jump naar Werk/Infopunt Jobstudent Brussel': Actiris, ESF en VGC

Kostprijs: gratis

Werking

Algemene werking Tracé Brussel vzw

Tracé Brussel vzw is een Nederlandstalige Brusselse organisatie die zich volop inzet om de werkloosheid in onze hoofdstad aan te pakken. De bedoeling is om de positie op de arbeidsmarkt te versterken van alle werkzoekenden en in het bijzonder van kwetsbare groepen. Samen met een netwerk van partners, ontwikkelt Tracé Brussel innovatieve wegen naar opleiding, werk en een solidaire economie.

Tracé Brussel vzw kent 2 werkingen die relevant zijn voor de doelgroepen inzake schooluitval: Leerwinkel Brussel en 'Jump naar werk' (waaronder het Infopunt Jobstudent Brussel valt).

1. Leerwinkel Brussel

Leerwinkel Brussel informeert, begeleidt en oriënteert Brusselaars (vanaf vijftien jaar) die interesse hebben in een Nederlandstalig educatief traject. Leerwinkel Brussel geeft op diverse manieren en via diverse kanalen, informatie over en antwoord op vragen rond leren, studies, vormingen, het behalen van een diploma secundair onderwijs, duaal leren, ondernemersopleidingen, hoger onderwijs, inschrijvingsvoorwaarden, ondersteuningsmaatregelen,...

De Leerloopbaanbegeleiders bieden ook hulp bij het maken van een studiekeuze en het opstellen van een leertraject. Daarnaast werkt Leerwinkel Brussel samen met andere actoren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals scholen en geeft infosessies en workshops op maat over studies, opleidingen en leren.

In functie van ieders persoonlijke traject is er nauwe afstemming tussen Leerwinkel Brussel, Infopunt Jobstudent Brussel en de Werkwinkels om een geïntegreerde aanpak van leren en de zoektocht naar werk te garanderen.

2. 'Jump naar Werk' en het Infopunt Jobstudent Brussel

Het doel van '**Jump naar Werk**' is om leerlingen uit het laatste jaar secundair onderwijs te informeren en kennis te laten maken met de overstap van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Dit gebeurt onder andere aan de hand van een vormingspakket dat bestaat uit vier workshops, die telkens een halve dag in beslag nemen. Deze workshops zijn achtereenvolgens de Brusselsituatie met een bezoek bij de Werkwinkel waar uitleg gegeven wordt over Actiris-VDAB-Werkwinkel Brussel, een bezoek aan de vakbond dat dieper ingaat over de rechten en plichten van een werknemer, een bedrijfsbezoek en een workshop over solliciteren via sociale media; 'solliciteren 2.0'.

Jaarlijks vindt er ook de **schoolverlatersdag** plaats. Op dit evenement krijgen jongeren de kans om zowel workshops te volgen als contacten te leggen met (toekomstige) werkgevers.

Vervolgens is er ook de '**Brusselse Train the Teacher**'. Deze vorming is gericht naar leerkrachten en onderwijsprofessionals om zelf meer handvaten te krijgen over de Brusselse (arbeidsmarkt)context, solliciteren, de verschillende aanwezige organisaties in Brussel en de situatie van jongeren.

'**Jump naar werk**' werkt voor alle verschillende delen samen met allerhande partners, zoals de vakbonden, Werkwinkel Brussel, VDAB Brussel en Actiris/View.Brussels. Jump naar Werk geeft deze vormingen aan alle onderwijsvormen (ASO, BSO, DBSO, TSO, KSO, BuSO en OKAN).

Het **Infopunt Jobstudent Brussel** is een deelwerking van 'Jump naar werk'. Zij helpt jongeren met hun zoektocht naar een studentenjob a.d.h.v. een workshop in de klas (4e jaars) van drie opeenvolgende lessen. Hierin komt achtereenvolgens uitleg over de wetgeving van studentenjobs, de sollicitatieprocedure en sollicitatietips en wordt afgerond door samen een cv op te maken. Studenten met een basiskennis Nederlands zijn ook welkom op afspraak op woensdagnamiddag om individueel geholpen te worden met al hun vragen rond studentenwerk.

Dankzij prospectie proberen ze jongeren ook toe te leiden naar verschillende studentenjobs.

Contactgegevens

Tracé Brussel vzw
Antwerpselaan 26
1000 Brussel
02 511 99 72
www.tracebrussel.be

Jump naar werk/Infopunt jobstudenten

Astrotoeren (Verdieping M)
Sterrenkundelaan 14
1210 Brussel
www.jumpnaarwerk.brussels
info@jumpnaarwerk.brussels
02/229 24 01

Leerwinkel Brussel

Roupeplein16
1000 Brussel
02 233 37 60
info@leerwinkel.brussels

13. Beroepenpunt – Cité des Métiers

Doelstelling: Door de bundeling van middelen met haar partners zorgt het Beroepenpunt van Brussel voor de begeleiding en heroriëntering van iedere Brusselaar, die gedurende zijn/haar leven een beroepsproject wenst op te bouwen, te verrijken of te ontwikkelen.

Doelgroep: Leerlingen, ouders, scholen, studenten, werkzoekenden, volwassenen en jongeren, werkgevers en professionals

Aanmelding: Het Beroepenpunt is vrij toegankelijk voor iedereen. *Sinds Covid-19, is het Beroepenpunt zowel toegankelijk ter plaats als online (zie meer op website).*

Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Kostprijs: gratis

Werking:

Het Beroepenpunt verenigt alle mogelijke middelen, tools en competenties die voorhanden zijn om mensen te begeleiden in hun weg naar de arbeidsmarkt, opleiding of vorming en wil mensen begeleiden in hun keuzes hierin. Het Beroepenpunt biedt deze begeleiding als entiteit niet zelf aan, maar wil vooral de plaats zijn waar deze know-how geclusterd wordt om zo een centraal aanspreekpunt te zijn voor de Brusselaar. Diverse partners die elkaar aanvullen, brengen daartoe hun competenties en tools samen in het Beroepenpunt. Deze bundelen hun krachten om het publiek te ontvangen, waarbij ze drie modaliteiten aanbieden:

- Gesprekken (online en fysiek) met professionals uit instellingen die bekwaam zijn op het vlak van oriëntatie en het professionele leven;
- Een multimedia ruimte waar computers, tabletten en printers kunnen gebruiken worden om digitale bronnen te raadplegen en documentatieruimte waar er een uitgebreid aanbod over de Brusselse tewerkstelling, studie –en opleidingen en beroepen beschikbaar is;
- Collectieve activiteiten (online en fysiek) worden er georganiseerd i.s.m. organisaties die actief zijn op de vijf thema's;

De opdrachten van het Beroepenpunt situeren zich op 5 thematieken:

- **Oriënteren:** ondersteuning bij oriëntatie in het algemeen, zowel voor jongeren die school lopen of verder studeren, als voor volwassenen die op zoek zijn naar een beroepsomschakeling
- **Een opleiding -en/of studie volgen :** informatie, oriëntatie en begeleiding bij de studiekeuze, informatie over studierichtingen, attesten en diploma's, opleidingen of de arbeidsmarkt, helpen zoeken naar een school, ... Dit informatieaanbod komt tot stand i.s.m. Leerwinkel Brussel , gedetacheerden uit het onderwijs, beroepsconsulenten,... Tevens zal men digitale tools (bv. Beroepsoriëntatietesten en video's) kunnen raadplegen en zullen er ondersteunende workshops en informatiezittingen over beroeps- en opleidingskeuzes kunnen worden aangeboden.
- **Tewerkstelling:** er zal informatie worden aangeboden op het vlak van werk zoeken en van het uitstippelen van een persoonlijk ontwikkelingsplan voor het vinden van een job. Deze zal verschillen van wat er in de openbare tewerkstellingsdiensten en bij hun partners aangeboden wordt (bv. Actiris, OCMW's, enz...): de aangeboden diensten zullen voorafgaand aan deze instellingen optreden, hetzij om hen ernaartoe te leiden, hetzij om een bijkomende dienst te verlenen buiten elke persoonlijke tenlasteneming om en in naleving van de anonimiteit (d.i. een héél belangrijk principe van het Beroepenpunt : de gebruikers niets voor te schrijven, maar vrij te laten in hun keuzes en deze te ondersteunen).

- **Inter(nationale) Mobiliteit** : zet de Brusselaars ertoe aan om zich buiten Brussel te begeven en verschaft nuttige informatie wanneer ze in het kader van hun studies, het zoeken van werk, een stage of opleiding een mobiliteitsproject aandurven gaan. Dit thema wordt meer bepaald dankzij de steun van Actiris Internationaal, Actiris Interregionaal en van Euroguidance in beweging gezet.
- **Een eigen zaak opstarten**: eerstelijnsadvies in overeenstemming met de dienstverlening van het Brusselse Agentschap voor ondernemingschap “1819”. De bezoekers worden georiënteerd naar v.z.w.’s die hen begeleiden bij de opstart zoals Job Yourself, Iles asbl, enz.... Mensen die een eigen activiteit wensen te creëren kunnen bij ons terecht voor advies en het Beroepenpunt verwijst hen door naar de partners. Brusselse kandidaat-ondernemers kunnen voor ondersteuning, begeleiding en advies terecht bij de dienstverlening van Impulse en 1819.

1. Een virtueel Beroepenpunt

De website van het Beroepenpunt verstrekt informatie over onze dienstverlening en activiteiten. Tevens is het ook een oriëntatietool, die informatie biedt over beroepen, opleidingen, onderwijs en tewerkstelling van beide gemeenschappen. Zowel VDAB als bf.Carrefour stellen ons hun oriëntatietools ter beschikking, aan Franstalige kant “[Dorifor](#)” en aan Nederlandstalige kant “[VDAB](#)” ([zie website Beroepenpunt](#)). Bovendien is het op de website ook mogelijk om een (knelpunt)beroep op te zoeken dankzij een oriëntatietool die zich inspireert op de analyses van het Brussels observatorium voor opleiding en tewerkstelling nl. [View.Brussels](#).

2. Een Internationaal label “Réseau Cité des Métiers”

In 1993 is het concept « Beroepenpunt » ontstaan in het Parijse wetenschapsmuseum « Cité des Sciences et de l’Industrie ».

Vandaag is er sprake van een heus internationaal netwerk van Beroepenpunten die hun diensten aanbieden in verschillende landen: België, Frankrijk, Zwitserland, Portugal, Spanje, Italië, Réunion en Guadeloupe.

De landen kunnen worden herkend aan hun gemeenschappelijk logo dat bestaat uit twee rode vierkanten : in het bovenste vierkant is de benaming “internationaal netwerk” opgenomen in de taal van het stichtende land en in de onderste vierkant wordt de melding van het Beroepenpunt in de originele naam van het stichtende land Frankrijk vermeld.

Het Beroepenpuntnetwerk wil de nodige ondersteuning bieden bij de dagelijkse werkzaamheden van personen die georiënteerd worden naar een job. Binnen het netwerk van internationale beroepenpunten worden praktijken vergeleken, uitgewisseld en in vraag gesteld aan de hand van universitaire studies en methodologische successen op het gebied van oriëntatie en begeleiding.

Het Brusselse Beroepenpunt kreeg zijn erkenning op 20 mei 2015 in Parijs en ontving het officiële label in 2017. Dit maakte het voor Brussel mogelijk om toe te treden tot een internationaal netwerk rond oriëntatie.

Contactgegevens:

Cité des Métiers Bruxelles – Beroepenpunt Brussel
 Sterrenkundelaan 14
 1210 Sint-Joost-ten-Node
www.beroepenpunt.brussels
info@cdm-bp.brussels

Directrice Mevrouw Catherine Kinet
 Mobiel : +32 (0)476 20 82 44
catherine.kinet@cdm-bp.brussels

14. Duaal leren / leren en werken

Doelgroep:

- Leren en werken/leertijd: Jongeren die 16 jaar zijn of 15 jaar en de eerste graad van het secundair onderwijs beëindigd hebben (al dan niet met vrucht), tot de leeftijd van 25 jaar (de opleiding stopt het jaar dat je 25 jaar wordt)
- Duaal leren: naast bovenstaande voorwaarden moet de jongere de 2de graad behaald hebben (3de graadsopleidingen tso en bso) of reeds de 3de graad (opleidingen Se-n-Se en 7de specialisatiejaren bso).

Doelstelling: Schoolse opleiding en opleiding op een werkvloer combineren via een volwaardige leerweg

Aanmelding: Inschrijving door de leerling

Kostprijs: gratis

Werking:

Aan Nederlandstalige kant in het Brussels gewest bestaan er twee vormen van alternerend leren. Enerzijds is er het stelsel leren en werken, dat bestaat sinds 2008 en anderzijds is er duaal leren, dat organiek in werking is getreden op 1 september 2019. Leren en werken zal worden ingekanteld in duaal leren. Dit inkantelingsproces zal afgerond zijn in het schooljaar 2025-2026.

1. Leren en werken

Leren en Werken wordt aangeboden door de Centra Leren en Werken (hetzij in een Centrum Deeltijds Onderwijs, hetzij in een Syntra Opleidingscentrum).

Leren en werken is een deeltijdse opleidingsvorm waar jongeren tussen 15 en 25 jaar één of twee dagen les volgen in een Centrum Leren en Werken. De overige dagen werken ze op een werkplek. Op de werkplek oefent de jongere de competenties aangeleerd op het Centrum Leren en Werken.

Wanneer de jongere nog niet klaar is voor een job in het normaal economisch circuit kan deze een **aanloopfase** volgen bij een externe organisator.

In de Centra Deeltijds Onderwijs krijgen de jongeren twee dagen les en werken ze drie dagen (of volgen ze een traject op maat). In een Syntra opleidingscentrum volgen de jongeren een opleiding Leertijd: dit betekent dat ze één dag naar school gaan en vier dagen werken.

2. Duaal leren

Duaal leren wordt aangeboden in het gewoon voltijds onderwijs (voltijdse scholen, Centra Leren en Werken (CLW) of Syntra) en het buitengewoon secundair onderwijs.

Duaal leren is een **voltijdse opleidingsvorm** waar jongeren van 15 tot 25 jaar een beroep aanleren en waar op jaarbasis minstens 60% van de opleiding op een werkplek plaatsvindt. De jongere verwerft op deze manier het merendeel van de beroepscompetenties in een echte werkomgeving. De opleidingen zijn dezelfde als de 'klassieke' voltijdse opleidingen waarop ze gebaseerd zijn, maar worden op een duale manier ingericht.

Binnen duaal leren is een onderneming samen met de aanbieder van een duale opleiding verantwoordelijk voor de realisatie van het leerplan van de jongere: de aanbieder en de onderneming leggen vast welke competenties van het standaardtraject er op de werkplek aangeleerd worden. Voor het aanleren van deze competenties **dient de onderneming een mentor aan te stellen** die aan een

aantal voorwaarden moet voldoen. Deze mentor is de 'vakleerkracht' van één tot vier jongeren op de werkvloer en treedt als dusdanig toe tot de klassenraad van de aanbieder van de opleiding. De onderneming heeft dus een vrij grote onderwijsverplichting t.a.v. de jongeren.

Opleidingsovereenkomst

Na inschrijving in duaal leren heeft een jongere 20 dagen de tijd (mits uitzonderingen) om te starten op een leerwerkplek met een leerovereenkomst. Zo niet wordt deze uitgeschreven uit de opleiding (dual leren kan dus niet zonder overeenkomst).

In leren en werken kan een jongere doorheen het schooljaar starten met een overeenkomst.

Leerlingen die geen leerplek vinden of niet klaar zijn om te starten met duaal leren en werken, kunnen terecht in de aanlooffase (zie verder).

Voor zowel leren en werken als duaal leren zijn er twee modelovereenkomsten: de OAO en de SAO:

- Overeenkomst alternerende opleiding (OAO): de werkplekcomponent bedraagt meer dan 20u op weekbasis. De jongere krijgt een leervergoeding op basis van het gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen (GGMMI), dit volgens drie niveaus afhankelijk van competenties en ervaring van de jongere.
- Stageovereenkomst alternerende opleiding (SAO): de werkplekcomponent bedraagt minder dan 20u op weekbasis. De jongere krijgt geen leervergoeding.

In de social profitsector kan er ook een deeltijdse arbeidsovereenkomst (DA) sociale Maribel afgesloten worden. Binnen leren en werken kunnen er ook andere deeltijdse arbeidsovereenkomsten worden afgesloten, op voorwaarde dat deze minder dan 20u op weekbasis inhouden (bv. startbaanovereenkomsten met Brusselse gemeenten).

Aanlooffase

Binnen de werkplekcomponent van een opleiding leren en werken of duaal leren gaat de jongere samen met een trajectbegeleider op zoek naar een werkgever die, zoals hierboven reeds aangehaald, meestapt in een opleidingstraject met een leerovereenkomst.

Voor jongeren die niet meteen aan de slag kunnen bij een werkgever of nog niet voldoende arbeidsrijp zijn, bestaat er de aanlooffase. Dit is een voorbereidend traject voor jongeren die wel arbeidsbereid zijn maar nog niet arbeidsrijp. Deze fase is voor de jongere zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig. Het doel is altijd doorstroming naar duaal leren, met een OAO. Deze aanlooffase kan georganiseerd worden door de school zelf of in samenwerking met een externe partner.

Ondersteuning Alternerend Leren

ESF financiert in Brussel vier partners om begeleidingstrajecten in te richten voor arbeidsrijpe en/of bereide jongeren binnen het duaal leren, de aanlooffase en het huidig stelsel voor Leren en Werken. Hetzij ter voorbereiding op een leerervaring op de werkplek, hetzij ter ondersteuning op de leerwerkplek. Mogelijke begeleidingsacties zijn:

- het verbeteren van de arbeidsgerichte competenties
- het verbeteren van loopbaangerichte competenties
- de versterking van vaktechnische competenties

Deze trajecten worden, in Brussel, georganiseerd door vier partners; Arktos, Groep Intro, Jes en Profo.

SOCIO-PROFESSIONELE INSCHAKELING ALTERNEREND LEREN - ACTIRIS (SPI-AL)

Jongeren worden tijdens individuele afspraken of groepsmodules geholpen bij het opmaken van een cv, solliciteren en actief zoeken naar werk.

(Loopt zeker tot 31/12/2022, het is nog onzeker of dit wordt verdergezet)

TAALKOT

Jongeren met een zwak niveau Nederlands krijgen in groep extra taalondersteuning. Een screening bij de start bepaalt of de leerling mag deelnemen.

Hieronder vindt u een overzicht van de aanbieders van deze trajecten in Brussel en hun contactgegevens:

ABRUSCO vzw (Taalkot)

Leopold II Laan 178, 1080 Sint-Jans-Molenbeek

T 02 411 72 15

E info@abrusco.be

W www.abrusco.be

Arktos

Naaldstraat 23, 1070 Anderlecht

T 016 23 80 07

E info@arktos.be

W www.arktos.be

Groep INTRO

Werkhuizenstraat 34, 1080 Sint-Jans-Molenbeek

T 02 411 62 44

lotte.francois@groepintro.be, brusselnaft@groepintro.be

W www.groepintro.be/nl/school/

JES vzw

Werkhuizenstraat 3, 1080 Sint-Jans-Molenbeek

T 02 411 68 83

E jamina.mertens@jes.be

W www.jes.be/

PROFO vzw

Willebroekkaai 36, 1000 Brussel

T 0488 66 37 96

0493 189 696

E karima.lakdim@profo.be

W www.profo.be

Contactgegevens

Meer info over duaal leren: duaal@tracebrussel.be of 0484 977 086.

Doelgroepen:

- Leertijd: Jongeren die 16 jaar zijn of 15 jaar en de eerste graad van het secundair onderwijs beëindigd hebben (al dan niet met vrucht), tot de leeftijd van 25 jaar. De opleiding stopt het jaar dat je 25 jaar wordt.
- Duale standaardtrajecten: 3de graad secundair onderwijs en/of specialisatiejaren
- Voltijdse dagopleidingen: 18+, ook opleidingen in duale vorm

Doelstelling: Via de aangeboden opleidingen jongvolwassenen de kans geven een getuigschrift, diploma of certificaat te behalen.

Aanmelding: telefonisch of via de website www.syntrabrussel.be

Financiering:

Kostprijs: afhankelijk van de opleiding

Werking:

SYNTRA biedt naast leertijd en voltijdse opleidingen ook ondernemerstrajecten (18-65 jaar) en bijscholingen van ervaren ondernemers aan. Voor het opzet van deze infofiche beperkten we ons echter tot het duaal leren. Dit biedt SYNTRA Brussel in 3 vormen aan: leertijd, duale standaardtrajecten en voltijdse dagopleidingen (PACT).

Leertijd

In de leertijd krijgen jongeren tussen 15 en 25 jaar de kans om een beroepscertificaat en/of diploma secundair onderwijs te behalen via een opleiding die grotendeels doorgaat op de werkvloer. Concreet werkt de jongere 4 dagen op de werkplek en gaat 1 dag naar school op een SYNTRA-campus. Met de opstart van het duaal leren, is deze indeling niet zo zwart-wit meer te maken. Men gaat uit van een opleidingsplan en de vraag welke kennis en vaardigheden aangeleerd kunnen worden op de werkplek en welke op een lesplaats. Er wordt maw. gestreefd naar een traject op maat. In de onderneming wordt een mentor aangesteld, deze is opleider en aanspreekpunt voor de jongere in de onderneming.

Het aanbod van SYNTRA Brussel ziet er als volgt uit:

- Tour&Taxis
 - Duaal:
Kinderbegeleider duaal specialisatiejaar (1j)
 - Leertijd:
Begeleider in de kinderopvang (2j)
Winkelbediende/Verkoop (3j)
- Ukkel
 - Duaal:
Elektrische installaties duaal (2j)
Elektrotechnicus duaal specialisatiejaar (1j)
Haarverzorging duaal (2j)
Kapper-stylist duaal specialisatiejaar (1j)
Interieurbouwer duaal specialisatiejaar (1j)
 - Leertijd
Residentieel elektrotechnisch installateur (3j)
Assistent podiumtechnicus (2j)
Hulpkok (3j)

Kapper (3j)
Plaatser binnenschrijnwerk (3j)
Plaatser buitenschrijnwerk (3j)
Meubelmaker (3j)
Sanitair installateur (3j)
Monteur centrale verwarming (3j)

Aanmelden doe je telefonisch of via de website. Er volgt dan een gesprek met de verantwoordelijke duaal leren waarin de jongere geïnformeerd wordt over de werking en de verwachtingen en gepeild wordt naar de motivatie en interesses van de leerling. Indien aangewezen, kan er nog geheroriënteerd worden. Om te starten in leertijd dient de jongeren immers zelfstandig genoeg en arbeidsrijp te zijn. Er zijn geen intensief begeleidende trajecten voorzien rond arbeidsrijpheid.

De jongere zoekt eerst zelfstandig naar werk. Lukt dit niet, wordt er vanuit SYNTRA een aanbod gedaan en is er een stuk begeleiding naar werk vanuit de leertrajectbegeleider. Wanneer de jongere een werkplek gevonden heeft, volgt deze leertrajectbegeleider de leerling en het leerbedrijf verder op.

Bij dreigende of effectieve uitval wordt iedereen aangesproken: jongere, ouders, verantwoordelijke duaal leren, trajectbegeleider, werkgever en CLB.

Voltijdse dagopleidingen (VDO en PACT)

Ook voor enkele voltijdse dagopleidingen maakte men de overschakeling naar duaal leren. We spreken voor deze opleidingen over PACT, een opleidingspact tussen cursist, werkgever en SYNTRA. Over het algemeen gaat ongeveer 60% van deze duale opleidingen door op de werkplek en 40% op de campus: 3 dagen werkplekleren, een halve dag bedrijfsbeheer en 1,5 dag SYNTRA (beroepskennis).

De opleidingen die in 2019-2020 duaal worden aangeboden zijn:

- Elektrotechnisch installateur (1j)
- Kapper (1j)
- Bakker (1j)

Meer dan 50% van de trajecten worden gefinancierd door VDAB en worden aangeboden voor niet-werkende werkzoekenden.

Inschrijven kan via de website. Er volgt dan een intakegesprek, waarin men de cursist zo optimaal mogelijk tracht te oriënteren, om de slaagkansen te optimaliseren en zo weinig mogelijk uitval te genereren. Wanneer een cursist uitvalt in de loop van het jaar, zijn er geen specifieke trajecten voorzien.

Contactgegevens:

Campus Tour & Taxis	Campus Ukkel
Havenlaan 86c, bus 209	Stallestraat 292
1000 Brussel	1180 Ukkel
T 02 421 17 70	T 02 331 68 01

16. D'Broej

Doelgroep: Alle kinderen en jongeren uit een aantal achtergestelde buurten in Brussel die minder kansen krijgen in de maatschappij

Doelstelling: Emancipatie en persoonlijke ontwikkeling bevorderen van deze kansarme kinderen en jongeren, een positieve belevingsruimte bieden waarin jongeren hun talenten en competenties verder kunnen ontwikkelen

Financiering: VGC Welzijn

Kostprijs: gratis of kleine bijdrage

Werking:

1. Jeugdwerk d'Broej

D'Broej is een vzw die staat voor "De Brusselse Organisatie voor de Emancipatie van Jongeren". Zij zetten in op het ontwikkelen van initiatieven in de **vrije tijd**, die bijdragen tot de emancipatie (zowel individueel als collectief) van kinderen en jongeren in een aantal van de meer achtergestelde buurten in Brussel. Vertrekkende vanuit hun leefwereld, **de Brusselse wijken**, bieden ze een positieve belevingsruimte waarin jongeren hun talenten en competenties verder kunnen ontplooiën.

D'Broej ontwikkelt deze initiatieven zowel rechtstreeks als via de uitbouw en ondersteuning van wijkgerichte jeugdwerkingen. Er zijn 8 jeugdwerkingen: MJ Chicago (1000 Brussel), Centrum West (Molenbeek), Brussels Boxing Academy (in verschillende wijken aanwezig), Ratatouille (Schaarbeek), Vereniging Marokkaanse Jongeren (Molenbeek), MIKS (Laken), Jongerenwerking Peterbos (Anderlecht) en jeugdwerking van Chambéry (Etterbeek). D'Broej werkt daarnaast als steunpunt nauw samen met een aantal werkingen, o.a. met WMKJ Foyer (Molenbeek) en LA J (Molenbeek). Elke jeugdwerking heeft een aantal jeugdwerkers die de organisatie runnen en uitbouwen.

In deze **jeugdwerkingen** wordt een variëteit van diensten aangeboden:

- Voor de kinderen tussen 6-12 jaar wordt een atelierwerking aangeboden rond naschoolse activiteiten om andere talenten dan de schoolse in de verf te zetten, m.n. muziek, sport, knutselen, ...
- Voor de +12-jarigen worden andere activiteiten voorzien. Men vertrekt daarbij vanuit inspraak en interesse van de jongeren. Men stemt dan het aanbod af op de vraag. Men wil hen vooral een eigen plek en ruimte geven.
- Huiswerkruimte of huiswerkbegeleiding (is verschillend in elke deelwerking van d'Broej) voor zowel kinderen als jongeren in het secundair onderwijs
- Een aantal jeugdwerkingen heeft een oudergroep. Sommige ouderwerkingen functioneren autonoom in samenwerking met Femma.

Deze jeugdwerkingen/jeugdhuizen hebben als doel kinderen en jongeren sociaal weerbaar te maken en hen vaardigheden, houdingen en kennis aan te reiken die helpen bij de ontwikkeling van hun persoonlijkheid en die hun positie in de samenleving versterken. Via samenwerkingsverbanden trachten ze signalen te geven aan het beleid en structurele veranderingen op de maatschappelijke agenda te zetten.

Bij een van de recente projecten, lieten ze de jongeren zelf een project uitschrijven om naar Quebec te gaan. De jongeren moesten hier zelf acties rond ondernemen (middelen aanvragen, activiteiten organiseren, ...) die zij normaal nooit zouden ervaren. Ze legden samen een weg af waar ze veel uit geleerd hebben. Uiteindelijk konden ze naar Quebec gaan wat een hele belevenis was, een succeservaring voor hen.

2. Jeugdwelzijnswerk d'Broej

De jeugdwelzijnswerkers hebben oog voor het welzijn van elk kind of jongere die naar de jeugdwerking komt. Enerzijds gaan zij preventief aan de slag met welzijnsthema's in de groepen (in tandem met de jeugdwerker), anderzijds bieden zij een luisterend oor aan de kinderen en jongeren en hun ouders. Indien nodig wordt er een traject afgelegd met een kind en zijn ouder of met de jongere en de brug gemaakt naar verschillende sectoren: onderwijs, opvoeding, geestelijke gezondheidszorg, justitie, vorming en tewerkstelling...

Het jeugdwelzijnswerk is er dus ter ondersteuning van de jeugdwerking. De meeste aanmeldingen verlopen dan ook via het jeugdhuis. Als er plaats is in de groepen kunnen ook nieuwe jongeren een plek krijgen. Als er geen plaats is, worden jongeren of ouders beluisterd, informatie gegeven en eventueel doorverwezen naar andere organisaties.

3. Aanbod 'Avatarsport' voor kleine klasgroepen (max. 10 à 12 personen)

Avatarsport biedt de mogelijkheid aan groepen om in een natuurlijke omgeving, avontuurlijke en uitdagende buitensporten te beoefenen. De omgeving faciliteert het ervaringsleren en haalt jongeren uit hun comfortzone. We werken rond de vier natuurelementen en trachten rond elk element leuke activiteiten aan te bieden. We kiezen er bewust voor om te werken met kleine groepen (10-12 personen). We staan ook samen stil bij deze ervaringen en trachten via actieve reflecties te werken rond het bewustzijn. Avatar heeft respect voor ieders individu en de natuurlijke omgeving. We beschikken over een ecologische kampeerplaats met weinig tot geen comfort voor een echte back to basics ervaring! Elektriciteit wordt opgewekt door zonne-energie, we promoten het gebruik van de fiets en openbaar vervoer, voeding kweken we zelf of kopen we bij de lokale handelaars, slapen kan in een tent of kleine caravan.

We zijn geopend vanaf 15 april tem einde herfstvakantie voor overnachtingen. Enkele activiteiten kunnen ook vroeger of later plaatsvinden. Meer informatie vindt u op

www.avatarsport.be.

Contactgegevens

D'Broej
Henegouwenkaai 29
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/ 412 06 50
www.dbroej.be

17. Gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim

Doelgroep: Scholen, ouders en leerlingen/ jongeren uit de betrokken gemeente (woonachtig of schoolgaand)

Doelstelling: Een aanbod doen dat tegemoet komt aan de lokale noden inzake schoolwelbevinden

Aanmelding: Iedereen met een onderwijsgerelateerde vraag kan langsgaan of een afspraak maken

Financiering: voornamelijk subsidies vanuit BHG; de gemeenten beslissen over de aanwending ervan

Kostprijs: gratis

1. Algemeen Werking

Elke Brusselse gemeente heeft een preventiedienst, die afhankelijk van de lokale noden, bestaat uit : een bemiddelingsdienst, straathoekwerkers, sociaal werkers, wijkanimateurs, gemeenschapswachten, een dienst ter preventie van schoolverzuim, ...

Omdat schoolwelbevinden een prioriteit is van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel, financiert deze:

- Een tiental schoolbemiddelaars die in Franstalige scholen tussenkomen bij individuele of collectieve conflictsituaties, schoolverzuim of geweld op school
- en de gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim, waar het in deze fiche verder over gaat

Momenteel is er een uitgebreide Nederlandstalige werking in 5 van de 19 gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim. Het gaat om de gemeenten Anderlecht, Evere, Schaarbeek, Jette en Brussel-Stad. De diensten werken samen op gewestelijk niveau maar hun werking is verschillend omdat ze vertrekken vanuit het bestaande lokale aanbod.

Het gemeenschappelijk aanbod is:

1. Onthaal en individuele begeleiding rond onderwijsgerelateerde vragen:
 - Hulp bij het zoeken naar een school in verschillende contexten
 - Begeleiding van OKAN-jongeren bv. uitleg schoolsysteem, keuze NL/FR-talig onderwijs,...
 - Ondersteuning van definitief uitgesloten leerlingen bv. beroepsprocedure, tuchtgesprek, oriënteringsgesprek, ...
 - Meerderjarige leerlingen: informatiegesprekken rond mogelijkheden in het onderwijs of op de arbeidsmarkt
 - Inschrijving: hulp bij het online aanmelden
 - Informatieverstrekking aan ouders/jongeren: studiekeuze, overgang FR/NL-talig onderwijs, kosteloosheid van het onderwijs, studietoelagen aanvragen, buitenschools aanbod ...
 - Bemiddeling tussen school en ouders/jongeren
 - Coaching van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben i.v.m. motivatie, leren leren, individueel traject,...
 - Informatieve fiches over onderwijsthema's: buitengewoon onderwijs, overgang naar het eerste leerjaar, beroep tegen attestering,...
 - Indien nodig, doorverwijzing naar en/of samenwerking met de meest aangewezen diensten.

2. Omgevingsanalyse: Inventaris van het aanbod binnen de gemeente
3. Ondersteuning van scholen in het ontwikkelen van preventieve projecten

2. Specifieke werking per gemeente voor wat betreft het Nederlandstalig aanbod:

Anderlecht

- Participatie en deelname in netwerken: verschillende brede scholen in Anderlecht en LOP
- Collectieve aanmeldingssessies voor de inschrijvingen in de Brusselse scholen
- Infosessies rond o.a. schoolverzuim, definitieve uitsluitingen voor organisaties en professionelen
- Infosessies voor ouders rond het inschrijvingsbeleid, schoolsysteem, ...

Evere

- Taalstimulering : activiteiten in de vakantie en op woensdagnamiddag voor leerlingen uit het lager onderwijs en taalbadstages voor leerlingen uit het secundair onderwijs
- Participatie in Brede school
- Voor leerkrachten uit het lager onderwijs: vorming betreffende conflictbeheersing in de klas
- Huiswerkklassen voor leerlingen uit het lager onderwijs en taalstimulerende leeromgeving voor leerlingen uit het secundair onderwijs

Schaarbeek

- Infosessies rond de inschrijvingsprocedures
- Aanbod aan scholen rond het sensibiliseren van jongeren rond verslavende middelen
- Participatie aan leerplichtcontrole absoluut schoolverzuim op basis van de lijst gekregen van de bicommunautaire cel

Stad Brussel (1000 Brussel, 1020 Laken, 1120 Neder-Over-Heembeek en 1130 Haren)

- Participatie aan leerplichtcontrole absoluut schoolverzuim op basis van de lijst gekregen van de bicommunautaire cel
- Collectieve aanmeldingssessies voor de inschrijvingen in de Brusselse scholen
- Infosessies rond o.a. schoolverzuim, definitieve uitsluitingen voor organisaties en professionelen
- Infosessies voor ouders rond het inschrijvingsbeleid, schoolsysteem, ...
- Permanenties op het einde en begin van het schooljaar

Contactgegevens

Steunpunt Schoolvragen de Fiennesstraat71 1070 Anderlecht 02 529.88.52	Schoolbemiddelingsdienst Evere Lindestraat 1140 Evere 02/ 215 15 24	255
Schoolbemiddelend en begeleiding Déclic	Intervalle	
Netwerk 'Samen tegen schooluitval' Brussel		54

Vanderlindenstraat 121
1030 Schaarbeek
02/ 215 30 87

A. Vandenschrieckstraat 77
1090 Jette
02/ 423 11 59

Bravvo vzw - Nota Bene
Kazernestraat 37
1000 Brussel
02/ 279 65 17

18. Kinderrechtencommissariaat

Doelgroep:

- Klachtenlijn voor kinderen, jongeren, ouders en praktijkwerkers of professionals
- Advieswerk richting Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, administraties en agentschappen, internationale of buitenlandse overheden
- Commissie van toezicht voor gesloten en besloten jeugdinstituten

Doelstelling: Het Vlaams Kinderrechtencommissariaat detecteert signalen van kinderen, jongeren en professionals. Het bemiddelt, onderzoekt klachten en adviseert het beleid. Altijd met het oog op de naleving en toepassing van kinderrechten in Vlaanderen.

Aanmelding: Iedereen kan contact opnemen

Financiering: Vlaams Parlement

Kostprijs: gratis

Werking: Twee speerpunten

1. Klachtenlijn

De Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat is er voor jongeren jonger dan 18 jaar en hun belangenbehartigers. Als volwassene kan je klacht indienen zolang het gaat over de rechten van een minderjarige. Inhoudelijk gaat het vaak over een schending van rechten door een dienst of overheid, over een minderjarige die vastloopt in procedures en regelgeving of in de relatie met een organisatie of instantie. Ze kunnen dan klachten indienen op verschillende terreinen zoals gezondheidszorg, milieu, onderwijs, tewerkstelling, justitie, mobiliteit, gezin, ruimtelijke ordening, wonen, voorzieningen, seks en drugs.

De Klachtenlijn onderzoekt grondig en onafhankelijk de klachten. Ze bemiddelt en geeft helder advies om de klacht om te buigen naar een oplossing in het belang van de minderjarige. Ze baseren zich daarvoor op het kinderrechtenverdrag en wettelijke kaders.

Vertaald naar de preventie van vroegtijdig schoolverlaten toe en de problematiek van het grote aantal definitieve uitsluitingen in Brussel, onthalen zij klachten rond uitsluitingen en twijfelachtige tuchtprocedures. Zij beluisteren de leerling en de ouders, onderzoeken de klacht en gaan in overleg met de school, trachten te bemiddelen en naar een constructieve oplossing te zoeken.

2. Beleid adviseren

Naast de klachtenlijn, heeft het kinderrechtencommissariaat ook een signalerende en adviserende taak naar het beleid toe. Sommige meldingen bij de Klachtenlijn signaleren dat er meer aan de hand is. Dat ook het beleid in actie moet treden.

Het Kinderrechtencommissariaat vertaalt de structurele problemen in dossiers, adviezen, standpunten en knelpuntnota's voor het Vlaams Parlement. Het onderzoekt diepgaand sommige kinderrechtenthema's en de onderliggende problemen om het Vlaams Parlement te informeren en te adviseren. Het wijst ook op de mogelijke vertaling ervan in Vlaamse regelgeving. Het toetst beleidsinitiatieven zoals ontwerpen en voorstellen van decreet aan het kinderrechtenverdrag.

Contactgegevens:

Kinderrechtencommissariaat
Leuvenseweg86
1000 Brussel
02/552 98 00
www.kinderrechtencommissariaat.be

Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat:
0800-20 808 - klachtenlijn@kinderrechten.be
www.kinderrechten.be

19. Romawerking Foyer

Doelgroep:

- Roma en woonwagenbewoners
- Diensten en organisaties die ondersteuning willen bij de doelgroep, zoals o.a. scholen

Doelstelling:

- Ondersteuning en begeleiding Roma
- Ondersteuning scholen en diensten betreffende de doelgroep

Aanmelding:

- Wanneer Roma toekomen in Brussel, kunnen ze voor vragen terecht bij de Romawerking van Foyer. Zij kunnen gewoon langskomen op de dienst
- Scholen/diensten die ondersteuning nodig hebben, mogen steeds contact opnemen

Financiering:

- Middelen 'Roma-stewards' en coördinatie Roma-team: VGC
- Middelen ESF-Roma-project: 40% Europees Sociaal Fonds (ESF), 40% Vlaams Cofinancieringsfonds, 20% cofinanciering VDAB. De VGC heeft de regie over dit project dat wordt uitgevoerd binnen de dienst Roma van Foyer vzw.

Kostprijs: gratis

Werking:

De Romawerking wil een steunpunt zijn voor Roma en woonwagenbewoners zelf en daarnaast voor alle partners die ermee in aanraking komen, in de vorm van informatie, advies en bemiddeling. De focus ligt hoofdzakelijk op preventie en onderwijs, aangevuld met een focus op tewerkstelling (ESF-Romaproject) en buurtwerk. Vaste partners in dit verband zijn CVO's, Huis van het Nederlands, Brusselleer, opleidingsverstrekkers, Actiris, VDAB, Tracé, JES, Groep Intro, Maks, de Werklijn, CAW, CLB, scholen, gemeenschapscentra, BON, ...

De hele werking, zowel onderwijs- als tewerkstellingsgericht, is gebaseerd op aanklampend werken. Door blijven contact te zoeken en consequent dezelfde boodschap te blijven geven, wordt vertrouwen opgebouwd en staan mensen steeds meer open voor ondersteuning.

De Romawerking van Foyer is zowel gericht op het Franstalig als op het Nederlandstalig onderwijs. Hoewel Frans, voor een aantal van hen, vanuit hun eigen taal, evidentier is om aan te leren, kiezen steeds meer Roma er bewust voor in te schrijven in het Nederlandstalig onderwijs, met het oog op een bredere talenkennis als voordeel op de arbeidsmarkt. De meerderheid van de Roma zijn wel ingeschreven in het Franstalig onderwijs.

Concreet hebben zij 4 stewards in dienst, die focussen op:

1. Onderwijs

- Ondersteuning bij de inschrijvingsprocedures in basis- en secundair onderwijs voor kinderen die nog niet zijn ingeschreven. Dit zowel voor nieuwkomers, als voor anderen. De procedure is immers complex en vaak hebben zij ook de computervaardigheden niet om dit zelfstandig te doen. De Romawerking begeleidt hen individueel bij de aanmelding en geeft informatie, maar zoekt ook tijdens het schooljaar een school wanneer nodig

- De Romawerking bouwde een netwerk van contacten op met scholen. Scholen waar Romakinderen zitten, worden meestal door hen gecontacteerd om ook te bekijken of er nood is aan ondersteuning en informatie. Vaak zijn Romakinderen terug te vinden in dezelfde scholen, waardoor er een duurzame samenwerking kan opgebouwd worden
- Schoolondersteuning in verschillende vormen:
 - Er wordt gevraagd moeilijkheden, zoals gedragsproblemen, afwezigheden e.d. te melden zodat het ook vanuit de Romawerking mee opgevolgd kan worden. Zij doen dan vaak een huisbezoek en zoeken naar de oorzaken van de problemen en trachten een geschikte doorverwijzing te doen
 - Bemiddeling bij conflicten: zorgen dat er een gesprek plaatsvindt
 - Ondersteuning van ouders bij oudercontacten en rapportuitreikingen, interculturele bemiddeling
 - Initiatieven die scholen nemen tot ouderbetrokkenheid mee ondersteunen door de ouders te mobiliseren en hen op school te brengen
- Ondersteuning bij het verzamelen van formulieren
- Interculturele bemiddeling bij moeilijke gesprekken, zoals bvb. doorverwijzing BuO vanuit het CLB
- Jaarlijks overleg rond extreme spijbelaars met scholen, CLB's, OCJ, parket en Romadienst
- Romakoffer: pedagogische koffer (online) voor de derde graad lager onderwijs rond Roma in de klas, hun situatie, cultuur e.d., ook website en handleiding ter beschikking ter ondersteuning
- Scholen kunnen ook een vorming aanvragen ivm Roma (cultuur, context, ...), gericht op het beter inspelen op de vraagstukken en opportuniteiten die de aanwezigheid van Roma op school stellen

2. Tewerkstelling

Op tewerkstelling wordt vooral gefocust vanuit het ESF-Romaproject. De Ateliers Actief Zoeken naar Werk, blijken hierbij, ondanks hun laagdrempelige werking, nog een te grote stap te zijn. Het ESF-Romaproject neemt daarom ook deze opdracht op. Zij richten zich op Roma ouder dan 18 jaar, in het uitzetten van een traject naar de arbeidsmarkt. Zij bieden begeleiding aan in dit traject onder de vorm van oriënteren, toeleiden naar vormingen en opleidingen, ondersteuning bij CV en motivatiebrief, hoe solliciteren, actief zoeken naar vacatures, ...

3. Buurtwerking

De Roma-stewards ondernemen buurtgerichte acties op specifieke ontmoetingsplaatsen in samenwerking met lokale partners:

- buurtonderzoek (buurtfiches)
- faciliteren v communicatie en samenwerking tussen Roma en lokale organisaties en diensten
- inspelen op samenlevingsproblemen (overlast)

4. Ter aanvulling

- 'Roma in beweging' is een publicatie van de Romadienst rond Roma in Brussel, hoe ermee omgaan, hoe samenwerken, waar zijn ze mee bezig, ... Een deel van deze publicatie is gericht op onderwijs
- In 2019 werd het boek 'Syrische Dom – vluchtelingen in Brussel' gepubliceerd. Het boek gaat over de relatief nieuwe groep Syrische Roma in Brussel, de Syrische Dom. Zij spreken een

andere taal en hebben hun eigenheid, waardoor het moeilijker is aansluiting bij hen te vinden. Er werd sinds kort 'La petite école' opgericht, een soort voorbereidende school tot 12 jaar, waar vrijwilligers (vaak uit onderwijscontext) zich richten op de basisvaardigheden nodig om te starten in het onderwijs. Na een traject daar kunnen de kinderen doorstromen naar het regulier onderwijs

- Lancering [website 'Handvaten om te werken met Roma in Brussel'](#), met info en concrete suggesties voor personen die met Roma werken, mbt meerdere thema's, o.a. onderwijs

Contactgegevens:

Dienst Roma en woonwagenbewoners
Mommaertsstraat 22
1080 Brussel
02 411 87 32
koen.geurts@foyer.be

20. IROJ (Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp) Brussel

Doelgroep: Partners in de Brusselse jeugdhulp

Doelstelling: Monitoring, aansturing en afstemming van de jeugdhulp in Brussel

Financiering: Agentschap Opgroeien (Vlaamse Gemeenschap)

Kostprijs: nvt

Werking:

Het IROJ is verantwoordelijk voor de aansturing van de jeugdhulp in de betreffende regio. In elke regio (de vijf Vlaamse provincies en Brussel) is een IROJ actief. De kernopdracht van het IROJ is de monitoring van het jeugdhulplandschap in de eigen regio. Daartoe gaan zij uit van de beleidscyclus van inventariseren, analyseren, remediëren, beleidsaanbevelingen formuleren en verbeteracties uitvoeren, om zo het jeugdhulplandschap in Brussel te optimaliseren.

Het IROJ bestaat uit cliëntvertegenwoordigers, vertegenwoordigers uit de zes sectoren van de integrale jeugdhulp (Kind&Gezin, Centra voor Leerlingbegeleiding, Centrum Algemeen Welzijnswerk, Centrum Geestelijke Gezondheidszorg, Bijzondere Jeugdzorg (BJB) en Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap(VAPH), de intersectorale toegangspoort, de dienst voor pleegzorg, de kinderpsychiatrie, de jeugdmagistratuur, de provincie of VGC, een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap en eventueel nog andere leden door het IROJ zelf toegevoegd.

In Brussel was het IROJ de initiatiefnemer om Leerrecht Brussel op te starten. De beleidsgroep leerrecht maakt dan ook deel uit van het organogram van het IROJ.

In het schooljaar 20-21 startten ook de lerende netwerken jeugdhulp-onderwijs. Hun intentie is om meer bruggen te bouwen tussen onderwijs en welzijn om op die manier ook schooluitval te vermijden.

21. I-mens

Doelgroep: Ouders, leerkrachten en professionele opvoeders

Doelstelling: Ondersteuning bieden bij opvoedingsvragen en opvoedingsproblemen van kinderen van 0 tot 12 jaar

Aanmelding: Telefonisch of via mail een afspraak maken

Financiering: Kind & Gezin (CKG 't Sloebernest), VGC (Hopon)

Kostprijs: gratis

Werking:

I-mens biedt naast thuisverpleging, gezins-en bejaardenzorg, woonzorg, huishoudhulp en vrijwilligerswerk ook een ondersteunend aanbod aan in het kader van kinderzorg. Naar de preventie van schooluitval toe, is het vooral interessant om hun aanbod van preventieve gezinsondersteuning hier verder toe te lichten (naast hun aanbod van kinderopvang en kinderzorg aan huis).

In het kader van preventieve gezinsondersteuning bieden het Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) 't Sloebernest en Hopon een ondersteunend aanbod aan. Beiden worden hier toegelicht.

Hopon

Hopon is een dienst voor opvoedingsondersteuning, die ondersteuning wil bieden voor iedereen die bij het opgroeien van jonge kinderen tussen 0 en 15 jaar betrokken is. Dit wil zeggen dat niet alleen ouders, maar ook andere opvoeders zoals medewerkers van kinderdagverblijven of leerkrachten ondersteuning kunnen vragen aan Hopon. In hun visie gaan ze uit van opvoeden als gedeelde verantwoordelijkheid, waardoor ze zich in hun aanpak bij voorkeur op meerdere opvoedingsverantwoordelijken tegelijk richten.

1. Aanbod naar ouders toe

- Informatieavonden (meer gericht op informatieoverdracht) en oudercafé's (meer gericht op onderlinge interactie tussen ouders) rond een waaier aan opvoedingsthema's in omgevingen waar ouders al naartoe gaan, bvb. school, moeder- of vadergroepen, ...
- ouder-kind activiteiten om transitie naar school te verzachten
- 23 soorten brochures rond opvoedingsthema's, verzameld in opvoedingskasten die uitgeleend kunnen worden voor opvoedkundige activiteiten
- Gesprekken rond opvoeding: luisteren, adviseren en indien nodig doorverwijzen

2. Aanbod naar professionele opvoeders

- Vorming op maat rond opvoedkundige thema's, eventueel gevolgd door intervisie
- Draaiboek met theoretisch en praktisch gedeelte rond groepsdynamiek met mogelijkheid om hierna consult aan te vragen
- Uitgebreid aanbod van brochures (opvoedingskast), boeken, werkpakketten over thema's als sociale vaardigheden, taalstimulatie, omgaan met emoties, ...

- Beweeglesjes in kinderdagverblijven om bewegen te stimuleren

3. Project 'Connect'

Connect is een project dat loopt in elk Brusselse basisscholen met als doelstelling om kinderen die opgroeien in kwetsbare, kansarme gezinnen, meer kansen te geven in het basisonderwijs. Dit door zicht te krijgen op vragen die bij ouders leven, aanwezigheid van ouders in klasomgeving te faciliteren, welzijnspartners dichterbij school te brengen en werking rond 'helpende handen' uit te bouwen.

CKG Sloebernest

Het CKG is er voor gezinnen met kinderen van 0 tot 12 jaar. CKG biedt mobiele gezinsbegeleiding aan, een gezinsbegeleider komt wekelijks aan huis, luistert naar problemen en zoekt samen naar oplossingen. Wordt het even allemaal te veel en loopt het thuis heel moeilijk, kunnen kinderen tijdelijk in een leefgroep opgevangen worden (residentiële opvang). Verder biedt het CKG ook hulp aan gezinnen in crisissituaties die dringend ondersteuning nodig hebben.

Naast tijdelijke residentiële opvang voor kinderen tot 12 jaar en mobiele begeleiding, biedt het CKG ook specifieke training aan voor opvoedingsverantwoordelijken en kinderen waarbij zich opvoedings- en/of zware gedragsproblemen stellen. In het verleden gebeurde dit binnen Stop 4-7, Triple P en Opvoeden enzo. Dit wordt niet meer ingericht. Er wordt bekeken of er een alternatief kan aangeboden worden.

Contactgegevens

Hopon
Alphonse en Maurice Hellickxstraat 45
1083 Ganshoren
02/421 79 91
hopon@i-mens.be

CKG Sloebernest
Alphonse en Maurice Hellickxstraat 45
1083 Ganshoren
02/424. 22 20
<http://www.ckg.be/>

22. TEJO BXL

Doelgroep: jongeren 10 – 20 jaar

Doelstelling: Snelle, laagdrempelige, kortdurende en kosteloze professionele therapeutische hulp aan te bieden aan jongeren met psychische problemen

Aanmelding: met of zonder afspraak; telefonisch (0495 87 34 08) – mail (info.bxl@tejo.be) - online (<https://tejo.be/contact/>)

Financiering: VGC, Stad Brussel, TEJO Vlaanderen, giften

Kostprijs: gratis

Werking:

TEJO staat voor Therapeuten voor Jongeren. De jongere staat heel centraal in de werking en kan terecht bij TEJO op maandag, dinsdag en donderdag van 17h00 tot 21h00. De begeleiding is eerder kortdurend van aard en houdt in principe maximum 10 sessies in, al kan dat ook iets meer zijn indien nodig. Begeleiding wordt aangeboden door professionele therapeuten die dit bijkomend in hun vrije tijd aanbieden als vrijwilliger.

De werking van TEJO is gebaseerd op volgende principes:

- **Quasi onmiddellijk:** jongeren kunnen bellen of mailen voor een afspraak in een TEJO-huis. Ze kunnen ook gewoon langskomen tijdens de openingsuren. Er wordt dan bekeken wanneer een gesprek mogelijk is. De jongere mag alleen komen of vergezeld van een ouder, broer of zus, vriend(in), ander familielid, iemand van de school, ...
- **Anoniem:** Er wordt alleen de voornaam, geboortedatum en een telefoonnummer genoteerd. Jongeren kunnen er ook terecht zonder de toestemming of medeweten van de ouders.
- **Gratis**
- **Kortdurend (+/- 10 sessies):** De begeleiding houdt een tiental sessies in met een vaste professionele therapeut waar de jongere wekelijks of tweewekelijks mee afspreekt. Er wordt dan samen bekeken wat de hulpvraag is. Begeleiding vindt plaats doorheen gesprek, maar ook andere communicatiemiddelen, zoals tekenen of schilderen zijn mogelijk.

Contactgegevens:

Beenhouwersstraat 43

1000 Brussel

info.bxl@tejo.be | 0495 87 34 08 | www.tejo.be

23. Sonja Erteejee

Doelgroep: Brusselse gezinnen met kinderen en jongeren tot 25 jaar met een hulpvraag

Doelstelling: SONJA Erteejee is een intersectoraal samenwerkingsverband binnen de Brusselse jeugdhulp met als doelstelling: aanbieden van laagdrempelige, innovatieve jeugdhulp, waarbij elke vraag binnen de maand beantwoord wordt en de versterking van de samenwerking tussen de verschillende sectoren in welzijn en onderwijs.

Financiering: Vlaanderen

Kostprijs: nvt

Aanmelden: Er kan telefonisch worden aangemeld op het algemene nummer (02/486 45 22) tijdens de permanentie-uren

Aanmeldingsvoorwaarden:

- Bereidheid van het gezin
- Regio BHG
- Nederlandstalige link (school, spreektaal,...)
- Gezinnen met kinderen/jongeren tot 25 jaar.

Werking:

Het aanbod vanuit het SONJA-team bestaat uit een gezinscoachingstraject en/of een eerstelijnspsychologisch aanbod, met eventueel ook inschakeling van vrijwilligers.

Binnen een gezinscoachingstraject wordt er samen met het gezin een plan opgemaakt en wordt het gezin gecoacht op verschillende levensdomeinen waar er vragen leven. Dit plan geeft richting aan de vraag: "hoe kan het gezin de eigen gestelde doelen bereiken?". In dit plan komen ook volgende vragen centraal te staan:

- Aan welke doelen wil het gezin eerst werken? Wat wil het gezin eerst beogen?
- Welke stappen kunnen er worden gezet om deze doelstellingen te behalen?
- Met wie kan het gezin samen denken rond het stappenplan en wie kan in dit plan iets betekenen voor dit gezin? (Eigen netwerk + professioneel netwerk)
- Welke krachten kan het gezin zelf inzetten?
- ...

Zelfredzaamheid bewaren/vergroten, transparantie en netwerkgericht werken zijn belangrijke elementen binnen de gehele werking. Het plan dient als rode draad tijdens het verdere hulpverleningstraject.

De eerstelijnspsychologen bieden een kortdurende psychologische begeleiding aan (1-8 sessies). Een begeleiding wordt steeds opgestart in samenspraak met het kind, de jongere en zijn gezin. Indien een jongere zijn gezin niet wenst te betrekken, wordt dat ook gerespecteerd. Er wordt outreachend gewerkt om mogelijke drempels zo laag mogelijk te krijgen. Dit houdt in dat er zo dicht mogelijk bij de leefwereld van het kind/jongere gewerkt wordt en dat de begeleiding kan plaats vinden op een locatie die voor het kind/jongere het beste aanvoelt (thuis, school, bij een organisatie van jeugd welzijn, ...)

De ELP's verwijzen de kinderen en jongeren door naar meer gespecialiseerde hulp indien dit nodig wordt geacht. Dit gebeurt in overleg met de kinderen/jongeren en hun gezin. Er wordt veel belang gehecht aan transparantie naar de kinderen en de jongeren.

Contactgegevens

Leopold II laan 184D

1080 Sint-Jans-Molenbeek

02/486 45 22

contact@sonja-erteejee.be

www.sonja-erteejee.be

24. Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) Brussel vzw

Doelstelling: Jongeren die afhaken omwille van diverse psychische problemen terug op de rails krijgen, gezinnen of gezinsvervangende instanties ondersteunen in het omgaan met deze jongeren.

Doelgroep: Brusselse Jongeren die schoollopen in het Nederlandstalig onderwijs en hun gezin.

Aanmelding: Telefonisch door ouders of jongere (contacten met verwijzers kunnen achteraf)

Financiering: Vlaamse Overheid

Kostprijs: CGG-tarieven: regulier 11€, verminderd tarief 4€, of 0€

Werking:

CGG Brussel is een vzw die kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen met ernstige psychische en/of psychiatrische problemen vanuit verschillende culturen begeleidt en behandelt. Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er 4 deelwerkingen, het kinder- en jongerenteam is gevestigd op de deelwerking Kruidtuin. Elk team is multidisciplinair samengesteld en bestaat uit maatschappelijk werkers, psychologen en psychiaters.

Het hulpaanbod van het kinder- en jongerenteam bestaat uit sociale begeleiding, diagnostiek, individuele psychotherapie, gezinstherapie een medisch-psychiatrische consultatie of medicamenteuze behandeling. Dit kan outreachend.

Wij proberen aan te sluiten bij de vraag van een cliënt(systeem), ook al komt die niet altijd overeen met de vraag van de verwijzer. Werken met ouders vinden we erg belangrijk.

Contactgegevens:

CGG Brussel deelwerking Kruidtuin
Haachtsesteenweg 76
1210 Sint Joost Ten Node
02/511.06.60
kruidtuin@cgg-brussel.be
<http://www.cgg-brussel.be>

25. KANS Centraal Meldpunt Brussel

Doelgroep:

- ✓ Kinderen en jongeren die ofwel school lopen in Brussel, ofwel in Brussel wonen, die ingeschreven zijn in een Nederlandstalige school, van 6 tot 25 jaar, waarbij schoollopen (al dan niet tijdelijk) moeilijk loopt en waarbij het opportuun is op zoek te gaan naar een schoolflankerende ondersteuning of een tijdelijk schoolvervangend initiatief
- ✓ Groepen kinderen en jongeren waarbij de interacties moeilijk verlopen in de Brusselse Nederlandstalige scholen (klassikale interactieproblemen, pesterijen, ...)

Doelstelling: Reduceren van het aantal vroegtijdig schoolverlaters door een laagdrempelig aanspreekpunt te creëren rond vragen met betrekking tot het bestaande aanbod betreft preventie schooluitval, regisseren van trajecten op maat voor jongeren die dreigen uit te vallen op school, het bestaande aanbod afstemmen op elkaar, hiaten en overlappen in kaart brengen in het Brusselse landschap en hierrond adviezen formuleren

Aanmelding: Via het CLB, leerlingen en ouders kunnen ook rechtstreeks langskomen of contact opnemen met het onthaal

Financiering: VGC, vzw Triptiek (Brusselse CLB's)

Werking

In Brussel zijn er heel wat initiatieven en organisaties die inzetten op de preventie van vroegtijdig schoolverlaten. Zij zetten in op trajecten voor kinderen en jongeren, alsook voor groepen, om verdere demotivatie en schools afhaken te vermijden. Om het overzicht te bewaren en te garanderen dat kinderen en jongeren een **traject op hun maat** krijgen aangeboden, werd KANS Centraal Meldpunt Brussel opgericht.

KANS staat in voor de regie van deze trajecten. Dat wil zeggen dat, op basis van de aangemelde vraag, er gezocht wordt naar welk traject het meest aansluit bij de noden van het kind/de jongere. Dat kan gaan over een traject bij één organisatie, maar kan ook een combinatie zijn van verschillende organisaties. We doen dit door middel van een rondetafelgesprek met alle betrokkenen.

KANS tracht het bestaande aanbod via zijn werking verder op elkaar af te stemmen en te komen tot een **goed afgestemd netwerk van partners**. Doorheen deze versterkte samenwerking, willen we er voor zorgen dat kinderen, jongeren en hun ouders beter hun weg vinden naar het meest passende aanbod, om er uiteindelijk voor te zorgen dat meer jongeren een kwalificatie behalen. Daarnaast willen we, doorheen centralisatie van deze vragen en goed uitgebouwde registratie, zicht krijgen op de noden in het netwerk, om zo het **bestaande aanbod te optimaliseren**. Om dit te realiseren worden alle aanmeldingen voor schoolexterne interventies via KANS aangemeld.

Aanmelding

Aanmeldingen voor groepsgerichte of leerlinggerichte interventies verlopen **via het CLB**, om te garanderen dat de link met het schoolse traject steeds aanwezig is en om ervoor te zorgen dat ook bij terugkeer naar school in de nodige opvolging wordt voorzien.

Voor leerlinggerichte trajecten kunnen leerlingen en ouders ook **zelf langskomen op het onthaal** van KANS. Er wordt de tijd genomen om het verhaal te beluisteren en de vraag te verhelderen. Er wordt steeds getracht de CLB-medewerker van de school te betrekken in het verdere traject, indien de ouder(s)/leerling daarmee instemt, om de opvolging van het traject en de link met onderwijs zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Wanneer de leerling geen school heeft of vraagt het traject zonder

het CLB verder te lopen, is het de KANS-medewerker die in een intakegesprek met de leerling en zijn ouder(s) de noden verder in kaart brengt en op zoek gaat naar het meest passende traject. In dit alles hebben alle KANS-medewerkers beroepsgeheim (conform de CLB-werking).

Op zoek naar een traject op maat van de leerling

Op woensdagvoormiddag worden alle aanmeldingen besproken op het **team**. We bekijken de verschillende opties die mogelijks aangewezen kunnen zijn en dit zowel wat betreft schoolexterne interventies, als wat betreft hulpverlening. Indien aangewezen, wordt vervolgens een rondetafelgesprek gepland met alle betrokkenen: leerling, ouders, school, CLB en eventuele netwerkpartners.

Tijdens de rondetafel krijgt iedereen de kans om aan te geven wat moeilijk loopt en waar nood aan is, maar ook wat de jongere interesseert en motiveert, wat zijn talenten zijn, om zo op zoek te gaan naar het meest passende traject. De rondetafelmedewerker van KANS stelt de verschillende mogelijkheden voor. Samen wordt beslist welk traject opgestart zal worden.

De medewerker van KANS zorgt voor de opstart en overdracht bij de aangewezen organisatie(s). Vanaf dan zijn het vooral de aanbieder van het traject en de CLB-medewerker die in onderling overleg het traject verder opvolgen. KANS neemt hier in principe geen actieve rol meer in op, tenzij het traject niet goed loopt en het traject bijgestuurd dient te worden. Dan vindt opnieuw een rondetafel plaats.

Optimaliseren van het bestaande aanbod

Door middel van een goed uitgebouwd registratiesysteem trachten we zicht te krijgen op de doelgroep (aangemelde leerlingen), de gelopen trajecten en de noden die er zijn in het Brusselse landschap voor de preventie van schooluitval. We trachten de bestaande hiaten, maar ook overlappen in kaart te brengen, om op die manier gerichte adviezen te kunnen uitspreken, waar het beleid kan op inspelen.

Om een zicht te geven op het bestaande aanbod en de partners waarmee we samenwerken, wordt hieronder een overzicht gegeven van het aanbod van schoolexterne interventies. Zo heeft de aanmelder een idee van het aanbod waarmee samengewerkt wordt.

Contactgegevens

KANS Centraal Meldpunt Brussel
Leopold II-laan 178
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/ 313 99 11
www.kans.brussels

Aanbod van schoolexterne interventies via KANS

Alle organisaties die worden toegelicht onder de hoofdtitel 23, zijn allen partners van KANS. Het zijn schoolexterne interventies die worden aangeboden om schooluitval te vermijden. Aanmelden voor het onderstaand omschreven aanbod van deze organisaties in Brussel gebeurt dus steeds via KANS. Sommige partners zijn breder toegankelijk, dit wordt dan opgenomen bij de rubriek 'Aanmelding'.

25.1. Abrusco

Doelgroep: Jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs die een link hebben met Brussel

Doelstelling: Via preventief werken, verbinding, vertrouwen, empoweren en samen met de jongeren dreigende schooluitval trachten te vermijden en streven naar een zo hoog mogelijke en passende kwalificatie.

Aanmelding: Via KANS Centraal Meldpunt Brussel of via een onderling samenwerkingsakkoord met de school

Financiering: VGC, Vlaamse Gemeenschap, Actiris (GECO), Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Kostprijs: gratis

Werking:

Abrusco wil een positieve bijdrage leveren aan het welbevinden van de doelgroep en ambieert een zo hoog mogelijk en passende kwalificatie voor deze jongeren. In de praktijk komt dit neer op een werking die enerzijds inzet op het preventief werken, op het stimuleren van een positief klas- en schoolklimaat via thema- en klaswerking én via de inzet van coaches op school. Anderzijds wordt ingezet op interventies die dreigende schooluitval trachten te voorkomen: individuele begeleiding, mentoraat, leerplekklaren en herstel.

Aanbod via KANS:

INDIVIDUELE AANMELDINGEN

Individuele begeleiding

Doel:

- Ondersteuning bij beginnende/aanhoudende moeilijkheden op school;
- Mogelijke aandachtspunten: motivatie, gedrag, weerbaarheid, zelfvertrouwen, de relatie jongere-school, werkattitude en zelfinzicht;
- Omgaan met stress en moeilijke situaties;
- Begeleiding d.m.v. dialoog, rust- en aandachtsoefeningen;
- Betrokkenheid van ouders/voogd en school als volwaardige gesprekspartners voor de duur van de begeleiding.

Praktisch:

- 1 à 2 lessen tot een halve dag per week

- Op school/Abrusco
- Traject van minimum 5 sessies
- Op vrijwillige basis

Evaluatie:

In overleg met de jongere, ouder(s)/voogd(en) en school wordt het vervolg van de individuele begeleiding bepaald.

Leerplekieren

Doel:

- Een alternatieve dagbesteding bieden aan jongere die tijdelijk niet naar school gaan;
- Een rustmoment creëren voor de jongeren tijdens hun schoolweek;
- Leerplek op basis van de interesses van de jongere;
- Succeservaringen opdoen;
- Ouder(s)/voogd(en) en school worden altijd betrokken bij de begeleiding en zijn volwaardige gesprekspartners in het proces.

Praktisch:

- Een halve dag tot 5 dagen per week op een leerplek, tijdens de schooluren.
- Op vrijwillige basis en onbetaald.

Evaluatie:

- In overleg met de jongere, ouder(s)/voogd(en) en school wordt het vervolg van het traject bepaald.

Groepsbegeleiding

Doel:

- Weerbaarheid vergroten in groep;
- Werken rond motivatie, zelfbeheersing, weerbaarheid, sociale vaardigheden;
- Omgaan met stress en moeilijke situaties;
- Begeleiding d.m.v. beweging, sport, rust- en aandachtsoefeningen;
- Verbreden van de leefwereld door het proeven van meerdere disciplines.
- Opdoen van positieve ervaringen

Praktisch:

- Avondaanbod (jongeren vanaf 1ste jaar secundair):
 - Vaste groepen met telkens een specifiek thema
 - 1 dag per week gedurende 6 weken telkens op een vooraf bepaalde avond
 - Telkens van 16u30 tot 18u
- Dagbesteding Neerhof (kinderen uit het basisonderwijs)
 - Twee groepen per week: één op maandag en één op vrijdag
 - Telkens van 9u30 tot 15u30

Evaluatie:

In overleg met de jongere, ouder(s)/voogd(en) en school wordt het vervolg van de individuele begeleiding bepaald.

GROEPSGERICHTE AANMELDINGEN

Klasacties & Workshops

Doel:

- Preventief ondersteunen van een positieve klassfeer rond een aantal vaste thema's (communicatievaardigheden, motivatie, talentenontwikkeling, zelfvertrouwen, weerbaarheid);
- Ondersteunen bij een moeilijke klassfeer;
- Ondersteunen van relatie tussen leerkracht-leerling en leerlingen onderling.

Praktisch:

- 1 à 2 uren
- Op school/Abrusco/elders
- Traject van minimaal 1 sessie tot 6 sessies

Evaluatie:

In overleg met de school wordt het eventuele vervolg van de groepsbegeleiding bepaald.

Herstel

Doel:

- Het vertrekpunt is steeds een specifiek conflict, met ontegensprekelijke schade (emotioneel, fysiek en/of materieel);
- Aanpak van pestgedrag;
- De begeleider benadert de problematiek vanuit een objectief perspectief;
- De schade herstellen d.m.v. acties die beslist worden uit de input van de betrokkenen.

Praktisch:

- Individuele gesprekken gevolgd door het groepsgesprek
- Op school/Abrusco/elders
- Alle betrokken partijen staan open voor een herstel

Evaluatie:

Na een bepaalde periode wordt nagegaan of de afspraken aangaande het herstel opgevolgd en nageleefd worden.

Aanbod via samenwerkingsakkoord:

Coach op school

Doel:

- Welbevinden van de jongere op school bevorderen door o.a. laagdrempelig aanspreekpunt te zijn;
- School ondersteunend door o.a. signaalfunctie, brugfiguur, kloof tussen school en jongeren verkleinen, ...;
- Ultieme doel is helpen aan een verbindend schoolklimaat.

Praktisch:

- De jongerencoach is bij voorkeur drie jaar gelinkt aan dezelfde school;
- Minimum 4 dagdelen per week
- Werkt individueel en groepsgericht (gesprekken, observaties, bijwonen klassenraden,...)

Evaluatie:

Elk jaar is er in het midden van het schooljaar een tussentijdse evaluatie over de dagelijkse werking tot dan toe. Op het einde van het schooljaar is er een eindevaluatie over de algemene samenwerking en worden good practices en verbeterpunten besproken.

Contactgegevens:

Abrusco
Leopold II-laan 178
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/ 411 72 15
www.abrusco.be

25.2. Groep INTRO

Doelgroep: Zowel jongeren als volwassenen, specifieke focus op mensen uit kansengroepen

Doelstelling: Afhankelijk van de deelwerking, specifiek voor NAFT: jongeren in het secundair onderwijs t.e.m. 24 jaar

Aanmelding: Afhankelijk van project, specifiek voor NAFT: via KANS Centraal Meldpunt Brussel

Financiering: VDAB-ESF-Actiris-VGC-Vlaamse Overheid

Kostprijs: gratis

Werking:

Groep INTRO is een organisatie met verschillende werkingen, verspreid over Vlaanderen en BHG. In het aanbod in Brussel kan er een onderscheid gemaakt worden tussen twee grote groepen, met name 'Onderwijs en vrije tijd' en 'Werk'. Binnen onderwijs en vrije tijd, lichten we eerst het aanbod toe dat specifiek via KANS verloopt.

1. Onderwijs en vrije tijd

Via KANS: NAFT (Naadloos Aansluitende Flexibele Trajecten)

Deze trajecten (NAFT) hebben als doel om schooluitval en vroegtijdig schoolverlaten in het secundair onderwijs tegen te gaan. Een naadloos flexibel traject kan preventief en remediërend ingezet worden en richt zich naar leerlingen, naar klasgroepen, leerkrachten, teams en/ of scholen.

- **FIX:** vormingen in en op maat van de groep. Een mix tussen ateliers (oa hout, crea) en thematische vormingen (oa boks, vorming voor OKAN jongeren). Deze activiteiten worden steeds gecombineerd met individuele begeleiding
- **SOVA:** ervaringsgerichte vormingsreeks met een vast programma, een vaste timing, groep en begeleider rond sociale vaardigheden
- **STERK GENOEG:** aan de hand van fysieke oefeningen en nabesprekingen maken we kennis met de Rots & Water methode. We werken met vaste instapmomenten
- **COACHING:** individuele begeleiding om tot rust te komen, te reflecteren, doelstellingen te bepalen via verschillende gespreksmethodieken en ervaringsgerichte oefeningen.
- **SCHOOLONDERSTEUNING PROBLEMATISCHE AFWEZIGHEDEN:** jongeren die regelmatig afwezig zijn op school bereiken door aanklampend en laagdrempelig te werken
- **KLASBEGELEIDING:** klastraject om welbevinden in een klas te vergroten o.a. door verbindende communicatie te installeren of de dynamiek in een klas te verbeteren
- **FORWARD:** een intensief time-outprogramma van één week. Tijdens deze week houden we een driedaagse trektocht waarbij de focus ligt op ervaringsleren en grenzen verleggen. In je vervolgt traject gaan we actief aan de slag met je kwaliteiten en werkpunten aan de hand van vorming en/of individuele begeleiding. Doorheen dit programma reflecteren we met de jongeren en geven we handvaten mee voor een re-integratie op school
- **LEERRECHT:** we gaan met de jongere op zoek naar een alternatief leertraject. Vanuit de interesses en de mogelijkheden van de jongere zoeken we samen een boeiend traject
- **HERSTEL:** jongeren waarbij de relatie met school/leerkracht/leerling hersteld moet worden na conflict of na periode van langdurige schooluitval

- **SCHOOLONDERSTEUNING DUCKTAPE:** vraaggericht aanbod op maat, bv. uitbouw bepaald themabeleid o.a. pestbeleid, taalbeleid,... (Betalend).

Niet via KANS

Voor jongeren van het Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs:

- G -OAL
- Rebound

Al deze werkingen worden verder toegelicht in de infofiche 'Leren & werken'

Vrijtijdswerking

Op de Brusselse speelpleinen en in de Brusselse jeugdbewegingen zijn er relatief weinig mensen met een **beperking**. Groep Intro werd gevraagd hier acties rond te ontwikkelen. Ze stelden een platform samen om mensen en organisaties rond dit thema te verenigen. Ze ontwikkelden intussen samen een spel voor jeugdbewegingen rond hoe het is een beperking te hebben, om het bespreekbaar te maken, er meer openheid rond te creëren, maar evengoed om echt te zoeken naar oplossingen en die speelpleinen helpen in de ondersteuning van de verandering.

OKAN-werking, een Brussels vrijetijdsaanbod specifiek gericht op jongeren uit OKAN-onderwijs.

Daarnaast is er nog een meisjes/vrouwenwerking. Deze werking wil een plaats zijn waar meisjes en vrouwen naartoe kunnen. Zij kunnen deelnemen aan nailessen, kookateliers, een project waar vrouwen en kinderen leren samen spelen e.d. en doorheen de contacten daar een sociaal netwerk opbouwen, eventueel Nederlandse les gaan volgen, ...

2. Werk

Beroepsopleidingen

- Groep INTRO biedt een waaier aan beroepsopleidingen aan die voornamelijk gericht zijn op een laagtalig en/of kansarm publiek: bouwopleidingen, schoonmaak, verkoop
- Mensen melden zich rechtstreeks aan voor deze opleidingen of worden doorverwezen door Actiris, VDAB of andere partners
- Deze opleidingen worden steeds geflankeerd door een taalcoach die de mensen helpt met het leren van Nederlands tijdens het traject
- Ook heeft elke opleiding een trajectbegeleider die stages zoekt voor de deelnemers. En die na de opleiding (samen met de deelnemer) werk zoekt die aansluit op de opleiding.

Trajectbegeleiding

- Ateliers Actief Zoeken naar Werk (AAZW): zie infofiche AAZW
- NEET-project 'KET'
- Begeleiding 50+
- Begeleiding specifieke doelgroepen (BSD): begeleiding naar werk (ex-)gedetineerde Brusselaars of mensen in een Brusselse gevangenis en begeleiding van mensen in grote armoede

Contactgegevens:

Groep INTRO vzw

Dorpstraat 30

1070 Brussel

02 558 18 80

Annemie.Vandenhende@groepintro.be

www.groepintro.be

25.3. Tigo - dagbegeleidingsinitiatief Observatie- en behandelingscentrum (OBC) Espero

Doelgroep: kinderen en jongeren tussen 6 en 14 jaar uit Brussel of een Brusselse school

Doelstelling: Dagbegeleiding aanbieden naast het schoolse traject, een rustpauze aanbieden gedurende 1 dag per week in een therapeutische setting

Aanmelding: A-document bij de Intersectorale toegangspoort

Financiering: VAPH, VGC

Kostprijs: gratis

Werking:

Tigo is een therapeutische dagbegeleiding en een deelwerking van OBC Espero. Dit betekent dat de medewerkers van Tigo verbonden zijn aan OBC Espero en een brede expertise hebben rond gedrags- en emotionele problemen bij kinderen en jongeren. Daar waar Espero een observatie- en behandelingscentrum is met een residentiële opvang en begeleiding, wil Tigo een laagdrempelig, ambulans antwoord zijn om reeds preventief met deze doelgroep aan de slag te gaan.

Tigo biedt een twaalfstal plaatsen aan voor kinderen en jongeren tussen 6 en 14 jaar, die één dag per week, gedurende 6 tot 12 maanden, een traject lopen. Dit traject biedt opnieuw ademruimte en kansen voor de leerling, maar ook voor de school en in het algemeen voor het schools traject.

Het therapeutisch aanbod schuilt bij Tigo vooral in het dagdagelijkse en de rust die aangeboden wordt. De begeleiding richt zich in eerste instantie op regulatie, dingen doen. Doorheen verschillende ateliers krijgt dit vorm, bvb. muziektherapie, hippotherapie, speltherapie, bewegingstherapie e.d. maar evengoed door samen te koken of een wandeling te maken. De rust die op die manier geïnstalleerd wordt, laat toe in relatie te gaan met de leerling. In een latere fase kan er ook geredeneerd en gepraat worden, maar dat staat niet voorop.

Daarnaast bieden zij ondersteuning aan scholen en ouders door nauw samen te werken en ook regelmatig aan huis en op school te komen, afhankelijk van de noden. Samen wordt er gezocht naar wat werkt en wat nodig is. Er wordt dus ook met de context van het kind aan de slag gegaan.

Contactgegevens:

OBC Espero
Middelweg 99
1130 Haren
02/880 86 90
www.obc-espero.be

25.4. Try-out (Tonuso vzw & Alba vzw)

Doelgroep: Try-Out richt zich op jongeren tussen 12 en 18 jaar die nood hebben aan alternatieve dagbesteding, omdat ze niet meer (volledig) aansluiten bij het onderwijs, of die uitvallen op school, werk of een lopend hulpverleningstraject.

Doelstellingen: Jongeren een adempauze aanbieden en zo snel mogelijk (opnieuw) laten aansluiten bij een regulier school- of werk- aanbod of passend hulpverleningstraject.

Aanmelding:

- Het CLB meldt de leerling aan via Kans Centraal Meldpunt Brussel.
- Rechtstreeks aanmelden via hulpverlening module 'Dienst Ondersteunende Begeleiding' (DOB)

Financiering: departement Welzijn, IVA Jongerenwelzijn

Kostprijs: gratis

Werking:

Try-Out is het resultaat van een samenwerkingsverband tussen Tonuso vzw en Alba vzw en biedt een dagbestedingsproject aan om te "zijn" voor jongeren in de regio Brussel en Asse-Halle-Vilvoorde.

Try-out is een alternatief dagbestedingstraject voor jongeren die vastgelopen zijn of dreigen vast te lopen in hun schools- of hulpverleningstraject. Try-out is een 'plek om te zijn', een (actie)plek voor jongeren om op adem te komen en zo op eigen tempo interesses en talenten te ontdekken/ontwikkelen. Op deze manier willen ze de druk verlagen, dreigende schooluitval voorkomen en vooral jongeren opnieuw positieve ervaringen laten opdoen.

In Try-Out staat de jongere centraal. Wij bieden hen een plek waar ze zichzelf mogen zijn en op eigen tempo kunnen functioneren. Wij luisteren naar hen en stimuleren ze om te reflecteren, te plannen en te ondernemen. Dit door op maat de van de jongeren door ieders talent te activeren en vooral door hen terug "de goesting" te geven om met hun leven verder te gaan op een positieve en constructieve wijze. Dat jongeren maximale inspraak krijgen is voor Try-Out een vanzelfsprekendheid. Dat we samen met hen tastbare resultaten realiseren, in samenwerking met de buurt en vrijwilligers, ons dagelijks streven.

Try-out wil op die manier ondersteunend werken aan een lopend school- of hulpverleningstraject. Het geeft aan de aanmelders de ruimte om met de achterliggende problematieken aan de slag te gaan en een gepast aanbod of een nieuwe school voor de jongere te vinden. De aanmelder blijft daarbij eigenaar van de casus, het traject blijft lopen, try-out treedt enkel faciliterend op.

Contactgegevens:

Try-out

Actieplek Brussel : Havenlaan 53

Actieplek Vilvoorde : het Zennelab en Houtem, Derdeschoofstraat 5

Meer info: 0479/ 99 09 62 (Pats Van Crombruggen)

25.5. Atelier Groot Eiland

Doelgroep: Kansarme, laaggeschoolde, langdurig werkzoekenden uit het Brusselse

Doelstellingen: opleidings- en werkervaringstraject met als doel een doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt of naar aangepast werk (arbeidszorg).

Aanmelding: via KANS

Financiering: afhankelijk van het project

Kostprijs: gratis

Werking:

Atelier Groot Eiland wil zoveel mogelijk Brusselaars met een grote afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen in hun zoektocht naar werk en zo armoede bestrijden. Dit doet de vzw door gratis opleidings-, werkervarings-, en arbeidszorgtrajecten te organiseren, evenals jobcoaching. De deelnemers draaien mee in een van de verschillende mini-ondernemingen (ateliers) en functioneren zo in een werkcontext mét daarbij de nodige ondersteuning en coaching. Hier leert men al doende!

Specifiek in het kader van preventie schooluitval, heeft Atelier Groot Eiland ook een aanbod als partner van KANS. Jongeren vanaf 16 jaar kunnen er terecht om er mee te draaien in de verschillende ateliers. Dikwijls zijn dit jongeren die (gedeeltelijk) niet meer naar school kunnen of willen gaan. Door mee te werken in de ateliers doen ze positieve ervaringen op en nemen ze even een rustpauze van hun schools traject, steeds met de bedoeling terug te keren naar de schoolse context. De intensiteit van dit traject hangt af van de noden van de jongere en de mogelijkheden in het atelier en kan variëren van 1 halve dag per week tot 3 dagen per week. De jongeren worden opgevolgd door de werkplekbegeleiders in de ateliers en door een trajectbegeleider.

Concreet kunnen jongeren er terecht in:

Opleiding en tewerkstelling:

- KlimOp (schrijnwerkerij): maken van meubels op maat en vaste productie van stoelen en tafels
- BelO (broodjeszaak): maken van soep, broodjes en slaatjes
- BelMundo (restaurant): maken van slaatjes en warme maaltijden, of bediening in de zaal
- BelAkker (moestuin – maart tot oktober): planten, zaaien, oogsten en onkruid wieden

Arbeidszorg (voor mensen die omwille van psychosociale problemen (tijdelijk) niet terecht kunnen op de reguliere arbeidsmarkt):

- BelAkker (moestuin – maart tot oktober): helpen bij planten, zaaien, oogsten, onkruid wieden
- ArtiZan bakatelier: bereiden van wafels, cakes, koekjes, taarten en andere desserts
- ArtiZan creatief atelier: creëren en decoreren van producten en samenstellen en verpakken van cadeaupakketten
- ArtiZan strijkatelier: werkkledij van de verschillende ateliers strijken
- BelO (broodjeszaak): bestellingen opnemen aan de kassa, dranken bereiden, opdienen

Contactgegevens:

Atelier Groot Eiland

Henegouwenkaai 29

1080 Sint-Jans-Molenbeek

<https://www.ateliergrooteiland.be/>

Marie Lorent, trajectbegeleiding

0472 34 00 17

marie@ateliergrooteiland.be

25.6. Tito – dagbestedingsinitiatief Koninklijk Instituut Woluwe

Doelgroep: Tijdelijke ervaringsgerichte dagbesteding voor jongeren tussen 12 en 18 jaar, die nood hebben aan rust of waar het schools-/hulpverleningstraject in het gedrang is

Doelstellingen: Samen gaan we op zoek naar hoe je zo snel mogelijk terug kan aansluiten op school, werk of hulpverlening.

Aanmelding:

- via KANS,
- rechtstreeks voor jongeren die verbonden zijn aan het Koninklijk Instituut Woluwe of een erkenning hebben voor n-RTH.
- Na de aanmelding wordt een kennismaking gepland

Financiering: VZW Broeders Van Liefde – KIW (MFC)

Kostprijs: gratis

Werking:

Iedereen is welkom. We verwachten alleen dat de jongere 1) aanwezig is, 2) minimaal kan functioneren in een groep en 3) respect heeft voor zichzelf/de ander en het materiaal waarmee er gewerkt wordt. Het aanbod bestaat uit schoolvervangende dagbesteding. De dagen kunnen door de jongeren worden ingevuld met het volgen van diverse ateliers (creatief, sport, cultuur, koken, enzovoort), vrije tijd en groepsmomenten.

De jongeren staan centraal. We leven samen en vullen met elkaar de tijd in tijdens deze dagen. Dit geven we als groep vorm en ontwikkelen we ook samen, zodat het zoveel mogelijk aansluit bij de jongeren die er op dat moment zijn. We zullen daarbij zowel op de locatie zijn, als verbinding zoeken met projecten, plaatsen, mensen en de samenleving om ons heen.

Door een rustige, veilige, luisterende en stimulerende omgeving aan te bieden, willen we als TITO een plek geven aan jongeren waar ze zichzelf op hun eigen tempo en in alle vrijheid kunnen ontdekken, ontwikkelen en hun relaties met hun eigen omgeving terug kunnen versterken.

Onze werking is open op:

- Dinsdag 09.00 – 16.00
- Woensdag 09.00 – 12.00
- Donderdag 09.00 – 16.00

Contactgegevens:

Liesbeth Adriaensen (coördinator)
Gebouw 302 (2e & 3e verdieping)
Roodebeeksteenweg 302
1200 Sint-Lambrechts-Woluwe
0473/35.18.64
liesbeth.adriaensen@kiwoluwe.broedersvanliefde.be

25.7. Huppeldepup

Doelstelling: Aanbieden van begeleide dagbesteding

Doelgroep: Kinderen / jongeren uit het lager (vnl. vanaf 4^e leerjaar) en secundair onderwijs en in het bijzonder voor kinderen/jongeren met een beperking

Aanmelding: via KANS

Financiering: giften en vrijwilligerswerking

Kostprijs: gratis via KANS, vanuit Vlaams-Brabant 15€/dag

Werking:

Huppeldepup is een zorgboerderij, die naast hippotherapie, boerderijkampen, paardenkampen, creayogakampen en de mobiele boerderij, ook dagbesteding en time-out organiseert. De dagbesteding en time-out richt zich op mensen met een beperking of mensen die er nood aan hebben. Het kind/de jongere wordt begeleid door een individuele begeleider of in een klein groep en helpt er met de dagdagelijkse taken zoals het eten geven, de verzorging en de training van de dieren. De time-out gaat bij voorkeur over een halve dag of twee halve dagen per week. Het gaat dus niet over een voltijds engagement, eerder het inlassen van een rustmoment in de week voor school en jongere om het schooltraject op die manier meer kansen te geven.

In samenspraak met de cliënt worden er plannen gemaakt en doelstellingen voorop gezet. Deze worden hoe dan ook om de 6 à 8 weken geëvalueerd en bijgesteld, opdat het kind/de jongere kan blijven groeien in zijn traject.

Huppeldepup bevindt zich in Humbeek, maar is relatief goed bereikbaar met de bus vanuit Brussel.

Contactgegevens:

Warandestraat 48

1851 Humbeek

boerderij@huppeldepup-vzw.be

0498/167176

25.8. Wereld van Indra

Doelgroep: kinderen en jongeren van 6 tot 18 jaar, voor wie deeltijds of voltijds schoollopen, door sociaal-emotionele en/of gedragsmatige problematiek, erg moeilijk geworden is

Doelstelling: Vanuit het recht op onderwijs, zinvolle dagbesteding garanderen

Aanmelding: via KANS vanuit Brussel, via Meldpunt Schoolexterne interventies vanuit Vlaams-Brabant

Financiering: Provincie Vlaams-Brabant, Afdeling Welzijn financiert een halftijdse werkracht (coördinator), de rest van de werking is geënt op vrijwilligers en giften

Kostprijs: gratis vanuit KANS, 15€/dag vanuit andere provincies

Werking:

De Wereld van Indra is een kleinschalige vzw gehuisvest in Opwijk en biedt onthaal (time-out / dagbesteding) op schooldagen voor jongeren tussen 6 en 18 jaar. Voor deze jongeren is omwille van een sociaal-emotionele en/of gedragsmatige problematiek schoollopen, tijdelijk of voltijds, erg moeilijk geworden. Zij hebben nood aan een begeleiding op maat.

Voor elke jongere wordt gezocht naar:

- motivatie;
- hoe om te gaan met zijn/haar persoonlijke problematieken;
- hoe een positieve attitude en gedrag eigen maken;
- een realistisch toekomstperspectief op vlak van school en opleiding.

De Wereld van Indra realiseert dit aanbod in een authentieke en respectvolle betrokkenheid op elk van de kinderen en jongeren die zij begeleidt. Door een intensieve begeleiding in een één op één situatie beoogt de werking de maatschappelijke verbinding tussen het kind of de jongere en zijn omgeving (gezin, school en maatschappij) te herstellen zodat het een positief levenstraject kan uitbouwen. Trajecten worden samengesteld op maat en afhankelijk van de noden. Uitgangspunt is steeds dat een traject bij voorkeur zo kort als mogelijk duurt en zo lang als nodig. Wij beogen een traject van 12 weken waarbij de jongere 1 dag per week aanwezig is in onze werking.

Er wordt geprobeerd om zoveel mogelijk ervaringsgericht te werken. Het aanbod is gericht op het ontwikkelen en uitbreiden van interesses, ontwikkelen van een positiever zelfbeeld, zelfkennis en zelfhantering, groei van maatschappelijke verbinding en een positief toekomstperspectief.

Er wordt dagelijks vanuit een gevarieerd aanbod vertrokken en er wordt met een democratisch model gewerkt waarbij de besluitvorming gedragen wordt door de jongere en de begeleider samen. Rust en harmonie worden opgezocht in de natuur, door het zorgen voor dieren, het zelf kweken van gewassen en het verwerken ervan. Daarnaast is men vaak creatief bezig met natuurlijke materialen en doet men ervaring op met specifieke technieken en handvaardigheden. Er wordt eten bereid voor de groep, brood gebakken in een houtoven. Dit alles gebeurt in een rustige, positieve en huiselijke sfeer. Goederen die door anderen zijn afgedankt, worden hergebruikt en opgewaardeerd (vb. fietsatelier).

Contactgegevens

De wereld van Indra vzw
Neerveldstraat 221
1745 Opwijk
0497/55 27 68
www.wereldvanindra.be
info@wereldvanindra.be

25.9. REBOUND (JES, Groep Intro en PROFO)

Doelgroep:

Jongeren die:

- Ingeschreven zijn in de 2^e of 3^e graad regulier Nederlandstalig BSO, TSO of deeltijds onderwijs (in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- Ingeschreven zijn als regelmatige leerling
- Geïdentificeerd worden als potentieel vroegtijdige schoolverlater
- Of waarbij de overstap naar de arbeidsmarkt of vervolgopleiding moeizaam zal verlopen

Doelstelling:

- (Her)oriënteren van jongeren binnen onderwijs (kwalificatie behalen)
- Oriënteren van jongeren naar een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt
- Oriënteren van jongeren naar specifieke organisaties en diensten ivf oriëntering naar onderwijs, opleiding of arbeidsmarkt
- Oriënteren van jongeren naar specifieke diensten binnen welzijn ivf de noden van de jongere

Aanmelding:

De jongere wordt geïdentificeerd als potentieel vroegtijdige schoolverlater door de school en het CLB. Het CLB van de desbetreffende school doet de aanmelding bij KANS Centraal Meldpunt Brussel, waarop zij deze doorsturen naar JES Brussel. JES Brussel staat in voor de dispatch naar de partners binnen Rebound (Groep INTRO, PROFO en JES). Een dossier wordt toegewezen aan de partner naargelang de vrije plaatsen of indien de jongere al ervaring heeft met een bepaalde organisatie (en dit opportuun is).

Financiering: Europees Sociaal Fonds (met Departement Onderwijs en Vorming)

Kostprijs: Gratis

Werking:

Een Reboundtraject verloopt als volgt:

1 Aanmelding en opstart begeleiding

Na aanmelding komt een Rebound medewerker ter plaatse op de school voor een eerste kennismakingsgesprek met de jongere en leerlingenbegeleider. Tijdens dit gesprek worden de noden en doelstellingen van het traject in kaart gebracht. Er wordt gepeild naar studieverleden, motivatie en zelfinzicht maar er wordt ook aandacht besteed aan wat de jongere bezig houdt in zijn vrije tijd.

Aan de hand van de informatie die uit dit intakegesprek naar boven komt en de informatie die verkregen wordt van de school en het CLB, wordt tijdens een coaching individueel (+-2u per week) met de jongere aan de slag gegaan.

Er wordt gewerkt rond diverse thema's zoals het leren kennen van de eigen sterktes en interesses, vergroten van het zelfinzicht, kennis van de onderwijs- en doorstroommogelijkheden en het aanwakkeren van intrinsieke motivatie. Van hieruit wordt gewerkt aan korte en lange termijn doelstellingen in functie van de schoolloopbaan van de jongere. In de praktijk hangt de uitwerking van deze doelstellingen ook sterk af van de noden van de leerling en de vraag van de school en het CLB.

2 Trajectbepaling en begeleiding

Rebound werkt op basis van de principes van het oplossingsgericht coachen en de inzichten uit het I-POP project. Deze worden gecombineerd met de ESF-gevalideerde SIM-ME en Werkkr8!-methodiek. Dankzij deze methodieken krijgt de jongere een duidelijk beeld van wie hij is, wat hij kan, wat hij wil, waar en waarom hij dit wil. Verder weet die welke stappen hij nog moet zetten om dat doel te bereiken. Op die manier wordt de jongere aangemoedigd stil te staan bij zijn eigen traject en het inzicht in het eigen kunnen en kennen te vergroten. De jongere wordt met andere woorden een ondernemer die zijn eigen loopbaan in handen neemt.

De begeleiding bestaat uit individuele evaluatie- en begeleidingsgesprekken, waarbij regelmatig tijd wordt vrij gemaakt voor zelfreflectie. Jongeren worden ook aangemoedigd zelf na te denken over hun schoolloopbaan. De inhoud van de begeleidingsmomenten zijn binnen elk traject verschillend en op maat van de jongere. Bij een aantal jongeren moet er eerst nog gewerkt worden aan hun motivatie.

Wanneer blijkt dat de jongere na één of meerdere gesprekken graag een andere studierichting wil doen, wordt dit teruggekoppeld naar de school en het CLB.

3 Doorstroom en nazorg

Inzetten op een warme overdracht staat voorop. De jongere heeft inspraak in elke volgende stap in zijn traject, hij wordt niet losgelaten. De doorstroom en/of warme overdracht naar een vervoltraject verloopt steeds in samenspraak met de betrokken school en het CLB. Wanneer een traject wordt stopgezet, is dit in overleg met de betrokken partners en de jongere zelf. Idealiter vindt er een eidevaluatie plaats waarop alle betrokken partijen aanwezig zijn. Er wordt steeds een advies gegeven aan de school en de doorstroompartner. De uiteindelijke eindbeslissing over het vervoltraject ligt echter bij de jongere zelf.

Contactgegevens:

JES Brussel: Kasper Nachtergaele

kasper.nachtergaele@jes.be

0499/ 69 53 85

25.10. YAR Vlaanderen (Youth at risk): YAR Coaching

Doelgroep: jongeren tussen 15 en 18 jaar met problemen op verschillende levensdomeinen

Doelstelling: YAR Vlaanderen biedt jongeren een kans om hun leven terug op de sporen te krijgen en te gaan voor een andere, betere toekomst

Aanmelding: via KANS of via de website yarvlaanderen.be of rechtstreeks via de contactgegevens onderaan in deze fiche

Financiering: Vlaamse overheid, jongerenwelzijn

Kostprijs: gratis (inclusief trainingsweek)

Werking:

YAR Vlaanderen is een vzw die werkzaam is in Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant en BHG. De kern van het YAR coachingsprogramma is een persoonlijkheidsstraining. Die heeft tot doel om jongeren te laten ervaren dat iedereen de mogelijkheid heeft om iets van zijn leven te maken. Ongeacht zijn verleden, zijn omgeving en zijn afkomst. Hun aanbod staat volledig in het teken van de **persoonlijke ontwikkeling** van jongeren tussen 15 en 18 jaar: waarom ben ik wie ik ben en sta ik waar ik nu sta, welke bagage draag ik mee, hoe bepaalt dat mijn leven en wat kan ik daar zelf aan veranderen? Zij richten zich specifiek op jongeren die **problemen ervaren op verschillende levensdomeinen**, die weinig netwerk hebben of wel een netwerk hebben waar ze weinig beroep op kunnen doen. Voorwaarde voor opstart bij YAR is dat de jongere een expliciete keuze maakt om er iets aan te doen. Intrinsieke motivatie is essentieel voor een traject bij YAR.

De hoekstenen van hun werking zijn:

- Keuze: je hebt altijd de keuze, een bepaalde keuze of gebeurtenis hoeft niet de rest van je leven te bepalen,
- Mogelijkheid: de jongere stapt uit zijn tunnelvisie en ziet andere mogelijkheden in het leven, wat verandering mogelijk maakt,
- Verantwoordelijkheid: maak je een keuze, dan sta je erachter en leef je het na,
- Commitment: je leert 100% voor iets te gaan, ook al kom je moeilijkheden op je pad tegen

YAR biedt een gefaseerd traject aan, waarin de opvolging en begeleiding gebeurt door **vrijwillige coaches**. Deze coaches hebben een diverse achtergrond. Men wil als het ware 'de maatschappij binnenbrengen in het leven van jongeren'. Coaches zijn mensen die onvoorwaardelijk in jongeren willen investeren en waarbij het aanbod en de begeleiding steeds overeind blijft, ook al loopt dit moeilijk, komt de jongere een tijd lang niet opdagen, ... Op die manier krijgen ze het gevoel dat iemand dit 'zomaar' (niet vergoed) voor hen doet, wat hun eigenwaarde stimuleert, weg van een hulpverlenende setting waar ze vaak al te veel mee in aanraking zijn geweest. De vrijwilligers volgen eerst een infoavond, waarna ze zich kandidaat kunnen stellen voor een fase van het programma. Er volgt dan een individueel gesprek en een opleidingsweekend.

Dit zijn de verschillende **fasen** van het programma:

Aanmelding

Aanmeldingen voor YAR verlopen in Brussel steeds via KANS. Wanneer blijkt dat de jongere hier gemotiveerd voor is, wordt YAR telefonisch gecontacteerd om het profiel van de jongere te bespreken en te bekijken of een traject aangewezen is.

Vervolgens contacteert YAR de jongere zelf om af te toetsen of alles duidelijk is en eventueel extra uitleg te geven en vooral ook de motivatie tot verandering bij de jongere af te toetsen.

Voortraject

Het voortraject duurt in principe 10 weken, maar kan ook korter zijn wanneer de jongere later wordt aangemeld. De jongere kan instappen tot vlak voor de trainingsweek. Op een **oriëntatieavond** wordt uitleg gegeven over het programma, via een filmpje wordt duidelijk wat ze kunnen verwachten, waarna hen gevraagd wordt om te kiezen om al dan niet in te stappen dezelfde avond. Wanneer ze instemmen, worden zij onmiddellijk gekoppeld aan een coach die met de jongere samenzit om zijn drie doelen te bepalen, waar de jongere in de rest van het traject zal aan werken. De coach brengt de jongere naar huis.

De coach heeft wekelijks contact met de jongere tot ze vertrekken op trainingsweek. Doel is de motivatie hoog te houden en hen voor te bereiden op de trainingsweek. Drie dagen voor vertrek is er een voorbereidingsdag, waar ze de coaches en trainers ontmoeten voor die week en een voorproefje krijgen van wat ze kunnen verwachten. De dag dat de trainingsweek start, haalt de coach de jongere thuis op en zet hem af. Hier eindigt het traject met de eerste coach.

Trainingsweek

De tweede fase is een intensieve en sterk gestructureerde residentiële trainingsweek. Een gemiddelde trainingsdag loopt van acht uur 's morgens tot middernacht. De activiteiten volgen elkaar in hoog tempo op. Alles is er op gericht om de jongeren een nieuwe, positieve manier van denken aan te leren. Om hen te laten ervaren dat ieder van hen de kracht heeft om keuzes te maken en daar de verantwoordelijkheid voor te dragen, los van hun levensomstandigheden, problemen of andere externe factoren. En dat ze daarmee een totaal nieuwe toekomst voor zichzelf kunnen creëren.

De trainingsweek wordt afgesloten met een Welkom-Thuis, waarbij jongeren aan het netwerk vertellen over wat ze hebben bereikt.

Natraject

Aan het einde van de trainingsweek maken de jongeren kennis met hun individuele coach voor het natraject van het programma. Tijdens deze periode werken ze 8 maanden vanuit hun leefomgeving aan de realisatie van hun drie doelen. Daarbij kunnen ze rekenen op de ondersteuning van hun vrijwillige en professionele coach, waarmee ze een intensief contact hebben. Daarbovenop komen zij maandelijks samen voor een groepsbijeenkomst, waar ervaringen worden uitgewisseld en nieuwe vaardigheden aangeleerd die helpen om de vooropgestelde doelen te bereiken.

Dit traject wordt afgesloten met een slotceremonie. Familie en vrienden van de jongeren en het netwerk van YAR Vlaanderen worden uitgenodigd om te komen luisteren naar de realisaties van de jongeren.

Contactgegevens

YAR Vlaanderen
Sander Tilkin
0487/37 71 06
sander.tilkin@yarvlaanderen.be
www.yarvlaanderen.be

26. Road to Glory vzw (R2G)

Doelgroep: Jongeren tussen 14 en 21 jaar oud die zich niet (willen) houden aan sociaal/maatschappelijk wenselijk gedrag of die denken vanuit een wij/zij-standpunt

Doelstelling: De doelgroep aantrekken, inspireren en begeleiden om ze (terug) op het rechte pad te krijgen

Aanmelding: via de website. Selectie voor het programma gebeurt op basis van drie criteria:

- De socio-economische situatie van de kandidaat;
- De moeilijkheden die de kandidaat in zijn of haar leven heeft moeten ondervinden; en
- De motivatie van de kandidaat om zijn of haar leven te herpakken en om actief en intensief deel te nemen aan de drie trajecten.

Na een (telefonisch) gesprek met de betreffende kandidaten, waarin wordt gepolst naar de drie voormelde criteria, worden de kandidaten gerangschikt in functie van hun motivatie en achtergrond. Op basis van die ranglijst, biedt R2G plaatsen aan in functie van de beschikbare middelen.

Financiering: het project wordt gefinancierd door middel van privaat geld (sponsoring en giften) en publiek geld (subsidies en steunmaatregelen).

Kostprijs: gratis

Werking:

Road to Glory VZW (R2G) is een VZW die een oplossing aanreikt voor de hierboven omschreven doelgroep. De insteek van het project is om een groep van jongeren te bereiken die tot op heden niet of onvoldoende werd aangesproken door de bestaande initiatieven. Door middel van kickboks worden moeilijke jongeren aangetrokken in een maatschappelijk project dat hen wil ondersteunen en begeleiden om zo (terug) op het rechte pad te geraken en te blijven. Het gaat vaak om vroegtijdige schoolverlaters, jongeren verweven in jeugdcriminaliteit, druggebruik e.d.

Het R2G-project is gebaseerd op drie (nauw verweven) pijlers:

1. **Kickboks-traject:** Met het kickboks-traject biedt R2G aan elke deelnemer een volledige en kwaliteitsvolle kickboks-uitrusting aan (handschoenen, scheenbeschermers, tandbescherming, broekje, twee R2G T-shirts, polsbeschermers, opbergtas), evenals ± 200 trainingen per jaar. De trainingen gaan door bij Team Mahjoubi in Brussel (Sint-Agatha Berchem) (één van de grootste kickboks-clubs in Brussel) en worden verzorgd door twee trainers met de nodige ervaring en kennis op dit vlak: Nabil Mahjoubi (meervoudig wereldkampioen kickboksen en momenteel opvoeder in een middelbare school in Brussel) en Johnny Deprettere (ex-semiprofessioneel kickbokser en momenteel leerkracht lichamelijke opvoeding).
2. **Buddy-traject:** Elke jongere die in het kickboks-project stapt, wordt een buddy aangewezen die instaat voor de morele ondersteuning van de jongere en die ervoor zorgt dat hij of zij wordt gehoord en dat er in hem of haar wordt geloofd (zelfvertrouwen boost). De buddy's (die etnische en genderdiversiteit weerspiegelen en tweetalig zijn) komen telkens uit andere sociale klassen en trainen mee met de jongeren (minstens één keer per week). Door jongeren in contact te brengen met positieve personen over de sociale klassen heen, krijgen de jongeren het gevoel dat ze *wel* een waarde hebben, dat er *wel* iemand in hen gelooft, en dat er *wel* mensen zijn die hen willen helpen om hun leven te herpakken. Doordat de buddy's sporten met de jongeren, ontstaat er een teamspirit/band tussen de twee groepen, en bijgevolg (wederzijds) respect. De buddy's zullen op geregelde basis contact hebben met de jongeren

en hun kennis/ervaring/netwerk gebruiken indien de aangewezen jongeren problemen/moeilijkheden zouden hebben.

3. **Opleidingstraject:** De jongeren worden eerst aangetrokken tot het R2G-programma via het kickboks-traject (wat hen interesseert) en worden vervolgens gevraagd om deel te nemen aan events, seminaries en workshops georganiseerd door R2G met partners en sponsors die hen bepaalde vaardigheden (sollicitatiewaardigheden, mondelinge vaardigheden, non-verbale communicatie, omgaan met agressie, ...) en kennis (opleidingsaanbod, overzicht knelpuntberoepen, behalen diploma via examencommissie, ...) zullen bijbrengen. Deelname aan dit aanbod is verplicht na 7 maanden en bepalend voor het verdere traject. De nodige toeleiding, stimulatie en begeleiding naar deelname toe krijgt mee vorm door traject 1 en 2, gedurende de eerste zes maanden.

R2G organiseert het opleidingstraject in samenwerking met private sponsors, partners, andere VZW's en professionele organisaties op maat van de doelgroep. In de eerste 6 maanden van het R2G-programma is het opleidingstraject 'vrijblijvend' en (nog) niet 'verplicht', maar zullen de jongeren wel beloond kunnen worden via het '*rewards-program*' indien ze deelnemen aan het opleidingstraject. Vanaf de 7^e maand in het R2G-programma, wanneer de jongeren reeds hebben deelgenomen aan een 100-tal trainingen (en discipline/zelfvertrouwen hebben gecreëerd, en een band hebben opgebouwd met de buddy's), zullen de jongeren wel verplicht worden om deel te nemen aan het opleidingstraject. Het vormt een essentieel onderdeel van het traject en kan niet verdergezet worden zonder. Naast het in contact brengen van de jongeren met professionele organisaties (die dan zelf verder opvolgen met de jongeren en ons op de hoogte houden), zal R2G samen met haar sponsors en partners minstens 1 sessie/workshop/presentatie organiseren per maand.

Door het '*R2G-rewards-program*' kunnen de jongeren die intensief deelnemen aan de drie trajecten beloond worden met korte termijn rewards (vb. ticket naar kickboks-gala na een aantal maanden intensieve participatie), middellange termijn rewards (vb. fitnessabonnement of kickbokshandschoenen naar keuze na een jaar intensieve participatie) en lange termijn rewards (vb. reis naar een sportkamp in Thailand na twee tot drie jaar intensieve participatie).

Contactgegevens:

www.roadtoglory.be

info@roadtoglory.be

27. Platform voor de samenlevingsdienst

Doelgroep: Jongeren tussen 18 en 25 jaar, uit alle lagen van de bevolking, met een focus op kwetsbare jongeren

Doelstelling: De jongere stimuleren om na te denken over hun toekomst, zichzelf beter leren kennen, hun talenten te ontwikkelen, relevante ervaring opdoen en bovenal hun plek in de samenleving leren vinden

Aanmelding: Via de website www.samenlevingsdienst.be, telefonisch of inschrijven via infosessie.samenlevingsdienst.be

Financiering: ESF en RBC

Kostprijs: Gratis. De Samenlevingsdienst betaalt de vervoersonkosten en geeft een vergoeding (10 euro/dag) om andere kosten te dekken. Deze vergoedingen zijn cummeleerbaar met werkloosuitkering, ziekteuitkering of leefloon (mits de goedkeuring van de uitbetalingsinstelling. Het Platform vraagt deze goedkeuring samen met de jongere aan voor de start van het traject) en met het Groeipakket

Werking:

De Samenlevingsdienst brengt jongeren, ongeacht hun afkomst, studieniveau of sociale status, samen in gedifferentieerde groepen van maximum 25 jongeren in een maatschappelijk, sociaal en solidair traject van 6 maanden. Dit biedt de jongeren, tussen 18 en 25 jaar, de mogelijkheid om stil te staan bij zichzelf en hun plaats in onze maatschappij.

Gedurende zes maanden gaan ze 3 tot 4 dagen per week aan de slag met een **maatschappelijk project** (natuur, welzijn, cultuur of sport). Om de twee weken nemen zij deel aan een groepsmoment waarbij zij vorming krijgen door experts (EHBO-certificaat van het Rode Kruis, ecologisch consumeren, geweldloze communicatie, etc.) en ervaringen uitwisselen met andere geëngageerde leeftijdsgenoten.

Gedurende deze ganse periode worden de jongeren van nabij opgevolgd en begeleid door

- Een Jongerenbegeleider van de Samenlevingsdienst die in dialoog met de jongere op zoek gaat naar de ideale gastorganisatie, een kennismakingsgesprek faciliteert en bij een positieve match gedurende de rest van het vrijwilligerswerk mee opvolgt dat alles positief verloopt en evolueert. De jongerenbegeleider faciliteert ook de tweewekelijkse groepsmomenten
- Een Individuele Begeleider van de Samenlevingsdienst die vanuit haar expertise als psychologe klaar staat om jongeren die dat wensen bij te staan bij psychosociale moeilijkheden en die met de jongere oplossingen zoekt bij financiële moeilijkheden, moeite bij het vinden van gepaste huisvesting, sociaal isolement,...
- De mentor binnen de gastorganisatie die de jongere bijstaat bij de dagdagelijkse uitvoering van diens vrijwilligerstaken, die de jongere feedback geeft over hun functioneren en die advies geeft ter verbetering. In de laatste maanden van het vrijwilligerstraject worden de mentoren door de Jongerenbegeleider en de jongere nauw betrokken bij de denkoefening rond wat de jongere na de Samenlevingsdienst plant te doen (welke opleidingen nuttig zijn, welke de tewerkstellingskansen zijn, welke netwerken aangesproken kunnen worden,...)

Contactgegevens

Platform voor de Samenlevingsdienst

Hamerstraat 21

1000 Brussel

www.samenlevingsdienst.be

Contacteer Jeroen Weckhuysen op 0484 07 88 50

Doelgroep: minderjarige leerplichtige leerlingen

Financiering: FOD Justitie

Werking:

De werking van politie en parket in het kader van vroegtijdig schoolverlaten, bevindt zich vooral op het domein van schoolverzuim. Om hun werking in dit kader toe te lichten, is het nodig een onderscheid te maken tussen absoluut en relatief schoolverzuim.

Absoluut schoolverzuim

Leerlingen die nergens zijn ingeschreven en niet voldoen aan de leerplicht, worden door AGODI gemeld aan de gemeenten, met het advies de wijkagent dit te laten opvolgen. Indien een interventie van de lokale politie geen effect heeft, wordt het dossier overgedragen aan de parketcriminoloog.

Relatief schoolverzuim

Bij ernstige spijbelproblemen van leerplichtige leerlingen, blijft het CLB verantwoordelijk voor de verplichte hulpverlening. Wanneer dergelijke spijbelproblematiek gelinkt is aan een vermoeden van verontrusting kan het het OCJ consulteren en/of een M-document overmaken. Het OCJ neemt vervolgens het dossier op in een kader van vrijwilligheid. Indien er geen bereidheid is tot medewerking en het OCJ de maatschappelijke noodzaak vaststelt, meldt het OCJ aan parket en dan kan het naar de jeugdrechter gaan. Politie en parket hebben geen verdere rol in dit proces. Er zijn nog slechts 2 situaties waarin het zinvol is om een melding te doen aan het parket: manifeste onwil van de ouders en onbereikbaarheid van het gezin.

1. Manifeste onwil van de ouders (of de “burgerlijk aansprakelijken”)

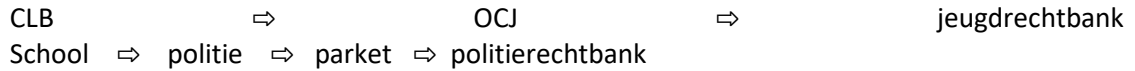
Manifeste onwil bij ouders is nadrukkelijk te onderscheiden van onmacht of onvermogen bij de ouders. De school kan dit aanmelden bij hun plaatselijke politiezone op voorwaarde dat er reeds overleg en hulp was door het CLB. Onwil is voor het parket dan een misdrijf in hoofde van de ouders. De ouders worden verhoord door de politie, politie stelt PV op en maakt het over aan het parket. Deze laatste kan een kantschrift opstellen voor de politie voor verder onderzoek. De ouders kunnen voor de politierechtbank worden gedagvaard. Men toont de onwil aan op basis van de gegevens die door de school werden aangeleverd.

Wat betreft de straf, stelt de wet op de leerplicht het als volgt (artikel 5): ‘Deze inbreuken worden gestraft met een geldboete van 1 tot 25 frank voor elke minderjarige waarvoor een inbreuk wordt vastgesteld. Bij herhaling kunnen de geldboeten worden verdubbeld of kan een gevangenisstraf van één dag tot één maand worden uitgesproken. Opdat er herhaling zij, volstaat het dat de vervolgte persoon in de twee vorige jaren reeds tenminste éénmaal werd veroordeeld krachtens een bepaling van deze wet, voor afwezigheden van dezelfde minderjarige.’

Concreet komt dit neer op 200€ (25 frank moet gelezen worden als 25€, vermenigvuldigd met de opdecimen op dat moment, momenteel 8).

In de praktijk leidt deze procedure bijna altijd tot een veroordeling, maar aan het spijbelprobleem wordt zelden verholpen.

Er is dus sprake van 2 parallel lopende trajecten:

2. Totale onbereikbaarheid van een gezin

Wanneer het kind niet meer opdaagt en het gezin onvindbaar is of verdwenen lijkt, is de eerste stap een fiche onbereikbaarheid invullen. Dit gebeurt door de school na overleg met het CLB (kan ook door CLB, bijvoorbeeld tijdens een schoolvakantie). Het gaat dan om een vraag tot opsporing, ook in te dienen bij de politiezone van de school. Politie voert een onderzoek uit en geeft nadien feedback aan school/CLB over het al dan niet aantreffen van het gezin.

- Als het gezin wordt gelokaliseerd en er geen verontrusting is volgens de politie, worden de ouders aangemaand om contact op te nemen met school/CLB. Indien er geen contact opgenomen wordt, kan dit als verontrusting ervaren worden en vult de school een document manifeste onwil in en maakt het CLB een M-document op.
- In uitzonderlijke noodsituaties vordert het parket onmiddellijk de jeugdrechter bij hoogdringendheid. Het gaat dan niet over spijbelen alleen, er is dan ook een problematiek die het jeugdparket in andere omstandigheden zou opnemen. De verantwoordelijkheid ligt dan bij de jeugdrechtbank. Er is dan voorlopig geen opdracht voor de hulpverlening.
- In de meeste gevallen leidt dit tot een VOS-PV (verontrustende situatie). Het parket verwijst het gezin dan naar de brede instap: K&G bij jonge kinderen, CLB bij schoolverzuim, maar het vaakst CAW. Wanneer de hulpverleners de situatie toch als verontrustend inschatten, maken zij zelf een M-document op basis van hun eigen gegevens. Zij hebben immers geen toegang tot het gerechtelijk dossier. Het gezin kan door het parket gevraagd worden de contacten die het had met de hulpverlening te bewijzen aan de hand van attesten. Wanneer zij dit niet kunnen aantonen, kan het jeugdparket het dossier aanmelden bij het OCJ met het oog op een MANO onderzoek. Het OCJ wordt op haar beurt door het parket gemandateerd en ontvangt een omschrijving van de verontrustende situatie aangevuld met de processen-verbaal.
- Bij een **melding door derden** (bibliotheek, café-uitbater, ...) of een minderjarige die door de politie betrapt wordt op spijbelen, contacteert de politie de school met de vraag om de situatie te kaderen. Naargelang die informatie maakt de politie een pv op of noteert men gewoon in het dossier.

De politie bezorgt 2 documenten aan de scholen: meldingsfiche manifeste onwil en meldingsfiche onbereikbaarheid.

29. NEET-projecten

Doelgroep: NEET-jongeren (not in education, employment or training) tussen 18 en 30 jaar uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die geen onderwijs of opleiding volgen, noch aan het werk zijn

Doelstelling: NEET-jongeren tussen 18 en 30 jaar begeleiden naar een passend traject, m.n. onderwijs, vorming of werk

Aanmelding: vindplaatsgericht, of via aanmelding afhankelijk van aanbieder van het NEET-Project

Financiering: Actiris-ESF-YEI

Kostprijs: gratis

Werking:

In Brussel zijn er 11 NEET-projecten die vanuit Actiris worden georganiseerd, allen binnen eenzelfde gemeenschappelijk kader, waarin daarnaast ruimte is voor een eigen aanpak en werkwijze. Daarnaast werd ook specifiek vanuit het Beroepenpunt een NEET-project ontwikkeld, dat we hier eveneens zullen toelichten.

1. NEET-projecten

In Brussel zijn er 11 NEET-projecten. Hoewel de aanbieders vanuit een gemeenschappelijk kader werken, hebben ze elk wel een iets andere werkwijze en, naast gemeenschappelijke, ook andere partners. Ze hebben een regionale focus en staan in voor een aantal gemeenten, al is dit geen noodzakelijke voorwaarde voor een traject.

Wat ze allen gemeenschappelijk hebben, is dat ze werken met de find-mind-bind methodiek, waar ze hun werking op baseren. De projecten hebben de volgende deelopdrachten:

- **Identificeren:** de jongeren vinden die afgehaakt zijn van de instellingen en het werkveld; hun vertrouwen winnen om een parcours aan te gaan, ...
- **Remobiliseren:** wegwerken van de belemmeringen in de socioprofessionele inschakeling, werken aan de motivatie, in kaart brengen van de wensen en de passies van de jongere, een persoonlijke balans opmaken en jobdoelstellingen vastleggen. Na deze mindfase wordt een actieplan opgesteld met de jongere, waarin opgenomen staat welke acties ondernomen worden (cv, motivatiebrief, opleiding, Nederlands verbeteren, rijbewijs, stage, ...)
- **Begeleiden naar werk/stage/opleiding/studie:** de jongere ondersteunen in zijn zoektocht naar werk, de nodige sollicitatietools en -technieken aanreiken, stage- of jobopportunities voor de jongere creëren voortbouwend op het werkgeversnetwerk van de operator (jobhunting, jobmatching), ...
- **Nazorg tijdens werk/stage/opleiding/studie:** bijdragen tot een duurzame oplossing voor de jongere, door hem een opvolging « na begeleiding » aan te bieden, alsook door de werkgever/het opleidingscentrum/de onderwijsinstelling te ondersteunen; de begeleiding van de jongere opnieuw oppikken indien de oplossing niet van blijvende duur is,...

Het uiteindelijke doel is een opstart in opleiding, stage of werk. Nadien volgt een periode van nazorg. Er wordt nog opgevolgd hoe het loopt, zodat eventuele extra ondersteuning mogelijk is.

Indien er een groepsaanbod wordt aangeboden binnen de werking, loopt deze vaak parallel met een individuele begeleiding, al is dat geen must. De meerwaarde van het groepsaanbod, is naast de inhoud ervan, vooral gericht op het leren kennen van de jongere en op ontspanning aanbieden, vaardigheden bijbrengen, kunnen inspelen op bepaalde gedragingen, ... Het groepsaanbod verschilt ook in de verschillende NEET-projecten.

De acties en methodes zijn gebaseerd op volgende 5 principes:

- **Vindplaatsgericht werken:** om de jongeren te identificeren, gaat de operator naar hen toe (of naar de tussenpersonen die hun vertrouwen reeds hebben) en neemt de nodige tijd om zich te laten aanvaarden, om de jongere te leren kennen, zijn vragen te identificeren en zijn vertrouwen te winnen om de link te leggen met het parcours dat de operator aanbiedt. Dit overstijgt ten sterkste rekruteringsacties die enkel gebaseerd zijn op projectpromotie (flyers, infosessies, website,...) ;
- **Laagdrempelige dienstverlening:** de operator verwijdert zoveel mogelijk potentiële obstakels die de jongere zouden kunnen weerhouden of demotiveren voor het parcours : taalgebruik, openingsuren, toelatingsprocedures, contactmodaliteiten, locatie, type activiteiten, ...;
- **De jongere in het midden van het project:** de operator stelt een gepersonaliseerde begeleiding voor, gebaseerd op de behoeften, wensen en passies van de jongere. Dat betekent dat de voorgestelde acties en methodes samen met de jongere evolueren en dat ze kunnen verschillen van de ene jongere tot de andere of van het ene moment tot het andere. De jongere krijgt het recht om fouten te maken en de operator motiveert hem om de draad weer op te pikken;
- **Aanklampend werken:** de operator zet alles in het werk om uitval van de jongere te voorkomen en om hem opnieuw op te pikken wanneer nodig. Hij volgt de jongere nauw op en probeert verschillende manieren uit om met hem in contact te komen;
- **Opportunities aanbieden:** via meerdere en verscheidene acties tijdens de hele duur van het parcours, biedt de operator positieve ervaringen aan die de jongere een boost geven, hem toelaten vaardigheden te ontwikkelen en contact te leggen met werkgevers. Acties zoals het proeven van beroepen, workshops door werkgevers, mentoring enz. worden ten zwaarste aangemoedigd. Werken met getuigschriften, vergoedingen enz. wanneer de jongere een nieuwe stap gezet heeft, ook.

Partners:

Er zijn 11 NEET-partners actief in Brussel, waarvan 6 met een Nederlandstalig aanbod voor NEETS: InBrussel, JES, Groep Intro, ART2WORK, Risesmart en Skillbuilders.

Meer info over het specifieke aanbod van deze partners vind je op de aparte fiches per partner (zie hoger).

De contactgegevens van de NEET-partners vind je ook op de [website van Actiris](#) in de rubriek 'onze partners' (adresboek partners).

2. NEETs-project Beroepenpunt

Het NEETs-project bij het Beroepenpunt is een aanvullend project voor de promotor Actiris NEET. Het wordt verlengd tot eind december 2021.

Het project bestaat uit twee delen:

- **X'Plore** is een reeks activiteiten voor jongeren, begeleid door de NEET-partners van Actiris, met als doel om hen te helpen op een speelse en collectieve wijze, om zichzelf en hun talenten te ontdekken en kennis te maken met de verschillende beroeps(sectoren) en passende werkomgevingen te vinden.

X'Plore is onderverdeeld in *twee modules*:

- *X'Plore Global*: door middel van uitdagingen en puzzels, ontdekken jongeren hun persoonlijke intelligentie, de vaardigheden en de professionele handelingen die ermee gepaard gaan, hun drijfveren, hun passies, maar ook de zaken waar zij mee geconfronteerd worden (stress, angsten, ontvangen ideeën...).
 - *X'Plore Target*: volgend op X'Plore Global, jongeren de kans geven om verschillende beroepen uit te proberen, een halve en/of een hele dag een beroep te testen om nadien te bepalen of te kiezen voor een opleiding, een baan of een stage.
- **HOP!** is een volledig begeleidingstraject waarbij jongeren van A tot Z een mini-onderneming leren opstarten. De jongeren kiezen of maken zelf hun eigen producten of diensten en vervolgens beheren ze hun mini-onderneming volgens de regels van de kunst: van brainstorming naar opdrachten plannen en doelen zetten, marktonderzoek uitvoeren en het productaanbod bepalen, startkapitaal verzamelen, een eigen businessplan uitschrijven, verkoopmomenten houden, aandeelhoudersvergaderingen organiseren en veel meer. De nadruk ligt op vakkennis: eerst denken en dan doen!

HOP! kent drie fasen FIND - MIND - BIND, net als de andere partners van de NEET-projectoproep van Actiris, terwijl het deel X'Plore de jongeren enkel versterking biedt in de "MIND"-fase waarbij zij worden begeleid door een partner van Actiris.

Contactgegevens

Beroepenpunt – NEET project

Sterrenkundelaan 14

B-1210 Brussel

<https://www.citedesmetiers.brussels/nl-BE/Home>

Coördinatie: Claire Liebmann 0490/ 523 780

30. YouthStart

Doelgroep: Jongeren tussen 16 en 30 jaar, Nederlands- en Franstalig, die niet (voltijds) naar school gaan en niet werken, en maximaal een diploma secundair onderwijs hebben behaald (of een hoger diploma dat niet wordt erkend in België).

Doelstelling: Kanszoekende kortgeschoolde jongeren doorheen een 8-daagse training (gespreid over drie weken) terug zelfvertrouwen geven om opnieuw te gaan studeren, te werken of als zelfstandige te starten. De training zet in op het activeren van jongeren. Op korte termijn worden de nodige hard- en softskills bijgebracht om de deelnemers arbeidsrijp te maken en ze de ondernemer van hun eigen leven te maken.

Aanmelding:

- Jongeren kunnen individueel inschrijven voor een infosessie, via de website: <https://youthstart.be/inschrijven/>
- Instroom van jongeren via sociale partners (OCMW, VDAB, Actiris, e.d.).

Financiering: Inkomsten worden hoofdzakelijk bekomen via sponsors in de private sector.

Kostprijs: gratis voor de deelnemers

Werking:

YouthStart is een non-profit organisatie die trainingen aanbiedt aan groepen van telkens een 10- tot 15-tal jongeren, begeleid door twee gekwalificeerde en dynamische trainers, met het doel jongeren te heractiveren. Zij geven kanszoekende jongeren meer zelfvertrouwen en wakkeren hun ondernemingszin aan. De focus ligt daarbij niet op het afleveren van zelfstandigen, wel op het ontwikkelen en stimuleren van inzicht in de bedrijfswereld, wat hen triggert om de juiste arbeidsmarktvaardigheden te ontwikkelen.

De opbouw van de training vindt u terug in onderstaand schema. Na de training worden de jongeren begeleid naar een gepast vervolgtraject via gratis mentoring.

Praktisch aanbod: 8-daagse training gespreid over verschillende weken

Bron: YouthStart (2019). YouthStart brochure voor sociale partners

De jongeren leren opnieuw vertrouwen te hebben in een trainer en in hun eigen competenties. Ze leren hun dromen verwoorden en omzetten in een businessplan, dat ze op het einde van het traject voorstellen aan een adviesraad die bestaat uit managers en werknemers uit de bedrijfswereld. Na afloop van de training bekomen ze een YouthStart-certificaat, powered by Antwerp Management School en HEC Liège.

Naast deze training die ontwikkeld is met het oog op activering naar de arbeidsmarkt toe, is er ook een samenwerking met een aantal centra voor deeltijds onderwijs. Zo probeert YouthStart preventief te werken tegen schooluitval, die erg hoog is in het deeltijds onderwijs. De inzichten verbonden aan deze trainingen, stimuleren de arbeidsmarktvvaardigheden die essentieel zijn in het deeltijds onderwijs en het functioneren op de arbeidsmarkt.

Er is een structurele samenwerking met de mentoringorganisaties in Brussel waardoor de jongeren na de YouthStart training tevens nog een aantal maanden gratis begeleiding krijgen.

Contactgegevens:

YouthStart Belgium VZW
www.youthstart.be
info@youthstart.be
 Luchthavenlaan 10
 1800 Vilvoorde
 Tel.: +32 (0)2 313 33 00

Marc Ruysschaert
 Director Training & Partner Projects
 +32 492 81 08 08
marc.ruysschaert@youthstart.be

31. Startbanenprojecten JOJO (Scholen voor jongeren – Jongeren voor scholen) VEVE (Verkeersveiligheid)

Doelgroep: Laaggeschoolde jongeren - zonder diploma secundair onderwijs - tussen de 18 en 26 jaar

Doelstelling: Voltijdse job aanbieden aan NEET-jongeren en hen tegelijkertijd ondersteunen en stimuleren tot het behalen van een diploma secundair onderwijs + schooluitval van andere jongeren trachten voorkomen doorheen hun jobinhoud

Aanmelding: Sollicitatie door jongere zelf (vacatures op website VDAB) en website startbanenprojecten: <https://www.agodi.be/vacatures-jojo-veve>

Financiering: AGODI (Vlaamse overheid)

Kostprijs: Gratis

Werking:

Het startbanenproject Scholen voor jongeren - jongeren voor scholen, beter bekend als jojo binnen de scholen, biedt jongeren zonder diploma secundair onderwijs de kans om aan de slag te gaan via een startbaanovereenkomst in het onderwijs. Ze worden er tewerkgesteld als preventiemedewerker of als onderhoudsmidewerker in secundaire of basisscholen. De jongere doet een eerste relevante werkervaring op en kan tegelijk werk maken van het alsnog behalen van een kwalificatie. Tijdens het werken in deze startbaan, verdient de jongeren ongeveer 2100€ bruto. Bovendien heeft de jongere de mogelijkheid om maximum 15 uren per week educatief verlof op te nemen (met akkoord van de werkgever). In deze dagen kan de jongere zich richten op het behalen van zijn diploma, dit kan zowel op de werkplek zelf als door naar de les te gaan. De startbaner doet dit met behoud van loon. Jojo-medewerkers worden in scholen met een publiek van jongeren met (schoolse) problemen als ervaringsdeskundige ingezet om te werken aan een positief schoolklimaat.

Een VeVe-startbaner heeft eenzelfde statuut. Hij kan aan de slag gaan als medewerker Verkeersveiligheid of als schoolspotter. Een medewerker Verkeersveiligheid wordt tewerkgesteld bij steden, gemeenten, provinciebesturen of verkeersorganisaties om een verkeersveilige schoolomgeving te creëren en het school-woonverkeer veiliger te maken.

Zowel de preventiemedewerker als de schoolspotter moeten gezien worden als ervaringsdeskundigen in het vroegtijdig schoolverlaten die worden ingezet om dit voor andere jongeren te helpen voorkomen. Beiden detecteren risicojongeren en gaan met hen in gesprek. De preventiemedewerker doet dit intern in de school, de schoolspotter doet dit buiten de school op plaatsen waar jongeren samen komen, zoals het station, bushalte, ... Door in gesprek te gaan, tracht men de jongeren gericht door te verwijzen of zelf te helpen doorheen dialoog. Het is de bedoeling dat zij een nulde lijn vormen om zo vroegtijdig problemen te signaleren.

Er wordt een contract aangeboden voor één jaar, maar verlenging (dus een 2e tewerkstellingsjaar) is mogelijk, op voorwaarde dat de jongere opnieuw een studie hervatte tijdens zijn/haar 1e contract (CVO, examencommissie, graduaats- of bacheloropleidingen). Het contract met een 3e (en uitzonderlijk) jaar verlengen kan enkel toegekend worden wanneer aangetoond wordt dat de jongere gedurende de twee jaren een positieve studievoortgang meemaakte en tijdens of zeer kort na dit 3e jaar een diploma zal behalen. Indien de jongere in de loop van het eerste jaar het diploma secundair onderwijs behaalt, mag hij/zij nog een tweede jaar werken (geen derde jaar).

In elke school is een coach aanwezig en de projectcoördinatoren komen één keer per jaar langs om na te gaan of het opgelegde takenpakket conform de afspraak is, hoe de begeleiding loopt en hoe de zoektocht naar een opleiding verloopt.

Hoe een secundaire school, basisschool, BUSO-school, CDV, lokaal bestuur of een verkeersorganisatie een aanvraag ter aanstelling van een startbaner kan indienen, vindt men op de [website](#) (onderverdeling per deelproject). Een samenvattende informatiebrochure vindt men [hier](#).

Contactgegevens:

Vlaamse overheid – Agentschap Onderwijsdiensten (AGODI)

Afdeling Secundair Onderwijs – Scholen en Leerlingen

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15, 1120 Brussel

Tel 02 553 88 29 en 02 553 88 56

jojo@vlaanderen.be of veve@vlaanderen.be

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/personeelszaken/startbanenprojecten-jojo-en-veve>

Doelgroep: Iedereen van 6 tot 35 jaar

Aanmelding: afhankelijk van project

Financiering: afhankelijk van project

Kostprijs: gratis

Werking:

JES is actief in Brussel, Antwerpen en Gent. Het is een landelijke jeugddienst die een 'labo' wil zijn in de stad, die wil experimenteren en zich aanpassen aan de noden die er leven bij kinderen en jongeren in de stad, aan de noden op de arbeidsmarkt en steeds een passend aanbod hierop wil formuleren. Ze werken op basis van projecten, zodat ze zich steeds flexibel kunnen aanpassen aan de situatie.

Het aanbod in Brussel situeert zich op drie domeinen:

1. Jeugdwerk en vrije tijd:

- Vormingen voor jongeren tot animator, hoofdanimator en instructeur
- Medialabo JES Brussels (foto, beeld, 3D, media),
- Fotografieapp Lomap: een smartphone-app en fotografietaal waarmee vooral kinderen en jongeren hun mening kunnen geven over een buurt of stad, waarin ze kunnen aangeven wat zij goed vinden en wat ze graag anders zouden zien
- Stadsverkenningen met scholen: stadsklassen, buurtverkenning, centrumverkenning
- Stadsavontuur, vb. mountainbiketochten, slackline, hoogteparcours, gebouwen beklimmen e.d.
- Jeugdverblijfcentrum 'JES Sleep-inn', gericht op jongerengroepen (nationaal en internationaal) om de hoofdstad te verkennen.
- Multimediakanaal BXL Open View: online platform waarop video's, foto's, audio, games e.d. staan die vooral verwijzen naar de leefwereld van jongeren in de stad
- BIG in BXL: een festival voor jonge artiesten uit Brussel die hun talenten in de spotlight willen zetten. Het wordt georganiseerd door JES Brussels in samenwerking met de Beursschouwburg
- Beleidsparticipatie: ontwikkelen en ondersteunen van trajecten en/of initiatieven rond beleidsparticipatie met Brusselse kinderen en jongeren
- Participatie in de publieke ruimte, vb. aanleg nieuw pleintje, bekijken hoe het ingericht wordt en eruit gaat zien, aangepast aan de noden van jongeren in Brussel
- De Studio JES Brussels: opnamestudio voorbehouden voor individuele jongeren, niet-professionele groepen en jeugdorganisaties. Daarnaast zijn er ook één-op-ééncursussen, open-media-ateliers en workshops voor groepen
- Ondersteuning gemeenschapscentra: ondersteunen en stimuleren van een aanbod voor Brusselse tieners in de gemeenschapscentra

2. Opleiding en tewerkstelling

- Begeleiding van jongeren in het systeem van leren & werken: zie infofiche 'Leren & werken'
 - Aanloofphase
 - IBAL
 - SPI-begeleiding

- Begeleiding van potentieel vroegtijdige schoolverlaters (Rebound); zie infofiche 'Rebound'
- Begeleiding van NEET-jongeren en begeleiding specifieke doelgroepen (BSD); zie infofiche 'NEET-projecten'
- Beroepsopleidingen/oriënteringen voor laaggeschoolde, langdurig werkzoekenden, voor wie de drempel naar een VDAB-opleiding te groot is (komen langs op vrijwillige basis of worden doorverwezen door partners als Groep Intro, INBrussel, Actiris, VDAB en CVO Brussel)
- Compagnon de Route: Een outreach -en activeringsprogramma voor werkzoekende vrouwen (18-35 jaar) . Vrouwen worden individueel benaderd in een aantal vindplaatsen in Anderlecht, Brussel (1000) en Schaarbeek. Vervolgens worden ze individueel begeleid. Niet enkel naar een job. Ook andere relevante levensdomeinen komen tijdens de coaching aan bod (gezin, relaties, gezondheid, welzijn). Het project wil vrouwen empoweren om zo duurzaam aan het werk te kunnen gaan. Om dit doel te bereiken worden ook groepsactiviteiten (vb. workshops over zelfvertrouwen, bezoeken aan opleidingsorganisaties) georganiseerd. Dit project is geschikt voor meisjes en jonge vrouwen die geïsoleerd zijn, vastzitten (door vb. schooluitval, mentale problemen,...) en graag een job willen.

3. Welzijn

JES heeft een aantal straathoekwerkers in dienst die actief zijn op de nulde lijn: ondersteuning van daklozen, rondhangende jongeren met problemen, mensen met juridische problemen die advies nodig hebben, mensen met een drugsproblematiek, ... Zij ondersteunen, maar verwijzen ook vooral door naar de aangewezen diensten. Vaak zijn er ook doorverwijzingen naar het eigen aanbod van JES, bvb. naar NEET/BSD of de eigen interne opleidingen of trajectbegeleiding naar werk.

4. Expertisedeling

JES gaat al 35 jaar aan de slag met jongeren in een stedelijke context en heeft in die tijd heel wat geleerd. Deze lessen over de stedelijke jongeren, hun context en de aanpak en visie die werd ontwikkeld, wilt JES graag delen met anderen zodat zij er zelf mee aan de slag kunnen in hun context, met hun doelgroep, op hun maat.

JES kiest er uitdrukkelijk voor om expertise en good practices te delen, en zo zijn steentje bij te dragen aan de versterking van (het stedelijk beleid ten aanzien van) kinderen en jongeren. Deze externe expertisedeling wordt gebundeld onder de noemer JES Academy.

Voorbeelden: vorming rond het thema stedelijkheid (workshops, wijkwandelingen, werkveldbezoeken,...), vorming 'Aan de slag met jongeren', ...

Contactgegevens:

JES vzw

Werkhuizenstraat 3

1080 Brussel

02 411 68 83

www.jesbrussels.be

www.jesbrussels.be/opleidingen

33. Ligo Brusselleer, Centrum voor Basiseducatie (CBE)

Doelgroep: kortgeschoolde cursisten, vanaf 16 jaar voor het Nederlands, vanaf 18 jaar voor het overige aanbod

Doelstelling: cursisten ondersteunen bij het verbeteren van hun niveau Nederlands, rekenen, computervaardigheden en basisvaardigheden, die de participatie aan het maatschappelijke leven vereenvoudigen

Aanmelding: afhankelijk van het aanbod. Voor (alfa) NT2 : via het Huis van het Nederlands. Voor aanmelding voor het overige aanbod: via mail of telefoonnummer (zie onderaan)

Financiering: Vlaamse overheid, Departement Onderwijs en Vorming en VGC

Kostprijs: meestal gratis

Werking:

In Ligo Brusselleer kunnen kortgeschoolde cursisten hun kennis en vaardigheden in taal, wiskunde, digitale vaardigheden en algemene vorming opfrissen en aanscherpen.

Het aanbod van cursussen:

1. Taal

- NT2: Nederlands voor anderstaligen die niet lang naar school zijn geweest (er is eerst een niveautest via Huis van het Nederlands)
- NT2 alfa: Nederlands voor anderstaligen die niet of heel beperkt kunnen lezen of schrijven in hun taal of een vreemde taal (er is eerst een niveautest via Huis van het Nederlands)
- NT1: voor cursisten die goed Nederlands spreken, maar lezen en schrijven willen verbeteren

2. Rekenen

- Wiskunde-atelier: voor kortgeschoolden, iedereen op zijn eigen tempo en niveau
- Reken-ateliers: een aantal opleidingsorganisaties (Groep Intro, JES, VDAB, Fix en Atelier Groot Eiland) bieden reken-ateliers aan i.s.m. Ligo Brusselleer. Cursisten/ werkzoekenden die te beperkte rekenvaardigheden hebben voor de opleiding (in een keukenopleiding moet je bvb. kunnen wegen, meten en tellen) volgen er een rekenmodule op maat.

3. Digitale vaardigheden

In de module 'ICT naar werk' leren cursisten die geen hoger secundair diploma behaalden

- het toetsenbord gebruiken
- digitale formulieren invullen
- met e-mail werken
- apps leren gebruiken
- vacatures zoeken op internet
- een cv maken

4. Maatschappijoriëntatie

- Leren leren (oa. in functie van doorstroom naar CVO/opleiding)
- Communicatie (verbale en non-verbale communicatie, hoe onderhandelen, hoe iets aanbrengen, hoe kom ik over...)
- Theorie voor het rijbewijs
- Nieuws (Nederlands oefenen via het nieuws, voor (ex)-cursisten, vanaf NT-2)
- Mobiliteit in de stad, cultuur, ...

Er is een vrije inschrijving voor 'Theorie voor het rijbewijs'. Cursisten bellen het secretariaat.

De meeste cursussen maatschappijoriëntatie worden samen met partners georganiseerd. Hiervoor kan je niet vrij inschrijven. Op <https://partners.brusselleer.be/> vind je recente informatie over ons aanbod in opleidingen en organisaties.

Het *Taalkot* is een voorbeeld van een samenwerking voor de groeiende groep cursisten vanaf 16 jaar met een taalachterstand, met Abrusco vzw. Je leest er meer over in de fiche bij KANS / Abrusco.

Contactgegevens

Emile Jacquainlaan 135
1000 Brussel
02/ 223 20 45
info@ligo-brusselleer.be
www.ligo.be/brusselleer

34. LIFT Brussel

Doelgroep: Jongeren vanaf 16 jaar en jongvolwassenen die vroegtijdig de schoolbanken verlaten en een diploma secundair onderwijs willen behalen

Doelstelling: Jongeren coachen bij hun voorbereiding op de examens bij de Vlaamse Examencommissie

Aanmelding: Via het inschrijvingsformulier op de website van CVO Lethas Brussel of van Lift BRUSSEL

Financiering: Lift BRUSSEL is een opzet van CVO Lethas Brussel, een onderwijsinstelling van de vzw Sint-Goedele Brussel, met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

Kostprijs: De coaching kost 90 euro per kwartaal van 9 weken. Er is een tussenkomst van 50% van de VGC als de cursist gedomicilieerd is in Brussel en / of naar school ging in een Brusselse school.

Werking:

Bij Lift BRUSSEL krijgen cursisten vakinhoudelijke ondersteuning voor de vakken van de derde graad Humane Wetenschappen.

Per kwartaal van 9 weken kiezen de cursisten voor ondersteuning van maximum drie vakken: voor die vakken krijgen ze toegang tot het online lesmateriaal dat gebaseerd is op de vakfiches. Ze worden vakinhoudelijk gecoacht door een gemotiveerd leerkrachtenteam. Voldoende discipline en studievaardigheden zijn erg belangrijk, omdat verwacht wordt dat ze de leerstof zelfstandig verwerken. Een trajectbegeleider helpt hen met de planning van de examens bij de examencommissie.

Inschrijvingsvoorwaarden:

- minimum 16 jaar zijn
- ingeschreven zijn bij de examencommissie
- een attest hebben van de tweede graad

Inschrijvingsprocedure:

Kandidaten volgen eerst een infosessie. De data en het inschrijvingsformulier staan op onze websites.

Contactgegevens

Roupplein 16
1000 Brussel
www.liftbrussel.brussels
hannah.schaevers@cvolethas.be

- bij een inschrijving in september moet de cursist ten laatste op 31 december van dat jaar 18 worden;
 - als de cursist inschrijft in februari moet hij/zij minimum 18 jaar zijn.
- Anderstaligen moeten een certificaat van Nederlands Richtgraad 2 (een deelcertificaat van Nederlands Richtgraad 2.4) behaald hebben.

3. Inschrijvingsprocedure

CVO Brussel

Om te kunnen starten bij CVO Brussel dient elke kandidaat deel te nemen aan de infodag en de intake.

De infodag biedt alle kandidaten de mogelijkheid om het centrum te verkennen, informatie te verschaffen en kennis te maken met het schoolteam. Ze worden gericht geïnformeerd over de verschillende opleidingen binnen het Tweedekansonderwijs van CVO Brussel.

Na de infodag vindt de intake plaats. Hierbij worden de kandidaten individueel uitgebreid gescreend zodat ze terechtkomen in een opleiding die het best aansluit bij hun interesses, verwachtingen en mogelijkheden.

De intaketest bestaat uit 2 delen:

- Een schriftelijke proef en/of niveautesten op de computer
- Motivatiegesprek met de leerkracht

Alle kandidaten met een positieve intake worden door de trajectbegeleider uitgenodigd voor een individuele trajectbespreking. Hierbij krijgt de cursist ondersteuning/advies bij de planning van zijn/haar schoolloopbaan, rekening houdend met zijn/haar mogelijkheden en behoeften.

Kandidaten met een negatieve intake worden gericht intern en/of extern doorverwezen (vb. voortraject zorg/ICT/elektriciteit, NT2-cursus, Basiseducatie, ...).

CVO Lethas Brussel

Voorafgaand aan een inschrijving volgen de kandidaten verplicht een infosessie. De data van de infosessies en het inschrijvingsformulier staan op de website.

Na de infosessie kunnen kandidaten inschrijven op afspraak. Tijdens een intakegesprek wordt het traject uitgestippeld. Een trajectbegeleider kijkt of de cursist recht heeft op vrijstellingen op basis van een rapport of een kwalificatie/deelcertificaat van een ander CVO of de examencommissie.

Voor bepaalde vakken kunnen cursisten aan de start van de opleiding vrijstellingsproeven afleggen.

4. Kostprijs

Voor de modules van de beroepsopleiding betalen cursisten maximum €1.50 inschrijvingsgeld per lesuur, met een maximum van €300 per semester. In vele gevallen heb je recht op een vermindering of zelfs een volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld. Wanneer je één of meerdere vrijstellingen hebt, betaal je uiteraard niet het volledige bedrag.

De modules in AAV (Aanvullende Algemene Vorming) en AV (Algemene Vorming) zijn gratis. Er is enkel een bijdrage voor het lesmateriaal (1 euro per 10 lestijden).

De prijs van educatief materiaal is niet verrekend in deze prijs.

5. Samenwerking examencommissie

Op basis van eerder behaalde kwalificaties/deelcertificaten kunnen vrijstellingen worden toegekend voor één of meerdere modules.

6. Traject- en cursistenbegeleiding

Er is een kwaliteitsvolle traject- en cursistenbegeleiding waarbij gefocust wordt op:

- begeleiding bij de samenstelling/vormgeving van het leertraject
- socio-emotionele begeleiding
- studiebegeleiding

7. Permanente evaluatie

De CVO's kiezen ervoor om gespreid te evalueren: kennis en vaardigheden worden op regelmatige tijdstippen getoetst. Er zijn geen examens. Deelname aan de lessen is dus verplicht is om te kunnen slagen voor de modules.

Contactgegevens

CVO Brussel

Campus Kaai Materiaalstraat 67 1070 Anderlecht 02/528.09.50 www.cvobrusseel.be	Campus COOVI Emile Grysonlaan 1 1070 Anderlecht 02/526.51.00 www.cvobrusseel.be

CVO Lethas Brussel

Campus Landsroem Landsroemlaan 1261070 1083 Ganshoren 02/420 10 26 www.cvolethas.be	Campus Rouppe Roupplein 16 1000 Brussel 02 514 25 00 www.cvolethas.be tko@cvolethas.be

36. CAD¹ De werklijn

Doelgroep: Werkzoekenden met een arbeidsbeperking (18-65 jaar), woonachtig in Brussel

Doelstelling: Ondersteunen van mensen met arbeidsbeperking om werkinschakeling mogelijk te maken

Aanmelding: via mail of telefonisch

Financiering: Actiris

Kostprijs voor de doelgroep: gratis

Werking:

De werklijn biedt trajectbegeleiding aan voor mensen met een arbeidsbeperking. Dat hoeft geen officieel vastgestelde beperking te zijn. Het kan gaan over fysieke, mentale, auditieve of visuele beperking, maar ook over mensen met psychische problemen.

Het is belangrijk zicht te krijgen op de problematiek van de cliënt. Daartoe wordt een screening gedaan waarin ze de persoon leren kennen en waarin eventueel ook al werkervaringen/stages worden aangeboden om te zien wat al dan niet lukt. Afhankelijk van de noden kan CAD De Werklijn specifieke bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen (BTOM) aanvragen, met name tewerkstelling in een Maatwerkbedrijf, arbeidspostaanpassing, vervoers- en of verblijfskosten en schrijf-, oraal, -en gebarentaaltoelken voor doven en slechthorenden.

Leerlingen die omwille van een beperking of een vermoeden van arbeidsbeperking gebaat zouden zijn met dergelijke ondersteuning, kunnen reeds ingeschreven worden bij CAD De Werklijn tijdens het schooljaar, zodat er al een intake kan gebeuren en ze op de wachtlijst geplaatst kunnen worden. Zo kunnen ze vlotter doorstromen wanneer ze hun school afronden of stoppen. Opstart is wel pas mogelijk eens de leerling 18 jaar is en is ingeschreven bij Actiris.

Contactgegevens:

Naaldstraat 23
1070 Anderlecht
02 521 60 21
www.vzwcad.be

¹ Centrum Algemene Diensten

37. Actiris: Brussels actieplan Youth Guarantee

Doelgroep: jongeren van 18 tot 29 jaar, die niet aan het werk zijn en geen opleiding of onderwijs meer volgen

Doelstelling: Gerichte aanpak van jeugdwerkloosheid door enerzijds in te zetten op het zo snel mogelijk aanbieden van een traject en anderzijds door het optimaliseren van belangrijke arbeidsmarktvaardigheden

Aanmelding: Een werkzoekende jongere kan zich rechtstreeks inschrijven bij Actiris of aanmelden via een erkende partner van Actiris

Financiering: Youth Employment Initiative (YEI), Europees Sociaal Fonds (ESF) en financiering door het BHG

Kostprijs voor de doelgroep: gratis

Werking:

Sinds 2015 zet Actiris in op het terugdringen van de jeugdwerkloosheid, via uitvoering van de zogenaamde Youth Guarantee, een programma om schoolverlaters (tot 29 jaar) binnen de 6 maanden oplossingen aan te bieden in de vorm van stage, opleiding of werk.

Dit Europese programma maakt deel uit van het grotere Brussels Actieplan Youth Guarantee. Concreet wil deze maatregel:

- bijdragen tot de strijd tegen de werkloosheid en ondertewerkstelling van jongeren;
- bijdragen tot de verbetering van de vaardigheden van jongeren met het oog op hun intrede op of hun terugkeer naar de arbeidsmarkt;

Deze doelstellingen worden gerealiseerd aan de hand van een nauwe samenwerking met partners. Actiris wil hiermee inzetten op meer linken tussen onderwijs, hulpverlening aan jongeren, opleiding en werk.

De Youth Guarantee bracht enkele belangrijke veranderingen met zich mee in de organisatie van Actiris en het dienstenaanbod voor jongeren:

- Sterke focus op schoolverlatende jongeren die zich voor de eerste keer als werkzoekende inschrijven.
- Een gedetailleerd individueel actieplan (IAP), een draaiboek waardoor de jongere zeer concreet weet welke stappen hij moet ondernemen, op welke manier en binnen welke termijn.
- Een begeleiding die naar de autonomie en de responsabilisering van de jongere streeft gedurende zijn hele beroepsinschakeling, en die gebaseerd is op een dynamische relatie tussen de jonge werkzoekende en zijn referent-consulent. De referent-consulent bepaalt samen met de jongere zijn niveau van autonomie en inzetbaarheid ten opzichte van zijn beroepsdoel, hij past de intensiteit en de modaliteit van de begeleiding aan het profiel van de werkzoekende aan. De referent-consulent is een resultaatgerichte coach, hij werkt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de jongere, hij ondersteunt en bemoedigt hem bij de stappen die hij onderneemt en biedt oplossingsvoorstellen aan.
- Er zijn tal van acties naar de jongere toe, om ervoor te zorgen dat hij binnen de 6 maanden na zijn inschrijving bij Actiris een baan, een stage of een opleiding krijgt aangeboden. In die tijd moet hij bijvoorbeeld in aanraking zijn gekomen met werkaanbiedingen, over een cv en sollicitatiebrief beschikken, werken aan de gepaste houdingen en gedragingen die nodig zijn voor de arbeidsmarkt. Deze acties zullen verwezenlijkt worden met ondersteuning door de Actiris-diensten of door partners.

Diensten:

Actiris heeft een aantal eigen diensten in het verhaal van Youth Guarantee. Actiris financiert ook specifieke acties voor jongeren die worden uitgevoerd door gespecialiseerde partners.

Hierbij een overzicht van de diensten voor werkzoekende jongeren (+18):

- De **dienst Youth Guarantee** van Actiris matcht de jongeren die beschikken over de nodige tools, competenties en attitudes met een stageaanbod of een eerste werkervaring (inschakelingscontract, etc).
- Ter voorbereiding van de eerste werkervaring van de jongere, kan de dienst Youth Guarantee ook beroep doen op de ondersteuning van de begeleidingsdiensten van Actiris, waaronder de **dienst Begeleiding Actief Zoeken naar Werk (BAZW) van Actiris**, en de partners van Actiris zoals de [Ateliers Actief Zoeken naar Werk \(AZW\)](#) en de [Brusselse Lokale Werkwinkels](#) .
- Omdat de jongeren niet altijd de nodige competenties hebben, leidt Actiris de jongeren ook toe naar de **beroepsopleidingen en/of taallessen**. Actiris financiert taalcheques, en financiert zelf ook een deel van de beroepsopleidingen voor jongeren. Deze opleidingen worden aangeboden door Bruxelles-Formation (zie ook www.dorifor.be) en [VDAB Brussel en hun partners](#).
- Een aantal jongeren kan Actiris moeilijker bereiken. Het zijn de zogenaamde NEET-jongeren (Not in Employment, Education or Training), die afhaken, de school verlaten, geen werk hebben en geen opleiding meer volgen. Een aantal van hen vindt de weg niet, of heeft geen vertrouwen in de officiële instellingen zoals Actiris of VDAB. Voor de coaching van deze jongeren doet Actiris beroep op [gespecialiseerde partners die deze NEET-jongeren coachen](#) in een intensief en persoonlijk traject op maat.

Specifiek voor leerlingen of leerkrachten ondersteunt Actiris volgende initiatieven:

- Om jongeren en leerkrachten wegwijs te maken over hun overstap naar de arbeidsmarkt, financiert Actiris infosessies voor de laatstejaarsleerlingen van het secundair onderwijs. Deze sessies worden aangeboden via het project JEEP voor Franstalige Brusselse scholen en [via JUMP naar Werk \(van vzw Tracé Brussel\) voor Nederlandstalige Brusselse scholen](#).
- Actiris heeft ook een specifiek partnerschap met externe partners ter versterking van de socio-professionele begeleiding van leerlingen die zijn ingeschreven in de [trajecten Leren en Werken](#) binnen het secundair onderwijs.
- Actuele informatie over de Brusselse arbeidsmarkt kan worden geraadpleegd via de website viewstat.actiris.brussels
- Iedereen vanaf 16 jaar (leerlingen, jongeren, werkzoekenden, werkenden,...ongeacht hun statuut) die informatie zoekt over werken, leren of ondernemen, kan - zonder afspraak - terecht in het [Beroepenpunt](#). In het Beroepenpunt zitten de verschillende werk- en opleidingspartners zoals Actiris, VDAB, de Leerwinkel en ook de Franstalige partners onder één dak. Via de Brusselse Leerwinkel wordt er ook samengewerkt met verschillende Nederlandstalige Brusselse Onderwijsinstellingen, de CLB's en partners.

Contactgegevens:

Actiris hoofdkantoor
Sterrenkundelaan 14
1210 Brussel
0800 35 123

Voor meer info of contactmogelijkheden: www.actiris.be

Doelgroep: Werkzoekenden vanaf 18 jaar (met de juiste arbeidsvergunning)

Doelstelling: Begeleiden van werkzoekenden met een Nederlandstalig beroepsperspectief naar tewerkstelling, indien nodig via opleiding

Aanmelding: Werkwinkel Centraal, Werkwinkel Zuid, Werkwinkel Astrotoren

Financiering: Ministerie van Werk Vlaamse Overheid, departement Werk

Kostprijs: gratis

Werking:

VDAB is in Brussel vooral actief op het domein van beroepsopleiding voor werkzoekenden met een Nederlandstalig beroepsperspectief. Daarnaast delegeert Actiris ook werkzoekenden naar VDAB die in Brussel of in Vlaanderen willen werken én die zich richten op jobs waar Nederlands praten een pluspunt is.

1. Arbeidsbemiddeling

Hoewel Actiris de voornaamste aanbieder is van **arbeidsbemiddeling** in Brussel, doet VDAB ook een aanbod naar Nederlandstalige en Franstalige werkzoekenden die zich richten op jobs met een Nederlandstalig beroepsperspectief. Voor deze groep zijn zij actief in de Werkwinkels van Brussel-centrum, de Astrotoren en Anderlecht. In werkelijkheid is het merendeel van de werkzoekenden die hier naartoe komen anderstalig. Het zijn vaak mensen die nog geen Nederlands spreken of slechts een basis niveau Nederlands hebben, maar wel het belang inzien van de nood aan kennis van het Nederlands om een betere positie te verkrijgen op de arbeidsmarkt.

Om een passend aanbod te kunnen doen voor deze werkzoekenden, ontwikkelde VDAB verschillende formules van 'taalbaden', die verder bij de opleidingen worden toegelicht.

2. Opleidingen

VDAB is de belangrijkste aanbieder van Nederlandstalige beroepsopleidingen in Brussel. Actiris bestelt ook opleidingen bij VDAB en Bruxelles Formation. Dit gebeurt via een bestelprocedure.

VDAB werkt zelf samen met een waaier aan organisaties die opleidingen aanbieden in hun opdracht. 70% van de opleidingen worden door partners uitgevoerd. Een aantal van deze partners zijn ook opgenomen in deze inventaris van partners en initiatieven en bieden op een laagdrempelige manier en aangepast aan de doelgroep begeleiding en opleiding aan. Voor sommige opleidingen ligt de lat vrij hoog bij VDAB zelf, waardoor het niet voor iedereen haalbaar is. Ze bekijken momenteel hoe het aanbod van VDAB zelf meer op de Brusselaar kan afgestemd worden, hoe het aanbod meer kan afgestemd worden op jongeren met gedragsproblemen, ... al is het een moeilijk evenwicht om een aanbod te doen dat aansluit bij de doelgroep en toch te blijven voldoen aan de hoge eisen van de werkgevers.

Zoals reeds omschreven in het eerste punt, biedt VDAB daarnaast ook opleidingen aan ter ondersteuning van het Nederlands. Dit kan verschillende vormen aannemen:

- Voor degenen die nog geen of een beperkte kennis hebben van het Nederlands, heeft VDAB een voltijdse cursus voorzien (tot niveau 1.1 en 1.2) in samenwerking met partners

- Er is een aanbod Taalbad tot richtgraad 2.4
- Wanneer niveau 1.2 behaald is, zet VDAB zelf de taalbegeleiding verder. Dit kan in verschillende vormen en is afhankelijk van de opleiding:
 - Schakelpakketten voor degenen die niveau 1.2 behaalden, maar een hoger niveau Nederlands nodig hebben om een bepaalde (vaak technische) opleiding te kunnen volgen, vb. automechanica
 - Geïntegreerd voor opleidingen waar een basisniveau voldoende is, zoals bij strijken of poetsen en waar de kennis van Nederlands 'al doende' verbeterd kan worden.

3. Verder aanbod i.k.v. preventie schooluitval

- **Samenwerking met Centra deeltijds onderwijs:**
 - Ondersteuning bij de inschrijving van leerlingen uit het deeltijds onderwijs, zij moeten immers ingeschreven zijn bij VDAB om erkend te worden voor hun werkcomponent
 - Deze leerlingen kunnen ook bemiddeld worden door de werkwinkel in hun zoektocht naar werk nadien .
- VDAB heeft een **expert arbeidsmarktinformatie**, die onderzoek doet naar de noden van de arbeidsmarkt en goed zicht heeft op de Brusselse arbeidsmarkt. Scholen, CDO's en CLB's kunnen beroep doen op deze expert bij bvb. het inrichten van nieuwe studierichtingen, het organiseren van infosessies voor ouders en leerlingen, ... om zo enerzijds het aanbod meer af te stemmen op de arbeidsmarkt en anderzijds leerlingen en ouders beter te informeren over het perspectief van studierichtingen op de arbeidsmarkt. Dit aanbod is vraag gestuurd.
- Sommige technische opleidingen van VDAB kunnen een valabel alternatief zijn voor jongeren die schoolmoe zijn en vooral praktisch aan de slag willen. De opleidingen zijn vaak meer praktijkgericht en bevatten minder theorie, maar geven wel een waardevol certificaat voor de arbeidsmarkt. VDAB merkt dat deze jongeren er vaak langer over doen om hun weg naar hun opleidingsaanbod te vinden, omdat vanuit onderwijs vaak getracht wordt toe te leiden naar een kwalificatie.

Contactgegevens

Werkwinkel Centraal
 Rouppeplein 15
 1000 Brussel
 02/289 00 90
werkwinkelcentraal@tracebrussel.be
 Werkwinkel Sint-Joost-ten-Node
 Sterrenkundelaan 14
 1210 Brussel
 02 235 27 40
werkwinkelnoord@tracebrussel.be

Werkwinkel Zuid
 Birminghamstraat 225
 1070 Anderlecht
 02/526 20 80
werkwinkelzuid@tracebrussel.be

39. Actief Zoeken naar Werk (AZW)

Doelgroep: ingeschreven zijn bij Actiris als niet-werkende werkzoekenden, gedomicilieerd zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, geen leeftijdsbeperking

Doelstelling: Kwaliteitsvolle begeleidingen en acties aanbieden om de werkzoekende dicht bij de arbeidsmarkt te brengen en/of met hem tot een oplossing te komen .

Aanmelding: via spontane melding bij een AZW-partner, of via een toeleiding door Actiris of een andere partner

Financiering: ESF

Kostprijs: gratis

Werking:

De AZW komen tussen door middel van 'kwaliteitsvolle begeleiding' of 'individuele en/of collectieve hefboomacties.'

De kwaliteitsvolle begeleiding heeft als verplicht doel de werkzoekende dicht bij de arbeidsmarkt te brengen en/of met hem tot een oplossing te komen (tewerkstelling, stage in een onderneming, validering van de vaardigheden, beroepsopleiding of studiehervatting).

De gerichte acties hebben als doel om werkzoekenden te ondersteunen in hun oriëntatie naar opleiding en werk.

Concreet gaat het hier om:

- werken aan attitudes die essentieel zijn op de werkvloer en bij sollicitatie;
- sollicitatietraining waar je leert:
 - o hoe een cv en motivatiebrief op te stellen;
 - o hoe een sollicitatiegesprek voor te bereiden;
 - o hoe telefonische contact te hebben met een werkgever;
 - o hoe je je troeven kan uitspelen in een sollicitatiegesprek;
 - o hoe je efficiënt de gepaste vacatures kan vinden, ...

Actiris heeft een eigen dienst Begeleiding Actief Zoeken naar Werk (BAZW).

De formules van de dienst Begeleiding Actief Zoeken naar Werk leren je om je troeven op de arbeidsmarkt uit te spelen. Er worden groepsessies of individuele modules georganiseerd. Tijdens een eerste gesprek wordt nagegaan wat je verwachtingen en mogelijkheden zijn, en in functie hiervan wordt een formule voorgesteld.

Meer info vind je op de [website van Actiris](#).

Werkzoekenden kunnen eveneens terecht bij de Ateliers Actief Zoeken naar Werk (AAZW) die partner zijn van Actiris.

Deze ateliers bieden ook individuele modules of groepsessies aan, en passen de methodologie toe die door Actiris werd ontwikkeld.

Hierbij een samenvatting van overzicht van het aanbod van de erkende partners:

AAZW-PARTNER	Acties voor de bepaling van een beroepenproject (OBJ 1)			Acties voor de verwerving van professionele gedragscodes (OBJ 2)			Acties voor de verwerving van tools en technieken voor de zoektocht naar werk en/of opleiding (Obj 3)			TAAL
	Individueel	In Groep	Gemengde formule	Individueel	In Groep	Gemengde formule	Individueel	In Groep	Gemengde formule	
CAFA	x	x		x	x		x	x		FR
CREEMPLOI	x			x			x			FR
DAOUST	x	x	x	x	x	x	x	x	x	FR
GROEP INTRO	x	x		x	x	x	x	x	x	FR/NL
INBRUSSEL	x	x		x			x			FR/NL
MAKS	x	x		x	x		x	x		FR/NL
MANPOWER	x					x	x			FR/NL
ORIENTAEURO	x			x	x	x	x	x	x	FR/NL
PROMOTION DE L'EMPLOI SCHAERBEEK (PES)	x			x			x			FR
RISESMART EMPL (a Randstad company)	x			x	x	x	x	x	x	FR/NL
SERVICE EMPLOI DE KOEKELBERGH	x			x			x	x		FR
SKILLBUILDERS (SBS)	x		x	x		x	x		x	FR/NL
VOKANS	x					x	x			FR/NL
WOLU-SERVICES	x					x	x	x		FR

De contactgegevens van deze partners zijn te vinden via de [website van Actiris](#).